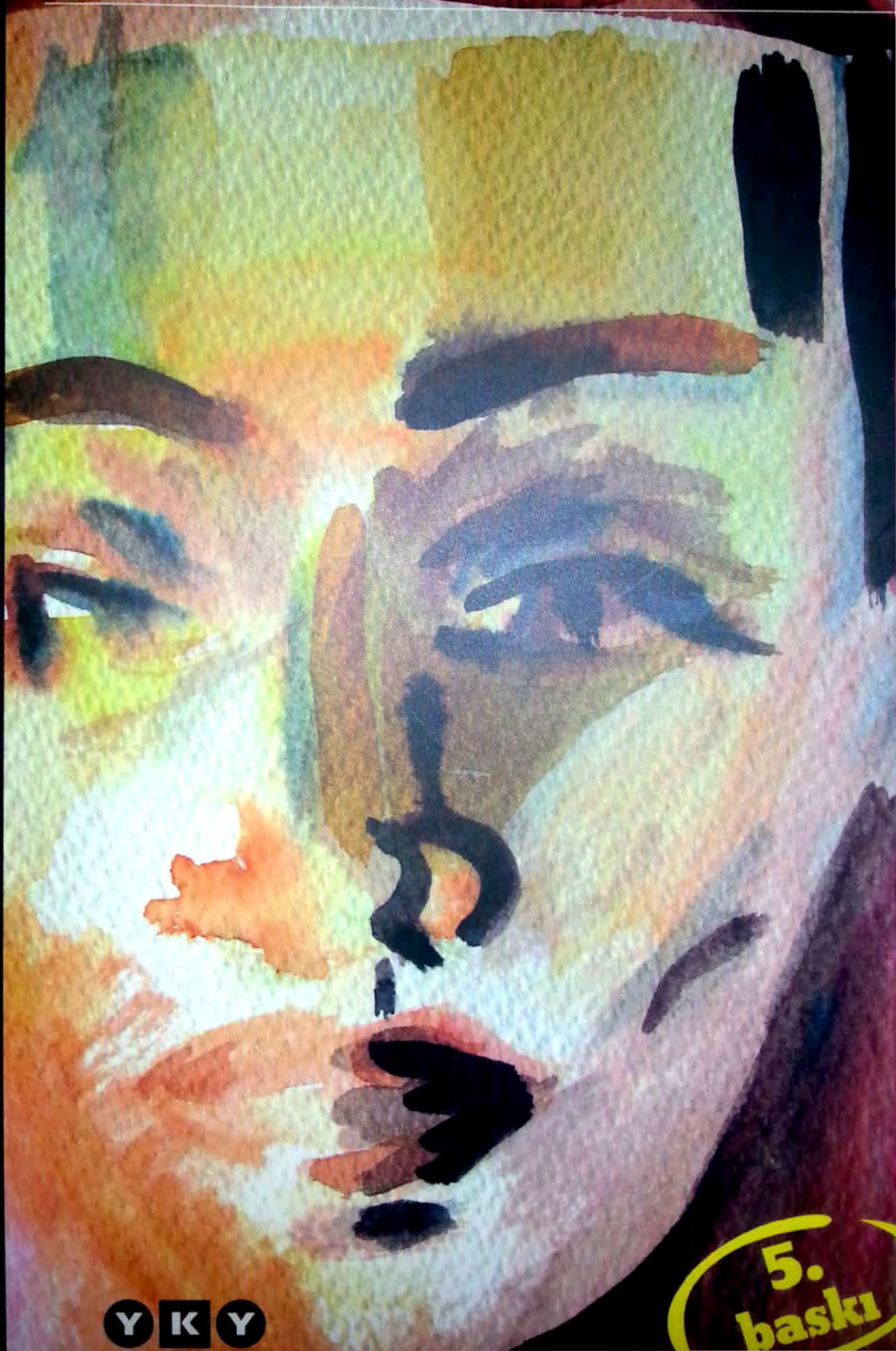
Yalçın Tosun

Peruk Gibi Hüzünlü

ÖYKÜ

YKY

5. baskı

PERUK GİBİ HÜZÜNLÜ

Yalçın Tosun (Ankara, 1977) Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı üniversitede Özel Hukuk Doktorası'nı tamamladı. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalışıyor.

Öyküleri, edebiyat yazıları ve röportajları *Adam Öykü, Notos, Kitap-lık, Roll* ve *Radikal Kitap* dergilerinde yayımlandı.

İlk kitabı *Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler* ile 2011 Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülü'nü, ikinci kitabı *Peruk Gibi Hüzünlü* ile 2011 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı aldı. "Peruk Gibi Hüzünlü" adlı şiiri Mabel Matiz tarafından bestelendi ve sanatçının aynı adlı albümünde yer aldı.

Öykü: *Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler* (YKY, 2009), *Peruk Gibi Hüzünlü* (YKY, 2011), *Dokunma Dersleri* (YKY, 2013).

Yalçın Tosun'un
YKY'deki kitapları:

Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler *(2009)*
Peruk Gibi Hüzünlü *(2011)*
Dokunma Dersleri *(2013)*

YALÇIN TOSUN

Peruk Gibi Hüzünlü

Öykü

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 3445
Edebiyat - 1001

Peruk Gibi Hüzünlü / Yalçın Tosun

Kitap editörü: Murat Yalçın
Düzelti: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Altan Basım Ltd.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sit. 222/A Bağcılar / İstanbul
Tel: (0 212) 629 03 74 Faks: (0 212) 629 03 76
info@altanbasim.com
Sertifika No: 11968

1. baskı: İstanbul, Ekim 2011
5. baskı: İstanbul, Eylül 2015
ISBN 978-975-08-2109-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2011
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İÇİNDEKİLER

I
Muzaffer ve Muz • 11
Altın Günü • 16
Masumiyet • 24
Beyaz Sabun • 28

II
Hantal Köpek • 35
Üç Kadınlı Şehir • 41
Tuhaf Adam • 47
Yakup'un Bulduğu • 55

III
Onat'ın Odası • 63
Üç Adamlı Zaman • 74
Bazı Köfteler • 82
Bir Bavul İçin Noktürn (Hiç Çekilmeyecek Bir Film) • 87

IV
Ferda'nın Unuttuğu • 93
Bir Gök Bakımlık • 96
Muhayyel'in Aradığı • 101
Madam Marini'nin Tamamlanmış Bir Resmi • 104

Uzay için,

Serap'a.

çocuklar tekinsizdir, annelerse uçurum;
olur olmaz düşülür

Muzaffer ve Muz

Son dersi kırmak benim fikrimdi. Ama bu sıcak Mayıs gününde kalabalık bir halk otobüsüne binerek hayvanat bahçesine gitmek Ali'nin aklına geldi. Ne zamandır yakınlık duyduğu, hayvanat bahçesinin en yaşlı şempanzesini görmek istiyordu. İşkolik babası ve neredeyse deli, kübist bir ressam olan annesinden bunaldıkça buraya gelip dertleşiyormuş bu şempanzeyle. Onun sakin ve umursamaz havaları hoşuna gidiyormuş.

Bundan birkaç hafta önce hayvanat bahçesine gittiğimizde beni Muzaffer'le tanıştırmıştı. Evet, şempanzemizin adı Muzaffer'di ya da Ali öyle olmasını uygun bulmuştu. Vücudundaki kılların birçoğunu yitirmiş, neredeyse dişsiz, dünyanın en hüzünlü gözlerine sahip bir şempanzeydi bu. Orada olduğumuzu umursamaksızın, bakımsız kafesin en uzak köşesinde dünyayla ilişkisini en aza indirgemiş ve hareketsiz bir halde etrafına bakıyordu.

Otobüse bindiğimizde biletçinin yakınında boş bulduğumuz yerlere seğirttik ve zar zor da olsa yan yana sığabildik koltuklara. İkimiz de oldukça şişmandık aslında ama Ali'nin vücudu bana göre daha fazla umut vaat ediyordu. Boyu benden on santim kadar daha uzundu ve oldukça geniş omuzları vardı. (Sakallarının çıkmaya başlamış olmasından bahsetmiyorum bile.) Gene de bu özellikleri, kıçının benimkinden daha küçük olmasını sağlamamıştı. Otobüse bindiğimiz anda içerdekiler, belki sadece şişman ergenlere karşı kullandıkları o iğrenmeyle dolu yüz ifadelerini takınarak bizi baştan aşağı süzmüşlerdi. Ah

bu bakışlar... Keşke ben de Ali gibi onları fark etmemeyi ya da etmez görünmeyi başarabilseydim.

Otobüs öbür yolcuları da alıp hareket ettiğinde etrafımı incelemeye başladım. Ali yine düşüncelere dalmıştı, biraz önümüzde ayakta bekleyen kızı fark edip etmediğinden emin olmak istedim. Yavaşça bacağımla bacağını dürttüm. Ali oralı olmadı, zaten kız çok güzel falan değildi. Hareketim buna benzer durumlarda ergen olmanın zorunlu kıldığı hareketlerden biriydi sadece, yapmasaydım bir şeylerin eksik kaldığını hissedecektim. Ama kafası cama dönük bir şeyler mırıldanan Ali'de karşılığını bulmadı.

"Muzaffer'e muz alalım."

Elimde olmadan kıkırdadım. Elimle de ağzımı kapattım, çarpık çurpuk dişlerim görünmesin diye. Muzaffer ve muz... Komikti işte, o zamanlar bana böyle şeyler komik geliyordu. Ali'nin gülmediğini fark edince bir şeyler söylemek istedim.

"Bende para yok."

"Bende var."

Evet onun her zaman benden daha çok parası olurdu ama öteki paralı çocuklar gibi bunu hava atmak için kullanmazdı. Bir yere gittiğimizde hesabı onun ödemesi olağan bir durum olmuştu artık. Bu durumun beni rahatsız ettiğini söyleyemem. Etseydi bile, hayattaki tek arkadaşımla aramda sorun çıkarmasına izin veremezdim.

Çok güzel olmayan ama orada dikilerek dikkatimi çekmeyi başaran kız biraz ilerleyerek tam yanımda durdu. Çantası omzuma çarpıyordu ve buna için için seviniyordum. Kafamı hafif kaldırarak yan gözle yüzüne baktım. Bizden üç dört yaş büyük olmalıydı ama hayat hakkında çok şey biliyormuşçasına bakıyordu. Hiç öpüşüp öpüşmediğini düşündüm. Nasıl öpüşüyordu eğer öpüşüyorsa? Ne çok izlemiştim filmlerde. Kimisi sadece karşısındakinin üst ya da alt dudağını emiyor, kimisi dilini o arsız boşluğa cüretkâr bir hızla sokuyordu. Ben, dedim kendime, nazikçe öperdim. Bu düşüncemi kafamla da onayladım. Ne dudakları hoyratça emer, ne dilimi ansızın yollayıverirdim içeri. Bir kuş kanadının çıplak tene sakince değmesi misali bırakırdım öpücüğümü o ürkek dudaklara. Hayalimde sadece dudak-

lar vardı ama. Bir yüz, bir beden ya da bir kişi değil. Sadece dudaklar.

Kız çantasını açarak bir şey arıyormuş gibi yaptı, sonra hiçbir şey almadan kapattı. Ah şu kadınlar ve onların gizemli hareketleri. Bu hareketini fark ettiğimi bildirir bir şekilde yine yan gözle yüzüne baktım. Oralı bile olmadı.

Otobüsten inince, Ali'nin kadınlar hakkında söyledikleri geldi aklıma. Geçen gün soyunma odasında öteki çocukların beden öğretmeni Ayla Hanım hakkında yaptıkları müstehcen yorumları ikimiz de duymuştuk. Çıkışta yavaş yavaş yürürken durdum ve sordum.

"Sen de beğeniyor musun Ayla Hanım'ı?"

Yüzüme çapkınca baktı.

"Oğlum (bana bazen oğlum derdi,) sen kadınlardan hiç anlamıyorsun. O kadının kutuplar kadar soğuk olduğuna bahse girerim. Eminim sevişirken tavandaki su lekelerini değişik hayvanlara benzeterek vakit geçiriyordur."

Kadınlar hakkında benden daha fazla bilgi sahibi olup olmadığını bilmiyordum ama öyleymiş gibi görünmeyi severdi ve ben de ona inanırdım. Şişman vücutlarımızın herhangi biri tarafından beğenilme ihtimali hakkında birbirimize söylemediğimiz benzer düşüncelerimiz olduğuna da emindim. Bunları konuşmuyor oluşumuz da aramızdaki gizli anlaşmalardan biriydi. Sonra söz öpüşmeden açıldı ve öpüşmenin incelikleri hakkında bana birkaç söz söyledi. Ona göre öpüşürken gözler kesinlikle kapalı olmalıymış. Dişlerin –bunu söylerken gözlerini benden kaçırdı– bakımına da çok özen göstermek gerekirmiş çünkü insanın ne zaman öpüşme fırsatı yakalayacağı belli olmazmış. Bir de hoşlandığım bir kız olursa ve onu yanağından arkadaşça öpme şansım olursa öpücüğümü dudağın tam yanına, dudakla yanağı ayıran o sınır noktasına koymalıymışım ki, kız ondan ne kadar hoşlandığımı anlasınmış.

"Sen bunları nereden biliyorsun?"

"Ben bilirim oğlum." (Evet, gene oğlum dedi.)

"Hiç öpüştün mü ki sen?"

Çapkınca gülümsedi ve susarak önünde renk renk meyvelerin sıralandığı manava doğru ilerledi.

Muzları Ali'nin çantasına koyduk. Hayvanat bahçesine geldiğimizde kapıdaki görevli hayvanlara yemiş ya da meyve vermenin kesinlikle yasak olduğunu hatırlattı. Bunun çok uygulanan bir kural olmadığını bildiğimizden bir şey söylemedik.

Sıcak altında, şişman bedenlerimizden yayılan tuhaf kokuların eşliğinde yavaş yavaş yürüdük. Hayvanat bahçesinin birçok köşesinde hayvanlarla değil birbiriyle ilgilenen çiftler vardı. Bizim de bakışlarımız hayvanlardan çok onlara kayıyordu. Muzaffer'in olduğu kafese yaklaştığımızda etrafta bir güvenlik görevlisinin olup olmadığını kolaçan ettikten sonra muzları çantadan çıkarttık. Dört muz vardı toplam, Ali ikisini bana verdi. Muzaffer'i görmek için sabırsızlanıyorduk ama kafesinde değildi. Yerini mi değiştirdiler acaba diye düşünürken önceki gece öldüğünü öğrendik. Daha doğrusu intihar ettiğini. Elimizde unuttuğumuz muzlara umursamaz bakışlarla bakan görevli intihar sözcüğünü kullanmamıştı ama Ali adamın anlattıklarından bu sonuca vardı. Dün gece Muzaffer kafesin belalısı genç şempanzeye bulaşmış ve kendini öldürtmüştü. Çünkü kelliğe, dişsizliğe ve eklemlerindeki ağrılara artık dayanamıyordu, o da onurlu bir yaşlı şempanzenin yapması gereken şeyi yaparak bir anlamda intihar etmişti.

Ali bu düşüncelerini bana aktarırken en ufak bir üzüntü belirtisi göstermiyordu. Halbuki Muzaffer koca dünyada kıskandığım tek varlıktı; Ali'nin onu ne kadar sevdiğini biliyordum. Anne ve babasından çok ondan bahsederdi bana. Ne diyeceğimi bilemedim, elimdeki muzlardan birini soyarak yemeye başladım. Sık sık yediğim bir şey değildi nasıl olsa ve o an yapacak daha iyi bir şey aklıma gelmedi. Ali yanıma gelerek elimdeki diğer muzu aldı ve kafese doğru fırlattı. Sonra kendi elindekilere de aynı şeyi yaptı. Elimde yarısı yenmiş muzla kalakaldım. O an arkadaşımın ne kadar üzgün olduğunu anladım.

Muzaffer mezarında –ölü şempanzeleri de insanlar gibi gömdüklerini varsayıyordum– boylu boyunca yatarken Ali şişman bedenini titreterek ağlamaya başladı. Kendim dışında bir erkeğin ağladığını ilk kez görüyordum. Elimdeki yarısı yenmiş muzu kenara koyup yanına yaklaştım ve kolumu omzuna koydum. "Git başımdan oğlum" dedi. Kolumu omzundan çekme-

dim ve şempanzeler için de belki bir cennet olabileceğini, üzülmemesini söyledim. Söylediğim anda da pişman oldum. Ne aptallık ama! Gözlerime baktı ve o da öteki kolunu benim omzuma attı. Böylece kafa kafaya vermiş olduk. O hâlâ iç çekerek ağlıyordu. Kafesin karşısındaki çimenlikte kafa kafaya vermiş iki şişman ergendik. Muzaffer ölmüştü ve bu iki ergen başına aynı şeyin gelmesi için sık sık dua ediyordu.

"Ali" dedim, "Sen de hiç öpüşmedin değil mi?"

Kafasını yerden kaldırmadan öylece durmaya devam etti. Ağlamasını durdurmaya çalışıyordu. Elimle çenesinden tutarak yüzünü kaldırdım. Yanağıyla dudağının buluştuğu sınır noktasına bir öpücük kondurdum ve oradan şişman bedenimin izin verdiği en yüksek hızla uzaklaştım.

Altın Günü

Mehpare Hanım aynanın karşısında saçına son rötuşları vererek yatak odasından çıktı. Birazdan arkadaşları gelecekti. Bu ay altın günü onun evinde düzenlenecekti ve her şey mükemmel olmalıydı. Mutfağa giderek son hazırlıklarını gözden geçirdi. Suböreği tam kararında, kısırın acısı yerindeydi. Çaylı kekin tarçını çok mu kaçmıştı acaba? "Yok canım" dedi, "Her zamanki gibi işte." Ama zeytinyağlı yaprak sarmasının pirinçleri biraz fazla pişmişti. "Hep Suna yüzünden" diye düşündü. Telefonda o kadar uzun tutmasaydı sarma da her zamankine benzer şekilde dört dörtlük olacaktı. Suna için "Aslında kötü bir insan değildir, özünde iyidir" derdi hep. "Özünde iyi olmak" yeterliydi Mehpare Hanım için, her ne demekse. Sonra her defasında gözlerini biraz süzerek ve çayından bir yudum alarak eklerdi: "Sadece biraz fesat canım. Hem hangimiz mükemmeliz ki?"

İlkokul dörde giden kızına akıllı bir kız olmasını, arkadaşları gelince hoş geldiniz dedikten sonra odasına gitmesini ve hiç çıkmamasını istedi. Kızı olur olmadık yer ve zamanda burnunu karıştırma alışkanlığına sahipti ve bunu arkadaşları görecek diye Mehpare Hanım'ın ödü kopuyordu. Kız eli burnunda "Üff, tamam anne, aynı şeyi yüz kere söylersin hep" dedi. Mehpare Hanım her zaman yaptığı gibi kızının eline hafifçe vurdu.

Annemin arkadaşları birazdan gelecek. Odamdan çıkmamamı istiyor. Nedenini bilmiyorum sanki. Burnumu sürekli karıştırdığımın ben de farkındayım ama nedeni hakkında en ufak bir fik-

rim yok. Tek bildiğim parmağımı burnuma sokmaktan çok zevk aldığım. Bu işte belirlediğim bir parmak yok aslında. O an canım hangisini isterse onu sokuyorum. Öğretmenim annemi bu yüzden kaç kez okula çağırdı, sayısını unuttum. Her seferinde yüzü yere düşmüş ve ağlamaklı ayrılır annem okuldan ve ben sınıfın penceresinden gizlice onu izlerim. O an tarifi zor bir keyif gelir yerleşir tüm bedenime. Daha derinlere sokarım parmağımı, ta ki burnumun içi iyice acıyana dek.

Birazdan gelecek kadınların hepsi farkında bu alışkanlığımın. Allah'tan altın gününe çocuk getirmeme kuralı var. Gerçi böyle bir kural olmasaydı da bizim eve gelmezdi çocuklar, çünkü benden pek hoşlanmıyorlar. Başlarda buna üzülüyordum ama daha bu yaşımda insanın hayatta bazı seçimler yapması gerektiğini kavradım. Ben burnumla, onlarla olduğumdan çok daha mutluyum. Buna karar verdiğimden beri ne tiksinen ve küçümseyici bakışlara ne de alaycı sözlere ve itip kakmalara kafamı takıyorum.

Bazen babamı düşünüyorum. Gözlerinin rengini, boyunun ne kadar olduğunu, bıyıkları olup olmadığını hatırlamaya çalışıyorum. Annem evde en azından bir tane fotoğrafını saklasaydı tüm bu sorularıma yanıt bulabilecektim. Ama hepsini yakmış.

Burnum babama benziyor mudur acaba?

Önce eski bakkal, yeni süpermarket sahibi Ersen Efendi'nin karısı Behiye Hanım, yüzünde her daim acı çekiyormuşçasına bir ifade bulunan kız kardeşi Gamlı Leyla ile birlikte teşrif etti. Behiye Hanım'ın kocası süpermarket sahipliğine terfi ettiğinden beri kendisine "Efendi" denmesine sinirleniyordu. Benzer bir şekilde, Behiye'likten Behiye Hanım'lığa geçiş yapan karısı da katıldığı toplantılarda bu hususun altını dikkatle çizmek için elinden geleni yapıyordu. "Ersen Efendi nasıl?" diye soran kadınlara sesini hafifçe yükselterek "Ersen Bey çok iyi, süpermarketin işleri tüm vaktini alıyor" diyor ve ağzını büzüyordu. Yakası kürklü döpiyesinin içindeki şişman bedenini saran derisi o kadar gerilmişti ki, her daim güneşin alnındaymışçasına parlıyordu. Süpermarket sahibi bir kocası olduğunu her an hatırlatan hareketler ve sözcükler dizgesini oturtmak için oldukça uğ-

raşmıştı ve şimdi bunun keyfini sürmezse olmazdı. Kocası enişte-sinin süpermarketinde üç kuruşa çalışan Gamlı Leyla'nın ise kilosu dışında ablasına benzer bir hali yoktu. Şakşakçısı konumunu benimsediği Behiye Hanım'ın eskilerini giyiyor, ev işlerini yapıyor, doğduğundan beri yüzünde asılı duran o üzgün ifadeyle kadının peşinden hiç ayrılmıyordu.

Arkasından Fikret ve İsmet kardeşler geldiler. Bunlar üst katta oturan ve hiç evlenmemiş iki kız kardeşti. Altmışlarından gün almışlardı ama yaşlarını pek göstermezlerdi. (Hangisi daha büyüktü kimse bilmezdi.) Gazetelerde çıkan diyet listelerini keserek birbirlerinden kaçırır, gizli gizli uygularlardı. Farklı diyetlerdeki yemekleri ayrı ayrı pişirir, babalarından kalan emekli aylıklarını avokado, brokoli, yağsız tavuk göğsü ve illa ki kibrit büyüklüğünde parçalara ayırdıkları az yağlı beyaz peynirlere yatırarak geçinir giderlerdi. Zargana misali zayıf olmalarına rağmen en büyük zevkleri haftada bir tartıya çıkarak kimin daha fazla kilo verdiği konusunda yarışmaktı. Aynı yatakta yatar, ayda iki kez şehir tiyatrolarına, bir kez sinemaya gider, günlerden cumartesiyi, yıllardan ikisine de birer ay arayla görücü geldiği ama evlenmenin bir türlü kısmet olmadığı 1969'u severlerdi.

Son gelenler, Suna ve gelinlik yaşa gelmiş, annesi tarafından "hafif saf", komşular tarafından "süzme salak ayol" şeklinde tanımlanan kızı Narin oldu. Suna sıska bedeni ve kısa boyu nedeniyle "kıçı yere yakın olanlardan korkacaksın vallahi" sözünün mahalledeki karşılığı haline bürünmüştü. Bunda fitne fücur karakteriyle dedikoduyu biraz sevmesinin rolünü de unutmamak gerek.

"Ah bu Suna" diye düşündü Mehpare Hanım, gözleri yeni bir şeyler yumurtlayacak olmanın verdiği zevkle fıldır fıldır dönen misafirinin yanaklarına kibarca yanaklarını değdirirken. "Gelmeden yine kim bilir herkese ne telefonlar etmiş, pireleri nasıl deve yapmıştır. Kızın okulundan gelirken gözlerimi nemli görmüştü geçenlerde beni. Unutmuş olsa bari ama nerdeee!"

Hiçbiri ellerini vermedi. Hata bende, ne diye ellerini öpmeye uzandım ki? "Berhudar ol evladım"mış! Çok meraklıydım sizin

boklu ellerinizi öpmeye. Bir de yüzüme acıma-iğrenme karışımı bakmalar... Bir tek Narin Abla elimden tutarak öptü yanaklarımdan. (Aslında kulağıma da geğirmiş olabilir, tam anlamadım.) Ama ne kadar nazik tuttu elimi, zarar vermekten korkarmışçasına. İğrenmeden eser yoktu yüzünde.

Babam burada olsa iğrenir miydi acaba benden?

Hoş geldiniz der demez odama gitmem gerekiyordu. Anneme inat elimi burnuma götürerek biraz bekledim yanlarında. Herkes yan gözle ve endişeyle beni süzüyordu, sanki hastaymışım da bir süre sonra ölecekmişim gibi. Annem "Kızım yarın senin hayat bilgisi sınavın yok muydu?" diyerek kaş göz ettiğinde uzatmanın anlamı olmadığına karar verdim. Elimi burnumdan çekmeden ve "Aaa, vardı tabii anne, unutmuşum" diyerek odama yollandım. Arkamdaki Gamlı Leyla'nın "Vah, vah" diye fısıldayan sesini duyduğumu sandım. Bir elini öbür elinin avcuna vurup dudağını ısırarak kafasını sağa sola sallar hali zihnimde bana odama kadar eşlik etti. Annemin tüm bu acımalı "cık cık"ları ve imalı göz süzmeleri görmezden geldiğine emindim.

İçeride neler konuşuyorlar acaba? Koridora çıksam annem fark edebilir, gözü hep benim üstümde zaten. Şimdi kesin, ya benden, ya Narin Abla'nın yaptıklarından bahsediyorlardır.

Kulağımı kapıya dayayarak pürdikkat içeride konuşulanları duymaya çalışıyorum. O an burnumdan ince bir kan süzülmeye, dudağıma doğru akmaya başlıyor. Elimi burnumdan bir süreliğine çekmeye karar veriyorum.

Fikret ve İsmet kardeşler yiyeceklere el sürmediler. Birbirlerinden gizledikleri son diyetlerinin izin verdiği hiçbir şey yoktu tabaklarında. Bir ara İsmet kısırdan biraz almaya yeltendiyse de Fikret'in müstehzi bakışlarını ve dudağının kenarındaki gülümsemeyi görünce "Açlıktan gebersem bile bir lokma yemem" diye karar verdi. Evde kendini bekleyen yağsız tuzsuz lahana çorbası ve haşlanmış yumurtayı hayal ederek şekersiz çayını içmeye devam etti.

Behiye Hanım ve Gamlı Leyla birbirleriyle yarışırcasına ve aynı sırayı izleyerek tabaklarındakini temizlediler. Önce yaprak

sarmalarını bir ucundan kibarca –serçe parmak havada– tutarak hüplettiler. Sonra kısırı "Aman acısı, ekşisi pek yerinde olmuş Mehpare Hanım" diyerek ve neredeyse nefessiz kalarak yuttular. Arada suböreklerini boynu bükük bırakmadılar. Çaylı kekle piramit pastayıysa en sona sakladılar. Bu arada dörder bardak çayı da ince belliden höpürdettiler.

Suna, kızı Narin'e emirler yağdırmaktan ne bir şey yiyebildi ne de içebildi ağız tadıyla. Allah bu zihnigeriyi ona vermişti bir kere, hikmetinden sual olunmazdı. İstasyonda ikinci şef olan kocası Yusuf çok istemişti çocuk yapmalarını. Ona kalsa bu dünyada çocuk yapmaya gelene kadar uğraşacak ne çok şey vardı: Komşuları, komşuların çocukları ve gelinleri, çeyizleri ve dünürleri, ev sahipleri ve kiracıları, alacakları ve borçları vardı mesela. Narin annesinden gelen talimatları duymuyor, duyuyorsa da anlamıyor gibiydi. Annesi ne söylerse söylesin gene kendi bildiğini okuyordu. Çayın içine dolma batırmak ve halıya doğru silkelemek, kısırı avuçlayarak ağzına doldurmak, çaylı keki annesinin göğsünün içine atmaya çalışmak ve buna izin verilmediği için sokaktan duyup ezberlediği birtakım küfürleri sıralamak türünden faaliyetler içindeydi. Suna tüm bunlarla uğraşırken, bir yandan altın günündeki herkese laf yetiştirmekten de geri kalmıyordu.

Mehpare Hanım'a bakarak:

"Seninkini Devran'ın meyhanesinde görmüş Yusuf. Buralarda dolanmaya başlamış gene haberin olsun."

Bu haberi garip bir kayıtsızlıkla, adeta inceden zevk alırcasına vermişti. "Bakın, benim kızım birazcık saf olabilir, ama ellerde de ne dertler var" demek istiyordu sanki.

Haberi duyan Mehpare Hanım doldurmak için aldığı İsmet'in çay bardağını elinden düşürerek boş gözlerle Suna'ya bakakaldı. Suna yemeyip içmeyip yetiştirdiği haberin yarattığı tepkiden gayet memnun bir halde, kafasını yukarı aşağı salladı ve ekledi:

"Bence sen kızınla konuş artık. Bilmek onun da hakkı."

Fikret ile İsmet bu konulara girilmesinden rahatsız olmuş bir şekilde birbirlerine baktılar. Etliye sütlüye karışmayı pek sevmezlerdi. Birbirleriyle uğraşmak yetiyordu sanki onlara. İs-

met, Fikret'ten önce davranarak yerdeki kırık bardak parçalarını toplamaya koyuldu. Gamlı Leyla ablasını, "Abla artık kalksak mı" dercesine dürttü.

Olan biteni boş gözlerle izleyen Narin ayağa kalktı. "Benim çişim var" diye bir türkü tutturdu. Suna "Gene mi, Allah'ım ne dolmadık çilem varmış" diyerek kızını tuvalete doğru iteklerken, Mehpare Hanım gözlerini Suna'nın az önce olduğu yere dikmiş, donmuş bir halde boş boş bakıyordu.

Babam buralardaymış demek. Ne zaman geldi acaba? Peki nereye ve neden gitmişti? Neden beni görmeye hiç gelmemişti? Kesin annem izin vermemiştir gelmesine. Yoksa beni görmeden durabilir miydi hiç!

Acaba geçen gün okulun kapısında dikkatlice gözlerimin içine bakan adam o muydu? Eliyle bana doğru anlamsız bir işaret yapmıştı da şaşırmıştım bu adam ne istiyor diye. İncecik vücudu, kararmış gözaltları ve akları sararmış gözleriyle korkutucu gelmişti.

Benim babam mı geldi şimdi, tekrar bir babam mı olacak?

Suna Teyze'nin verdiği haberden sonra annem niye bir şey söylemedi? Onun sesini duyamadım. Ufak bir şıngırtı geldi kulağıma sadece. Acaba bayıldı mı içeride? Ama öyle olsa öteki yaygaracı kadınların sesini duyardım. Aman ne büyütürlerdi şimdi, sanki hiç bayılan bir kadın görmemişler. Benim bilmem gereken şey neymiş acaba? Belki annemin babamı neden kovduğuyla ilgilidir.

Babamı hatırlamaya çalışınca onu son gördüğüm gün hayal meyal geliyor aklıma sadece. Babam şu an süpermarketçinin karısının oturduğu, pencerenin hemen yanındaki en rahat koltuktaydı ve beni de kucağına oturtmuştu. Orada öylece, hiç konuşmadan sokağı seyrediyorduk. Arada kulağımın hemen arkasında duran babamın ağzından mırıltıya benzeyen garip sesler çıktığını hatırlıyorum. Sıcacık nefesini kulağımda hissediyordum. Bir şeyler yanlış gibi geliyordu bana ama neydi hiç anlamıyordum. Buna rağmen, dünyadaki en güvenli yerde, babamın kucağındaydım işte, mutluydum. Annemin eve gelmesi ve bağıra çağıra beni babamın kucağından almasıyla bütün büyü bozulmuş-

tu. Bir daha babamı hiç göremeyeceğimden habersiz, anneme kızmıştım. Bu kadarını hatırlıyorum. Sonrasında hiç etmedikleri bir kavga etmişler, annem delirmiş, eline ne geçirmişse babamın kafasına atmış. Sessiz, sakin bir adam olduğu söylenen babam, başı önünde hiçbir şey söylemeden evden çıkıp gitmiş. Annem yere çökmüş, hareketsiz bir şekilde saatlerce kalmış. Anlattıklarına göre "Annem öldü, annem öldüüü" diye bağırışlarıma İsmet ve Fikret Teyzeler zor yetişmiş.

Bir zaman sonra babamın temelli gittiğini söylediğinde annemi yumruklamaya başlamıştım. Karnına, bacaklarına neresine olursa. O ise bana sarılmaya çalışıyordu. Kollarımla onu itiyor, "Hep senin yüzünden" diye ağlıyordum. Evet, babamın onun yüzünden gittiğine neredeyse emindim. Ne de olsa babamın evden gitmesinin benimle hiçbir ilgisi olamazdı.

Annesiyle birlikte tuvaletten çıktığını duyduğum Narin Abla benim odamın kapısında durup burnunu kapının camına dayadı, adımı tekrarlamaya başladı ve suratına komik haller vererek gülümsedi.

Suna ve Narin salona döndüklerinde tüm misafirler suspus oturuyordu. Hepsi hâlâ ayakta boş gözlerle etrafa bakan Mehpare Hanım'ın tepkisini merakla bekliyordu. Ya kocasıyla karşılaşırsa ve adam eve dönmek, kızını görmek isterse ne yapacaktı, nasıl hareket edecekti? Bunu engellemek için elinden ne gelirdi?

Küçük kız odasında, kulağı kapının camına dayalı, serçe parmağı burnunda yeni araştırmalar içinde, bekliyordu. Annesinin nasıl olduğunu merak ediyor, ne yapacağını kestirmeye çalışıyordu. Bu evde babasının –annesinin tabiriyle o adamın– adının anılması yasaktı ve ne de olsa misafirlerden birisi bu yasağı delmişti. Küçük kıza göre artık her şey olabilirdi.

Mehpare Hanım bir an kendine gelerek sakince yerine oturdu. Elinin tersiyle dizlerinin hemen üstündeki eteğine, temizlemek istermişçesine birkaç kez vurdu. Yakası dantelli gömleğine çekidüzen verdi, sağ kulağındaki altın küpesini yokladı, koltuğunda daha bir dikleşerek acı çekercesine gülümsedi. Gözlerini çıtları çıkmayan misafirlerin üzerinde tek tek gezdirdi ve sonunda kızının odasının camlı kapısına dikerek öylece sus-

tu. Sonra boğazını temizleyip uzun zamandır arayıp durduğu cümleler bir anda aklına gelmiş gibi konuşmaya başladı.

"Sarmanın" dedi, "Sarmanın pirinçleri biraz daha az pişseymiş tam kıvamında olacakmış."

Masumiyet

Alp'in doğum gününü mahvetmek gibi bir niyetim yoktu. Dokuz yaşındaydım henüz. En azından böyle bir kötülüğü bilinçli olarak yaptığıma inanmak istemiyorum. Yine de bu sonuçta, ufak da olsa bir payım olduğunu inkâr edemem.

Evimiz sokaktaki en kırık dökük evdi. Bir bodrum katında oturuyorduk o zamanlar. Babam evimizin bulunduğu apartmanın da sahibi olan, devasa ellere sahip yaşlı işadamının şoförlüğünü yapıyordu. Yan apartmanda oturan Alp'in beni bu nedenlerle sevmediğine neredeyse emindim. Başka bir sebep aklıma gelmiyordu. Genelde sevilen ve sakin bir çocuktum. Futboldaki yeteneksizliğimin böyle bir sonuca yol açabileceğini kabul edemiyordum. Zaten Alp'in yer aldığı herhangi bir maçta oynamam mümkün değildi. Beni sevmediğini gizlemiyordu, aksine bunu eline geçen her fırsatta hissettiriyordu.

Birkaç gündür bir sürü çocuğu benim gözlerimin önünde doğum gününe davet etmişti. Hatta bu davetler sırasında bazen gülen bir suratla bana bakarken yakalıyordum onu. Beni davet etmemenin onda yarattığı mutluluk açıkça okunuyordu gözlerinden. Doğum gününden bir gün öncesine kadar yine de davet edilmeyi bekledim. Her oyun dönüşü beni daha da mahzun gören anneme hiçbir şey söylemedim.

O sabah uyandığımda aklımda sadece bir düşünce vardı. Doğum gününde Alp'e bir hediye vermeliydim, böylece utancından yerin dibine girsin. Ve –belki de– beni sevsin. Bu düşüncelerle evden çıkarak Salih'in yanına gittim.

Salih ne iş yaptığını bir türlü anlayamadığım babasının, evimizin karşısındaki karanlık ve küf kokan dükkânında büyükçe bir masada oturuyordu. Dükkânda yalnızdı ve yine büyük adamlar gibi giyinmişti. Sarı kaşları, kızıla kaçan saçları ve iri cüssesiyle her çocuğun bir şekilde çekindiği biriydi. Çekinme payım bir yana, iyi anlaştığımızı düşünüyordum. En azından konuşabiliyorduk.

Doğum günüyle ilgili düşüncemi ona açtığımda bir süre elleri çenesinde gözlerimin içine baktı. Sonra birden gülmeye başlayarak, son zamanlarda duyduğu en parlak fikrin bu olduğunu ve kesinlikle yapmam gerektiğini söyledi. Apartman boşluğunda düzenli olarak yaptığımız ruh çağırma seanslarında üstlendiği oturum başkanı rolünden oldukça etkilendiğim için söylediklerini önemsiyordum. "Evet" diye tekrarladı, "Bunu yapmalısın. Hediyesini alıp kapısına dayanmalısın. Seni doğum gününe çağırmamak ne demekmiş görsün o piç!" İşte gene sinirlenmişti. Bir ânı diğerine uymuyordu. Gereğinden fazla sinirlendiği fark ettiğim için onun davet edilip edilmediğini sormaya gerek duymadım. "Piç" diye usul usul tekrar ederek yumruğunu avcuna vuruyordu. Ben artık gideyim diye mırıldanarak usulca dükkândan çıktım.

Öğlene doğru anneme Alp'in doğum gününe davetli olduğumu söyleyerek para istedim. Aldığım sınırlı parayla ona bir kitap aldım. Alp'in kitapları sevip sevmediği konusunda en ufak bir fikrim yoktu, aslında umurumda da değildi. Ne de olsa doğum gününe davet edilmemiştim, hediyeyi beğenip beğenmemesini neden önemseyecektim ki? Evet, kararımı vermiştim, hediyemi kapıdan verip Alp'i utanç içinde bırakacak, şaşkın ve etkilenmiş bakışlar eşliğinde, mağrur bir şekilde oradan ayrılacaktım. Ama her zaman her şey insanın planladığı şekilde gitmiyor.

Zili çalmadan önce birkaç dakika süren bir kararsızlık yaşadım. İçeriden gelen şen kahkahaların verdiği ürperti, annemin davet edilmediğim bir doğum gününe gittiğimi öğrendiğinde vereceği tepkinin korkusuyla birleşiyor, karnımdaki ağrıyı artırıyordu. Bir süre hediye paketinin üzerindeki resimlere bakarak bekle-

dim. Ortalama bir Noel Baba, dört geyiğin sürdüğü, hediyelerle dolu kızağında oturmuş yapay bir neşeyle gülümsüyordu.

Zili çalmamla kapının açılması arasındaki süre uzadıkça uzadı, ya da bana öyle geldi. Kapıyı annesi açtı ve umursamaz bir havayla "Alp, arkadaşın geldi" diye içeriye seslendi. Alp koşarak, neşe içinde kapıya geldi. Beni gördüğünde yüzünde oluşan anlık değişimi hayatım boyunca unutabileceğimi sanmıyorum. Yüzüme anlamsız bir donuklukla bakıyordu. Annesi "Oğlum niye ayakta dikiliyorsunuz, alsana arkadaşını içeri" dediğinde ağlayarak arka odalardan birine doğru kaçtı. Kadın ne olup bittiğini anlamaya çalışırken beni içeri aldı ve Alp'in yanına doğru seğirtti. Elimde hediyem salon kapısının eşiğinde bekliyordum. Alp'in bağırışlarıyla annesinin onu ikna çabaları salona kadar geliyordu. Masanın etrafında toplanmış çocuklar en cici bici kıyafetleri içinde sorgular gözlerle bana bakıyorlardı. Keyiflerini kaçırdığımı imlermişçesine yüzleri asılmıştı. İçerideki tartışma bir süre sonra Alp'in annesinin zaferiyle sonuçlandı ve Alp onu izleyen annesiyle birlikte yanıma geldi. Gözünde yaşlar, titreyen bir sesle "Hoş geldin" dedi. Öbür çocuklardan çıt çıkmıyordu. Herkes heyecanlı bir filmin son sahnesini izlermişçesine bana bakıyordu. Hiçbir şey demedim, hediyemi masanın ucuna bıraktım, annesinin kalmam için ısrarlarına rağmen evi hemen terk ettim. Artık orada daha fazla durmanın bir anlamı yoktu.

Eve geldiğimde annem neden bu kadar çabuk döndüğümü sordu. "Sıkıldım" dedim. Kafasını öne eğerek evin geçimine biraz katkı sağlasın diye elinden hiç bırakmadığı örgüsüyle ilgilenmeye devam etti. "Bir şeyler yedin mi?" dedi. Yanıt vermedim. Kalbim hâlâ hızla çarpıyordu. Alp'lerin evinden çıkarken duyduğum heyecandan ölür gibi olma hissi daha önce hiç tatmadığım bir mutluluğa dönüşmüştü. Alp'in beni gördüğündeki şaşkın yüzü, odasına kaçışı, sonra gözyaşları içinde "hoş geldin" deyişi aklıma geldikçe daha çok seviniyordum, içim içime sığmıyordu. Dünyada yapamayacağım şey yok sanıyordum o an. Her tarafı dökülen evin bir köşesinde parıldayan annemin yanına oturdum. Başımı dizlerine koydum. Annem örgüsüne ara verdi, na-

sırlı elleriyle saçlarımı okşamaya başladı.

Bir süre orada öylece yattım. Sonra banyoya gidip, yüzümü yıkadım. Gözüm birden aynadaki çocuğun yüzüne takıldı. Hatları benimle tıpatıp aynıydı, ama bir o kadar da yabancıydı bana. Uzun uzun aynaya bakarak bu yabancı yüzün anlamını çözmeye çalıştım. Bu yüzde ne içimdeki sevinçten ne de duyduğum hasarsız gururdan eser vardı. Çok sevdiği bir şeyi kaybetmiş ya da hiç bulamamış insanlar gibi görünüyordu. Sanki biri dokunuverse, ağlayacaktı. Aynadaki çocuk ben hariç her şeye benziyordu. Ona daha fazla bakamazdım, yoksa tüm neşemi kaçıracaktı.

Işığı kapattım, onu karanlıkta tek başına bırakarak banyodan çıktım.

Beyaz Sabun

Babaannemin ölmesi birçok açıdan ilginçti. Öncelikle babamı ağlarken ilk kez görmüştüm ki bu birçok çocuk –özellikle oğul– için başlı başına çarpıcı bir deneyimdir.

Babamın morgun dış kapısından gözlerini ovuşturarak çıktığını gördüğümde hemen bir ağacın arkasına saklanmıştım. Uzaktan gördüğüm kadarıyla gözleri ağlamaktan kızarmış babam kendini tutamıyor, hıçkırıklarla ağlamaya devam ediyordu. Aslında kendini tutmak için bir çaba gösterdiği de söylenemezdi. Bir süre gördüklerime inanamayarak onu gözledim, sonra beni görmesinden korktuğum ve biraz da sıkıldığım için oradan usulca uzaklaştım.

Eve doğru yürürken babaannemi düşündüm. Kimdi babaannem? Babamın annesi, dedemin de karısı. Ben neden babam kadar üzgün değildim peki? Ya da üzgün olmam gerekir miydi? Sonuçta babaannem doğmuş ve babamı doğurmuş olmasaydı ben de şimdi bu ağaçlarla süslü güzel yolda yürümek yerine hiç bilmediğim bir âlemde sıkıntıdan patlıyor olabilirdim. Bir anda babaanneme karşı o yaşarken hissetmediğim kadar sevgi ve minnetle doldum. Ama bu his de çok uzun sürmedi.

Eve döndüğümde alışık olmadığım bir kalabalıkla karşılaştım. Uzun zamandır görmediğim akrabalar ve çocukları eve doluşmuştu. Evde bir ölü evinde olması beklenmeyecek bir canlılık ve heyecan vardı. Daha önce bir ölü evi görmememe rağmen bu şekilde gürültülü ve hareketli bir eve ölü evi demek çok mümkün görünmüyordu bana.

Akrabaların çocuklarıyla –çoğuna kuzen deniyordu bu yabancıların– birlikte beni de evden sepetlediklerinde canım iyice sıkıldı. Benim ağzımı bıçak açmıyordu ama onlar gayet neşeliydi. Sanki sadece benim babaannem ölmüştü. Bu neşeli insanlar için sevgili babaannemizin ölmüş olmasının hiç mi önemi yoktu? Tamam, kabul ediyorum ki hayattayken ben de kendisine karşı çok ilgili ya da sevgi dolu değildim, ama bir ölünün arkasından nasıl davranılması gerektiğine ilişkin –görünen oydu ki– kuzenlerimden çok daha fazla bilgiye sahiptim.

Bir süre sonra deniz kenarındaki masalardan birine oturduk. Hani şu piknik yerlerinde bolca görülebilecek, sabit oturma yerleri bulunan tahta masalardan birine. Masaya oturur oturmaz oradakilerin içinde en küçüğü olduğumu ve belki de asıl canımı sıkanın kuzenlerimin ben yokmuşum gibi davranmaları olabileceğini fark ettim. Boyları benden uzun, giysileri benimkilerden daha gösterişli, konuşmaları bilmediğim birçok sözcükle doluydu ve sanki hepsi birden beni görmezden gelmek konusunda çok önceden gizli bir anlaşmaya varmıştı. Kendi aralarında konuşuyorlar, gülüşüyorlar ve beni yok sayıyorlardı. Çoğu herhalde liseye gidiyordu ya da liseyi yeni bitirmişti. Benimse liseye başlamama daha iki sene vardı. Bunlar yetmiyormuş gibi hepsi sırayla babaannemle yaşadıkları anıları anlatıyor ve sonra hep birlikte gülmekten kırılıyorlardı. (Babaannemle aynı evi paylaşmış olmama rağmen neden onunla ilgili komik ya da üzücü bir anım yoktu ki sanki.)

Bir süre sonra o kadar çok güldüler ki içlerinde en büyük görüneni ve varla yok arası bir bıyığa sahip olanı kendini konuşmak zorunda hissetti:

"Böyle günlerde hep böyle olur. İnsanın sinirleri o kadar bozulur ki sonunda elinde olmadan gülmeye başlar."

Ötekiler başlarını bir aşağı bir yukarı sallayarak onaylıyor ve bu açıklamayı sonunda biri yaptığı için sonsuz bir minnet duyuyormuşçasına bakıyorlardı. Sonra içlerini çekerek kısa bir süre uzaklara dalıyorlar ama bu suskunluk yerini babaannemle yaşanmış başka bir anıya ve farklı tondaki başka kahkahalara bırakıyordu. Birden artık daha fazla dayanamayarak söze başladım.

Artık bu kadarı da fazlaydı. Tamam, beni anlamalarını beklemiyordum onlardan, babaannesiyle yıllardır dip dibe yaşayıp onca anı biriktiren bendim ne de olsa. Bu nedenle onlardan benim kadar üzgün olmalarını beklemek haksızlık olurdu. Ama bu atılan kahkahalar ve olması gerekenin çok üstündeki neşeli ortam kanıma dokunmuştu artık. Sevgili babaannemi onların hepsinden iyi tanıyordum ve hatırasına birazcık da saygı duyulmasını istemek benim en temel görevimdi.

Tüm bu açıklamalar gözlerimde biriken yaşlarla ve oldukça dramatik olmasına özen gösterdiğim titrek sesimle tamamlandı. Son sözcüğümü de söyledikten sonra kalktım ve onları o tahta masada şaşkın gözleriyle birlikte bırakarak evin yolunu tuttum.

Eve döndüğümde herkes kuzenlerimin nerede olduğunu sordu. Hiçbir şey söylemeden kiler gibi kullanılan küçük odaya gittim ve odadaki tek divana uzanarak ağlamak için kendimi zorladım. Babam kapının önünde iyi olup olmadığımı soruyordu. Bense o duysun diye bir yandan daha yüksek sesle hıçkırıyor ve bir yandan da "İyiyim baba" diye sesleniyordum. Ağlamam söner gibi olduğunda babamın sabah hastane bahçesindeki gözleri yaşlı halini aklıma getiriyor ve daha çok ağlıyordum. Hıçkırıklarıma dayanamayıp odadan içeri hızla girdiğini, beni böyle görüp çok duygulandığını ve hatta bana sarılarak benimle birlikte ağladığını hayalimde kurup iyice heyecanlanıyordum.

Ama babam kısa bir süre sonra misafirlerden birinin çağırmasıyla kapıdan uzaklaştı ve ben de beni artık duyamayacağına kanaat getirince ağlamaktan vazgeçtim. Şimdi boylu boyunca uzanmış, babamın içeri girmemesinden dolayı bozulmuş bir halde kuzenlerimin ben gittikten sonra neler yaptıklarını hayal etmeye ve biraz da olsa avunmaya çalışıyordum. Ne kadar pişman olduklarını, birbirlerine benim kadar saygılı ve iyi yetişmiş olmadıkları için ne kadar üzgün olduklarını söylediklerini kuruyordum.

Tüm bunları uğruna yaptığım, şu anda morgda uzanmış hepimizden uzak bir şekilde soğuyarak yatan babaannemse aslında uzun zamandır aklımdan uçup gitmişti. Her şey her zaman olduğu gibi insanın kendisiyle ilgiliydi işte, kendisiyle ve

hissedip söylediklerinden. İçim biraz acısa da, kuzenlerimin şaşkın gözlerini düşünerek keyif içinde bir uykuya daldım.

Ertesi sabah erkenden babamın sırtımı dürten eliyle ve adımı tekrarlayan sesiyle uyandım. Dünkü performansımdan sonra babamla hiç yüz yüze gelmemiştik, o yüzden ne yapacağını iyice merak ediyordum. Gözlerinde bana karşı biraz sempati ve takdir bulmayı bekliyordum. Kuzenlerimin dün olanları ona anlatmış olmalarını, onarılmaz pişmanlıklarını ve bana karşı duydukları saygılı özentiyi babamla paylaşmış olduklarını umuyordum. Böylece annesini yeni kaybetmiş babam belki de bu kadar hassas ve iyi bir oğul yetiştirmiş olmakta bulabilirdi teselliyi.

Babama doğru döndüğümde önce gözlerini seçmekte zorlandım. Loş ve havasız odada tepemde dikiliyor ve benim kalkmamı bekliyordu. Yatakta doğrularak babamdan gelecek sevgi sözcükleri için kendimi hazırladım.

Babam her zamankinden farklı olmayan bir sesle:

"Hadi kalk artık" dedi.

Saate baktım daha beş buçuktu.

"Ne oldu baba" dedim, "Bu saatte?"

Babam gözlerini gözlerime dikerek ekledi:

"Açık bir bakkal bulman ve birkaç kalıp beyaz sabun alman gerek." Sesi biraz çatallanarak ekledi:

"Biliyorsun, babaanneni yıkayacaklar. Hadi acele et."

Sözlerini bitirir bitirmez elime biraz para sıkıştırdı, arkasını döndü ve odadan çıktı.

Duyduklarıma inanmaya çalışırken hızla üstümü giydim. Yer yataklarında yatan misafirleri uyandırmamak için üzerlerinden atlayarak kapıya ulaştım ve bir gayretle evden çıktım. Burnumdan soluyarak yarı karanlık sokaklarda dolaştım. Gözümün önünden babamın yüzü gitmiyordu. Bu sinir bozucu yüze "Beyaz sabun alman gerek" diyen tepkisiz ses eşlik ediyor, öfkemi iyice artırıyordu.

Bir süre sonra açık bir bakkal buldum. Sinirden iyice sıktığım elimdeki, terden ıslanmış ve buruşmuş paraları bakkalın avcuna saydım, bir sürü abur cuburla kocaman bir dondurma alarak bakkaldan çıktım.

Sahile doğru dondurmamı yiyerek yürümeye başladım. Arnavut kaldırımı döşenmiş yolları süpüren birkaç temizlik işçisi ve denizin üstünde çember çizerek uçan gürültücü martılar dışında etrafta kimse yoktu. Daha önce denizin bu kadar sakin olduğunu hiç görmemiştim, onun bile henüz uyanmamış olduğunu düşündüm.

Dondurmam bitmişti ama abur cubur dolu torbam elimdeydi. Kumsalın başladığı sınırdaki tahta masalardan birine oturdum, sabahın serin deniz kokusunu ciğerlerime çektim ve uzun uzun gülümsedim.

II

bitmemiş her sevişme, paslı bir iğne gibi
doğrudan kalbe yürür

Hantal Köpek

Duru benden on yaş kadar büyüktü. Kendimden yaşça büyük kadınlardan hoşlanıyordum o zamanlar. Ondan gerçekten hoşlanıyor muydum? Bu sorunun yanıtını bugün bile tam olarak bilemiyorum. Bildiğim kadarıyla bir süredir kocasıyla arası bozuktu ve o sıralar nereye gitse beni de peşinden sürüklüyordu.

Henüz kimseyle birlikte olmamıştım. Cinsel birliktelikten bahsediyorum. Cinsel birleşme de diyebiliriz buna. Ne dersek diyelim, yirmi yaşıma ramak kala en azından Jerry Lewis karakterleri kadar bâkirdim. Bunda kendimden yaşça büyük –evet, yaşlı demek istemiyorum– kadınlardan hoşlanıyor oluşumun da etkisi vardı belki, bilmiyorum.

Ailemden uzakta okuduğum üniversitede ders veriyordu Duru. Okuldan çıkmadan önce odasına uğramamı isterdi. Ne zaman gitsem, dağınık kumral saçları lacivert gözlerinin önüne düşmüş bir halde bir şeyler okuyor olurdu. İnce dudaklarının kıpırdanışını izlemek bana tarifi zor bir zevk verirdi. Ses etmeden odanın köşesine oturur okumasını bitirmesini beklerdim. Her seferinde kızardı beni fark ettiğinde, ses etmediğim için. Omzumu yavaşça silkip "Seni bölmek istemedim" derdim. Bir süre bana bakar, "Hadi çıkalım o zaman" derdi. Bakışlarında şefkate benzer bir şey olmazdı. Şefkat aradığımdan değil, sadece bir tespit.

O gün odasına gittiğimde pencereden dışarıyı izliyordu. Yanaklarından yavaş yavaş süzülen ve parıldayan yaşlar dikkatimi çekti. Açık kapıyı yavaşça vurdum. Bana baktı ve elinin tersiy-

le yanaklarını kurulayarak "Hadi yemeğe çıkalım" dedi. Ağladığını gördüğümü beceriksizce belli etmemeye çalıştım. "Nereye gitmek istersin" dedi, "Fark etmez" dedim. Aslında bal gibi fark ediyordu. Onunla öğrenci harçlığımla gitmemin mümkün olmadığı şehrin en revaçtaki restoranına gitmekten çok hoşlanıyordum. Restoranın müdavimlerini genelde şehrin yarı entelektüelleri, kaliteli travestileri, boş gezen mirasyedileri, televizyona geçiş yapmış eski tiyatrocuları, aleni ve gizli eşcinselleri oluşturuyordu. Onların arasında kendimi bambaşka biri gibi hissediyordum. İstanbul'un tepelerinden birinin üstündeki bu restoranın enfes –böyle deniyordu o zamanlar– bir manzarası vardı. Kristal kadehlerden şarap içmeyi, adını ilk kez duyduğum yemeklerden çok olağan bir şey yapıyormuşçasına yemeyi, etraftaki birbirinden ilginç tipleri göz ucuyla incelemeyi, sigaramı dertsiz tasasız kodamanların üfürdüğü biçimde lokantanın mor kadifeyle kaplanmış tavanına usul usul üfürmeyi seviyordum. Büyüdüğüm, Tanrı'nın çoktan unuttuğu kasabada görmeyi hayal bile edemeyeceğim bir yerdi işte.

Yağmurlu ikindide, neredeyse bomboş restoranın en güzel manzaralı masasına oturduğumuzda neşesi biraz daha yerine gelmişe benziyordu. "Bir arkadaşım gelecek" dedi, gözlerime bakarak. "İyi" dedim. Hiç de iyi değildi aslında. Nereden çıkmıştı şimdi bu arkadaş? Erkek mi, yoksa kadın mıydı? Yoksa kocası mıydı gelecek olan ya da eski sevgililerinden biri. Gerçek sevgililerden biri yani. Öpüşülen, sevişilen, kavga sırasında kafasına bir şeyler fırlatılan, kapı dışarı edilen, yüzüne gülünen, ardından ağlanan... Neden buraya çağırmıştı ki o "her kimse"yi. Daha önce benimle kimseyi tanıştırmamıştı oysa. Tabağımdaki anormal büyüklükteki karidesler bile bozulan keyfimi yerine getiremiyordu.

"Bugün kocam aradı" dedi. Bana kocasından pek bahsetmezdi. Bildiğim kadarıyla reklam filmleri de çeken televizyon zenginlerinden biriydi. Ne zamandır evlilerdi, birbirlerini hâlâ seviyorlar mıydı ya da bir zamanlar sevmişler miydi hiçbir fikrim yoktu. İlgilenmemiş gözükerek "Öyle mi" dedim. Gözlerini kırmızı şarap dolu kadehine dikmiş bir şekilde kafasını salladı. Bir daha kocasından bahsetmedi, sessizce yemeklerimizi yemeye devam ettik.

Arkadaşı biz lokantadan çıkmak üzereyken geldi. Geç kalmış olmasına rağmen hiç de aceleci görünmüyordu. Dünya pek de umurunda değildi sanki. Tanıştırılırken, gözlerime bakmadan elimi sıktı. Selen'di adı ve anladığım kadarıyla Duru'nun bir süredir yanında kaldığı çok eski bir arkadaşıydı. Birazdan Selen'in restoranın oldukça yakınında olan evine gidilecekti, Duru beni de davet etti. Kaldığım öğrenci yurdundan ve oraya dönme fikrinden nefret ediyordum, ben de bir süre daha Duru'yla vakit geçirme fikrine karşı koymadım.

Dünyanın en şişman ve hantal köpeklerinden biri evde dolanıp duruyordu. Köpek beni açıkça yok sayar bir tavır içindeydi ama tüm ağırlığını hissettiren buyurgan yürüyüşüyle sanki içten içe ona itaat etmemi istiyordu. Köpekten gözlerimi zorla ayırıp evi incelemeye başladım. İki odadan oluşan bu küçük ev, seksenlerin bunalım dolu Türk filmlerinde bolca görülebilecek, cinsel olarak doyumsuz galeri sahibi kadınların evlerine benziyordu. Yerlerde kitaplar, kasetler ve plaklar vardı. Duvarda "Basquiat" filminin kocaman bir afişiyle, Suede'in ilk albümünün –hani şu iki kadını öpüşürken gösteren– kapağının büyütülmüş hali yan yana asılıydı. Ben odayı incelemeye devam ederken odanın bir köşesindeki açık mutfakta bir şişe kırmızı şarabı açmakla uğraşan Selen'in bakışlarını üzerimde hissettim.

Selen usulca yanıma gelerek kadehimi verdi ve kendi kadehini alarak karşıma oturdu. Havadan sudan konuşmaya başladık. Duru eve girdiğimizde yanımızdan ayrılarak banyoya girmişti ve hâlâ çıkmamıştı. Şimdi, gözlerime bakmaktan kaçındığı için huzursuzluk veren kırkına yakın bir kadın ve evin asıl sahibiymiş gibi duran devasa, hantal köpekle birlikte her biri "bana bak, beni incele" diyen bir sürü ıvır zıvırla dolu bu küçük odada yalnız kalmıştım. Selen birden şarabından bir yudum, arkasından derin bir nefes aldı ve konuşmaya –aslında konuşmadan çok bana soru sormaya– başladı. Ne olduysa az önceki soğuk ve mesafeli kadın birden benimle ilgilenmeye başlamıştı.

Gözüm banyo kapısında, Selen'in bitmek bilmeyen sorularını yanıtladım. Nereden geldiğimi, burada ne yaptığımı, Duru'yu nereden tanıdığımı tek tek açıkladım. Kısa ve soğuk

yanıtlarımdan hoşnut olmadığı belli olan Selen birden gözlerimin içine bakmaya karar verdi ve kendisinin kadınlardan hoşlandığını söyledi. Aslında tam olarak şöyle dedi:

"Biliyor musun ben kadınlardan hoşlanıyorum."

Bunu söyledikten sonra yine gözlerini kaçırdı ve benim kadınlardan hoşlanıp hoşlanmadığımı sordu. O sırada banyodan çıkmış olan Duru, yatak odasına geçmiş ve üstünü değiştirmeye başlamıştı. Gözlerim yarı aralık kapıdan, loş odada devinen ve bir görünüp bir kaybolan çıplak kol ve bacakları ayırt etmeye çalışıyordu.

Aklım hâlâ Duru'da, "Hoşlanıyorum, sanırım" dedim.

Yanıtım Selen'de hiçbir etki yaratmadı, hatta ne sorduğunu çoktan unutmuşa benziyordu. Gözleri, odanın içinde usul usul gezinen ve hantallığına rağmen hiç yerinde durmayan köpeğinin üstünde, yarım ağız gülümsüyordu. Ben ona bakınca bana bakmıyordu ama ne zaman başımı başka bir yöne çevirsem delici mavi gözlerinin üzerimde dolandığını seziyordum. Son ilişkisinde neler yaşadığını ve nasıl ayrıldığını –sevgilisi olacak o külrengi suratlı hain kız camdan bir kül tablasını kafasına fırlatmıştı ve ardından son bir kez sevişerek ayrılmışlardı– anlattı bana.

"Kadınlar" dedi, "Zordur kadınları anlamak. Onlarla da onlarsız da olmuyor."

"Evet, öyle olmalı" dedim. Sanki birden babam konuşmaya başlamıştı. Bir an, annem içeri girecek ve babama sık sık söylediği gibi "Çocuğu rahat bıraksana biraz nefes alsın" diyerek Selen'e çıkışacak sandım.

Duru üzerinde mor ve ince kadifeden geceliğiyle kapıdan kafasını uzattı, "Ben yatakta kitap okuyacağım" dedi. Kapıyı yine yarı aralık bırakarak yatağına geçti. Kapı aralığından, yatağında oturmuş bir halde kitap okuduğunu, oraya hangi ara gittiğini anlamadığım hantal köpeği okşadığını görebiliyor ve başucundaki gece lambasının ışığında olduğundan daha ince görünen dudaklarının kıpırtısını seçebiliyordum. Yüzünde tüm gün taşıdığı garip hüzün, lacivert gözlerindeki parıltılar, sayfaları çevirişindeki –nedense– paslanmış zarafet beni tedirgin ediyordu. Selen'in kesilmek bilmeyen sesi, karmaşık odadaki eşyanın renk

ve kokusu birbirine karışıyor, artık bir şeyler yapmam gerektiğini söylüyordu.

Sürekli içmeme rağmen kadehimdeki kırmızı şarabın hiç azalmıyor olmasına şaşırdım. Sarhoş değildim henüz, ama her an olabilirdim. Duru içeride, kitabını okumaya devam ediyordu. Bana bakıp bakmadığını anlamak için gözlerim sık sık ona kayıyordu. Ama bir kez bile benden tarafa baktığını görmedim.

Biliyordum, o an kalkabilir ve yanına gidebilirdim. Selen'in onun için doldurduğu, sehpanın üzerinde sahibini bekleyen şarap dolu kadehi verme bahanesiyle yatak odasına girebilirdim. Kapıyı örterek yanına oturur ve belki saçlarını okşardım. O okumaya ve dudaklarını kıpırdatmaya son verirdi ben saçlarını okşarken. Belki ayraç koymayı bile akıl edemezdi o an kitabının arasına. Ya da ben elinden alırdım kitabını ve onu burnundan öperken yere bırakırdım usulca. Köpek odanın bir köşesine sinip –filmlerdeki gibi– kafasını patilerinin arasına alarak yere dayar, süreğen ve küstahlığa varan umursamazlığını unutarak ıslak gözlerle, utangaç bir şekilde bize bakardı. Onun önünde hiç çekinmeden Duru'nun olgunlaşmış kadınlığının ellerine bırakırdım kendimi. Şişko kocasının sert ve kalın derisinden sonra benim taze tenimi öpmek ve koklamak ona da iyi gelirdi, emindim. Sonra mor kadifeden geceliğinin üzerinden göğüslerini öperdim, biraz ısırırdım hatta. Yıllardır hayalini kurduğum her şeyi yavaş yavaş uygulardık. Bâkir bedenimi ustalıkla elden geçirerek çekingen ruhumun çapaklarını temizlerdi. Hantal köpek iniltilerimize imrenerek, ıslak gözlerini üzerimizden hiç ayırmaksızın bakmayı sürdürürdü. Duru'yla sevişmemiz sürerken bir ara köpeğin yüzüne sertçe bakar, burada asıl efendinin kim olduğunu sokardım onun kocaman kafasına.

Selen bir şişe kırmızı şarap daha açmak için mutfağa yöneldiğinde Duru'yu kapı aralığından bana bakarken yakaladım. Gözlerindeki hüzün azalmıştı. Bakışında tanımadığım hiçbir şey yoktu aslında, ne çağırır ne de uzaklaştırır gibiydi. O an kalkmak ve yanına gitmek istedim. Ama aramızda yer alan ve sanki farklı katmanlardan oluşmuş olan hava, ağır bir jöleymiş ve bir adım atarsam beni içine alıp yutacakmış gibi geliyor, ha-

reket etmemi engelliyordu. Artık gözlerini zar zor seçiyordum. Bin bir güçlükle ayağa kalktım, kolumu ileri doğru atarak havayı delmeye çalıştım. İyice yoğunlaşan hava her yerime yapışmış, beni olduğum yere mıhlamıştı. Duru ne yaptığımı anlamak istermişçesine hâlâ bana bakıyordu. Nasıl olduğunu anlamadan kendimi havanın jöle kıvamına gelmediği tek yön olan çıkış kapısına doğru fırlattım ve hızla dışarı çıktım.

Selen'in evinden çıktığımda şarabın etkisiyle gevşeyen bacaklarımın beni nereye götürdüklerini bilmiyordum. Benim yerimde başka biri olsaydı sıkı bir çığlık atabilirdi.

O an bildiklerim: Yaşça kendimden büyük kadınlardan hoşlanıyordum, Duru benden on yaş kadar büyüktü, gözlerindeki parıltıları seviyordum, şarap beni kolay kolay sarhoş etmiyordu, hantal köpeğin evdeki buyurgan havası beni çok fena bunaltmıştı ve hava birdenbire içinden geçilemez bir saydam jöle haline gelebilirdi.

Uzun bir yürüyüş sonucunda geldiğim öğrenci yurdunun soğuk odasındaki ranzaya uzandığımda güneş doğmak üzereydi. O hantal köpek canlandı birden gözümde. Onun evdeki rahatlığına ve koşulsuz kabul görmesine kızdım. Erkekliğini bacaklarının arasında pervasızca sallayarak odadan odaya gezinmesi, iktidarını kuruşundaki sinsiliği, Duru'nun yanı başında uzanarak kendini sakince okşatması iyice sinirime dokundu. Yatağımda hırsla bir sağa bir sola dönüp durdum.

"Hantal köpek olmasaydı" dedim, "Giderdim yanına."

"O olmasaydı kesin giderdim."

Üç Kadınlı Şehir

Zehra

Beş yaşındayken ailesiyle birlikte Erzincan'dan İstanbul'a taşınmış. İlkokulu bitirince babası okula yollamak istememiş. O da açlık grevi yapmaya başlamış, tabii o zamanlar bunun adına açlık grevi dendiğini bilmiyormuş. Üç gün boyunca ağzına bir lokma sokmayı başaramamışlar. Gözlerini dikmiş pencereden dışarı, hiç kımıldamamış. Sonunda babası razı olmuş ama Zehra ancak liseyi bitirebilmiş. Şimdi otuz yaşında. Bir mimarlık bürosunda sekreterlik yapıyor. Hiç evlenmemiş. Soranlara "Evliliğe inanmıyorum" diyor ve susarak karşısındakinin tepkisini anlamaya çalışıyor. Annesi "Kızım kaç tane kısmetin çıktı, niye evlenmiyon sen?" dediğinde ya ağzını büzüp susuyor, ya bağırıp çağırıyor. Kara kuru bir kadından beklenmeyecek büyüklükte göğüsleri var. Erkeklerin konuşurlarken göğüslerine bakmalarından nefret ediyor. Kadınların konuşurlarken göğüslerine bakmalarından pek hoşlanmıyor. Göğüslerinin sevdiği kadın tarafından ısırılması ihtimalinden çok hoşlanıyor. Saçlarını kısacık kestirip doğada bulunması zor bir kızıla boyuyor. Gözlerine iki metre uzaktan anlaşılacak yapaylıkta ucuz mavi lensler takıyor. Kızıl saçlı ve mavi gözlü kadınların güzel ve çekici olduğunu düşünüyor. Patronu Zeren'in de böyle düşündüğüne inanıyor, inanmak istiyor.

O sabah uyandığında duş yapmaya vakit bulamadı. Çalar saatini duymamıştı ve annesi de onu uyandırmamıştı. Annesine

söylenerek karanlık ve nemli odasındaki yatağından –kenarında kitaplık olan ve kapakları sürekli düşen eski kanepelerden biri– kalktı.

Aslında sabahları duş yapmak ailede kimsenin alışık olduğu bir durum değildi. Kızın her sabah işe gitmeden yıkanmasını anne ve babası önce yadırgadılar, sonra "Lise mezunudur, elbet bir bildiği vardır" diyerek kabullendiler.

Koltuk altlarını kokladı, bugünlük herhalde idare ederdi. Hızla giyinirken annesini ortalıkta göremedi, "Herhalde beni uyandırmadan temizliğe gitti" diye düşündü. Babasıysa sabah servisine çıkmış olmalıydı. Bu sabah güne ikisini de görmeden başladığı için sevindi. Saçlarının yapay kızılını vurgulayan kırmızı gömleğini ve yuvarlak poposunu olduğu gibi ortaya çıkaran kot pantolonunu giydi.

Makyaj çantasını ve mavi lenslerini alıp almadığını kontrol ettikten sonra üç vasıta değiştirerek vardığı işyerine ulaşmak üzere kendini dışarı attı.

Etrafına baktı. Bu çürüyen ve kaybolan şehrin bir parçası olmaktan memnun, "İstanbul" diye fısıldadı.

Kirli havayı ciğerlerine çekerken dudağına varla yok arası bir gülümseme kondurdu.

Zöhre

Otuz üç yaşındayken işsiz kocası ve üç çocuğuyla birlikte Erzincan'dan İstanbul'a taşınmış. Kocasının kapıcılık yaptığı apartmanda yirmi beş yıldır bazı dairelere temizliğe gidiyor. İki oğlunu evlendirip yaşadıkları karanlık ve nemli bodrum dairesinden uzaklaştırdı. Bir kızı kaldı yanında. Kızını evde kalmışlar arasında saymaya çalışanlara "Layığını bulamıyor kızım, ondan bekliyor" diyor. Ne de olsa çalışan bir kız onun kızı. Hem de lise mezunu. Kocasını kızını okutsun diye ikna etmek için ne diller döktüğünü bir o biliyor. Hatta pis kocası evlendiklerinden beri hep tutturduğu o ayıp şeyi bir kerecik yaparsa kızı okula yollayacağını söylediğinde birden orta yere kusuverdiğini hatırlıyor. Ama bunu kızının okula gidebilmesi için yaptığından kendine çok günah yazılmamış ol-

duğunu umuyor. Kızı hâlâ üç gün boyunca yemek yemediği için okula gitmesine izin verildiğini sanıyor ve kızının bunu böyle bilmesi Zöhre'nin içini rahatlatıyor. Bazen kızı hiç okumasaydı yani "liseye neyim gitmeseydi" acaba gene saçlarını öyle kısacık kestirip kızıla boyatır mıydı diye düşüncelere dalıp hüzünleniyor. Zaten kocaman olan göğüslerini iyice dik gösteren sutyenler takar mıydı diye kendine sorup duruyor. Kısmetlerine neden dönüp bir kere bile bakmadığına akıl erdiremiyor. Bunu kızına söylediğinde yediği fırçalardan korktuğu için artık bu konuyu hiç açmıyor. Zöhre kızının mürüvvetini görmeden ölmek istemiyor.

Kızının kapıyı sertçe kapattığını duyamadı. Yaklaşık üç saat önce uykusunda, güzel başlayan bir rüyanın içindeyken ölmüştü çünkü. Ölmesi de sessiz sedasız olmuştu Zöhre'nin. Sanki kocasını ve kızını rahatsız etmekten ya da uyandırmaktan korkmuştu. Gık bile çıkarmadan ölmüştü işte. Yıllardır yaşadığı ama en fazla birkaç semtini gördüğü bu korkunç şehirde ölmüş olmak koymuştu belki biraz, şüphesiz bir de kızını evlendiremeden bu dünyadan göçüp gitmek.

Ölmeden biraz önce rüyasında Erzincan'dan İstanbul'a hiç taşınmamış olduklarını görüyordu. Böylece bu karanlık, nemli, iri iri cardonlarla karşılaşmanın kanıksandığı, pis kokan kapıcı dairesine çeyizlerini hiç getirmemiş, gözünün nurlarını akıttığı emeklerini –bu bok çukurunda yer olmadığı için– kabukları soyulan sandığında çürümeye terk etmesi gerekmemişti. Rüyasında hâlâ o görkemli doru at üzerinde gelin geldiği iki katlı evde oturuyorlardı, sanki orayı hiç terk etmemişlerdi. Kocası baba mesleği olan ayakkabı tamirciliğine devam ediyordu ve az da olsa gülümsüyordu. Gene üç çocukları olmuş, oğlanları evlendirmişti ve kızı için gelen görücülerin ardı arkası kesilmiyordu. Yine böyle günlerden bir gün kızını istemeye geleceklermiş. Zöhre'de bir telaş, evde bir hazırlık. Güzeller güzeli kızı anası ne dese yapıyormuş, en ufak bir asiliği yokmuş. Bütün evi arap sabunlarıyla baştan sona yıkamışlar, misafir kanaviçelerini ütüleyip sermişler, ikramlık lokumları dantelli örtülerin üzerine koymuşlar. Her şey yolunda giderken iki katlı evi birden kapıcı dairesine dönmesin mi. Zöhre neye uğradığını şaşırmış. Ama gene de çok üzülmemiş, görücüle-

rin yanında dik durmuş. Nihayet kızını, nerede olursa olsun fark etmez, evlendirecekmiş. Sonra rahatça ölebilir ve Erzincan'a ölü olarak da olsa –gömülmek için– dönebilirmiş. O bunları düşünürken elinde kahve tepsisiyle kızı mutfaktan çıkmış. Ama Zöhre başını o yana çevirince ne görsün; Zehra elindeki tepsi dışında anadan üryan bir halde süzüm süzüm süzülüyormuş. Kan kızılı saçları ve boncuk boncuk ben sahteyim diye bağıran mavi gözleriyle çırılçıplak bir şekilde kahve tutuyormuş görücülere.

Zöhre'nin öldüğü an işte o anmış.

Zeren

İstanbul'da doğup büyümüş. Otuz dört yaşında ve mimar. Lezbiyen olduğuna iyice kanaat getirince kocasından boşanmış. Kendi deyimiyle "Allah'a şükür ki çocuksuz." Kızıl saçlı, çilli ve mavi gözlü son sevgilisi Sıla'dan ayrıldığından beri birkaç aydır yalnız. Sabahları işe geldiğinde sekreteri Zehra'nın masasına sade filtre kahvesini bırakmasını ve "Başka bir isteğiniz var mı?" diye sormasını artık kanıksamış. Böyle ufak kanıksamalar ve tekrarlar yaşadığı şeyleri onun hayatı kılıyor. Alışkanlıklarından vazgeçmeyi hiç sevmiyor. Kocasını terk ederken "Benim lezbiyen olduğumu hep biliyordun, bunu kendine itiraf et ve çok üzülme" diyecek kadar açıksözlü. Zehra saçını kısacık kestirip kızıla boyattığında ve gözlerine o ucuz mavi lensleri takmaya başladığında bunu neden yaptığını fark etmiş, için için gülmüş ama hiçbir şey söylememiş. Fark edip söylemediği onca şey yanında bunu da fark etmez görünmüş. Bu günlerde iyi bir sekreter bulmanın zorluğunu çok iyi biliyor, bu nedenle Zehra'nın ilgisini görmezden geliyor. Böylece aralarındaki mesafenin hep aynı şekilde kalmasını garanti altına aldığını sanıyor.

O sabah Zeren geciken kahvesinden dolayı sinirli bir halde kafasını odasından uzattığında Zehra'yı masasında göremedi. Zehra patronunun kapısının açıldığını görünce banyodan çıkıverdi. Elinde takamadığı tek lensiyle orada öylece dikiliyordu. Zeren sakin olmaya çalışarak "Zehra'cım kahvemi alabilir miyim"

dedi. Zehra "Tabii, hemen getiriyorum" diyerek lensini takıp kendine çeki düzen vermek için banyoya seğirtti.

Zeren sekreterindeki tuhaflığın ne zaman başladığını gayet iyi biliyordu: Normalde hiç yapmadığı şeylerden birini yapmış, o zamanki sevgilisi Sıla'nın ofise gelmesine izin vermişti. Çok önemli bazı dosyalarını evde unutmuştu ve onların acilen getirilmesi gerekiyordu. Daha ilk andan itibaren Zehra'nın Sıla'yı nasıl süzdüğünü fark etmişti. Hatta Zehra odadan çıkınca sevgilisine dönüp "Bak yeni bir kısmetin çıkıyor, dikkat et karışmam" diye takılmıştı. O gün bugündür Zehra'nın dış görünüşünde ve davranışlarında bazı değişimler başlamıştı.

İstanbul'dan çok sıkılmıştı Zeren. Sıla'yla işler umduğu gibi gitseydi güneyde bir yerlere taşınacaklardı. Güneyde bir yerler... Güneyde... bir... yer... ler. Ne çok duyuyordu son zamanlarda bu sözcükleri. "Güneye gitmeyi düşünen herkes defolup gitse bu şehir belki biraz daha yaşanır olurdu." Bunları düşünürken sekreteri usulca kapıyı vurarak elindeki kahve fincanıyla birlikte içeri girdi. Kahveyi masaya bıraktı, "Babam aradı" dedi ve birkaç saniye bekleyip ekledi: "Annem ölmüş."

Zeren sekreterinin ne hissettiğini belli etmeyen toparlak yüzüne baktı ve bir an hiçbir şey söyleyemedi. Zehra kahveyi masasına bırakmış, önemli bir haber vermiş ve şimdi belki de teselli edilmek için yanında dikilip duruyordu. İri göğüsleri neredeyse Zeren'in burnuna değecekti ve doğrusunu söylemek gerekirse kızdan çok hoş olmayan ince bir ter kokusu geliyordu. Zeren de o an bu ter kokusu dışında bir şey düşünemiyor, üstüne üstlük aldığı bu haber üzerine ne yapıp ne söyleyeceğini de bilemiyordu. Güneye gitmeyi birden daha çok istedi. Ah ne olurdu sanki Sıla'yla her şey yolunda gitmiş olsaydı.

Sekreteri birden uzanarak Zeren'in elini tuttu.

Zeren hızlı bir şekilde elini çekti ve artık bir şey söylemesi gerektiğini kavrayarak "Başın sağ olsun" dedi. Zehra dudağını ısırarak duruyordu. Soğukkanlı bir sesle "Dostlar sağ olsun" dedi ve hızla dışarı çıktı.

Zeren sekreteri dışarı çıkınca üzerinden büyük bir yük kalkmışçasına rahatladı. Bir sigara yaktı ve soğumaya başlayan kahvesinden bir yudum aldı. İyi bir sekreter bulmanın zor-

luğunu çok iyi biliyordu ama bu kız da artık çok olmaya başlamıştı.

Zehra'nın pılısını pırtısını toplayıp hiçbir şey söylemeden hızla çekip gitmesini diledi.

Şehir

O gece İstanbul üç kadınla olan sözleşmelerini gözden geçirdi. Ölü olanla zaten pek bir tanışıklığı yoktu, vazgeçilmesi çok da zor biri değildi onun için. Hem artık öldüğüne göre istediği yere gömülebilirdi. Kadının iradesi gözetilmeden hazırlandığı için zaten geçerliliği tartışmalı olan sözleşmeyi anında yırtıp attı.

Sekreterin sözleşmesini eline aldı. Onun yuvarlak kalçalarına geçirdiği ucuz pantolonlarla ve bazen mutluluğa benzeyen umutlarıyla sokaklarında hızlı hızlı yürüyüp gitmesini, saçını ellerinin arasına alarak vapurun hep aynı yanında düşüncelere dalmasını, aklına sevdiği bir şey gelmiş gibi dudağının kenarında oynaşan mahcup gülümseyişini seviyordu. Kızın sözleşmesini saklamaya karar verdi. Ancak bir süre ortalıklarda görünmese, sokaklarında yürümese, denizlerinde uykulu uykulu süzülen vapurlara binmese de eski güzel günlerin hatırına sözleşmesine dokunmayacaktı. "Bir süreliğine buradan gitse bile" diye düşündü, "İstediği zaman geri dönebilir."

Patronun sözleşmesini uzun uzun aramasına rağmen bulamadı. Onu doğduğu günden beri biliyordu oysa ama ne kadar tanıyordu ki? O kendisini ne kadar tanıyordu hem? Kaç kez denizlerine bakıp rüyalara daldı ya da sokaklarındaki arnavut kaldırımlarını söktüler diye üzüldü? Bir süre daha aradı, sonra usandı. "Bulsam ne fark eder, bulmasam ne" diyerek gülümsedi.

Sözleşmeleri ve öteki işleri bir kenara fırlattı. Birazdan sabah olacaktı ve adamakıllı yorulmuştu. Hepi topu üç kadın için bu kadar uğraşılır mıydı canım. Giden gitsin, kalan sağlar ve sürekli gelmeye devam edenler onundu ne de olsa.

Her tarafı ince ince sızlayan şehir "Aç martılar ağlamaya başlamadan birkaç saat uyusam yine iyidir" diye düşünerek yaşlı geceyi üstüne örttü.

Tuhaf Adam

Babamın çok fazla arkadaşı yoktu ve eve pek kimseyi davet etmezdi. Bu yüzden birazdan öğle yemeğine gelecek misafir için evde heyecanlı bir koşuşturma başlamıştı. Annem mutfakta, babamın hayattaki birkaç arkadaşından biri olan ve kaplıcalara gitme bahanesiyle bir süredir bizde kalan İğneci Teyze'yle birlikte –kendisi emekli bir hemşireydi ve gençliğinde Cahide Sonku'dan daha güzel olduğunu söyler dururdu– tüm maharetini sergiliyordu. Ablam hazırlamakta olduğu masayla mutfak arasında gidip gelirken, "Bu tabakları koymasa mıydık acaba" ya da "Eyvah bıçaklar yetmeyecek" diye söylenip duruyordu. Meslek lisesinden mezundu ve iki yıl önce başından tatsız bir nişanlılık hikâyesi geçmişti. Biraz önce onu, holdeki aynanın karşısında yanaklarını çimdikleyerek kızartmaya çalışırken yakalamış ve dalga geçtiğim için kafama bir terlik yemiştim. Şimdiyse evde hüküm süren telâşı oturduğum köşeden sessizce ve biraz küskün izliyordum.

Babam bir gramofon tamircisiydi. Okulda öğretmen babanız ne iş yapıyor diye sorduğunda bir sürü çocuk "serbest meslek" diye yanıtlardı. Oysa çoğunun babasını tanıyordum, onlar da ya bir şeyleri tamir ederek para kazanıyordu ya da işsiz güçsüz takımındandı. Bense öğretmenin gözlerine bakar, hafiften gurur duyarak "gramofon tamircisi" derdim. Babamın yaptığı işe duyduğu saygı ve özendi sanırım böyle hissetmeme sebep olan, yoksa işini çok da ilginç ve övünülesi buluyor değildim. Bir avu-

kat, doktor ya da mühendis değildi ne de olsa. Ama asıl ilginç olan babamın kendisiydi. Pazar dahil her gün gittiği küçücük dükkânına gelen birçok ilginç insanla tanışır, arkadaş canlısı olmaması nedeniyle hemen hemen hiçbiriyle fazla muhabbet etmez, ilişki kurmazdı. Ağzında sigarası, gözünde lacivert gözlerini olduğundan çok daha büyük gösteren siyah kemikten gözlükleri, taş plaktan yükselen cızırtılı şarkılar eşliğinde durmaksızın çalışırdı. Tamir edecek gramofon olmadığında bile uğraşacak bir şeyler bulurdu. Bazen antika cep saatlerini söküp takmakla uğraşır bazen de hep elinin altında bulundurduğu eski kitaplarına dalar giderdi. Kimi zaman annem bir yerlerde bir işi olduğunda beni babamın dükkânına bırakırdı. Hiçbir şey yapmadan uzun uzun susardım o çalışırken. Zaman geçmek bilmezdi o küçücük dükkânda; yoğun sigara dumanı ve gramofondan yayılan titrek kadın sesleri arasında sıkılır dururdum. Babam dükkânında da evde olduğu gibi pek konuşmazdı. Bu tavrıyla bana –öyle bir niyeti olmasa bile– insanlara biraz tepeden bakıyormuş gibi gelirdi. Az konuşmayı, kendini anlatmamayı ve gizemli bir sis perdesi içindeymişçesine davranmayı meziyet sayan insanlardan hoşlanmamamın sebeplerinden biri de belki babamdır, bilmiyorum.

O akşam babam yemekten sonra her zaman yaptığı gibi yeşil kadife koltuğuna kuruldu, koltuğun yanındaki abajurun zayıf ışığını açtı ve az şekerli kahvesi gelene kadar okumak üzere koltuğunun yanında duran kitaplardan birini eline aldı. Ablam kumral saçlarının biraz kapadığı yeşil gözlerini süzerek kahvesini sunduğunda, babam kızına sevgiyle göz kırptı. (Bana göz kırptığını hiç hatırlamıyorum.) Annemle İğneci Teyze alt katımızda yaşayan ev sahibimizin geçkince ve şişman oğlunun muhtemelen olmayan aşk hayatı hakkında sıkı bir dedikodu başlattılar. Kısaca, o akşam da her şey her zamanki hızında ve yoğunluğunda ilerliyordu, ta ki babam kahvesinden bir yudum alıp üç gün sonra öğle yemeğine bir arkadaşının geleceğini söyleyene kadar.

Evde alışılmadık bir sessizlik oldu. Hepimiz şaşkın gözlerle bir süre babama baktık. "Neden sustunuz" dedi, "Ben eve kimseyi davet edemez miyim yani?". Annem şaşkınlığını gizlemeye

çalışarak: "Ne demek o canım, elbette edersin. Biz tanıyor muyuz arkadaşını bari?" Babam kahvesinden son ve uzun bir yudum alarak gülümsedi. "Hayır, ama kendisi bir doktordur, genç bir doktor." Bunu söylediği an İğneci Teyze ve annem anlaşmışçasına göz göze gelerek gülümsediler ve kafalarını salladılar. Bu arada çoktan mutfağa giderek bulaşıkları yıkamaya başlamış olan ablam beni yanına çağırdı ve içeride neler konuşulduğunu sordu. "Dur abla hepsini birden anlatırım" diyerek yerime döndüm ve ödevimi yapıyormuş gibi davranmaya devam ettim. Annem kısa bir suskunluğun ardından babama dönerek "Ne doktoruymuş?" dedi. Ben defterimden kafamı kaldırıp tam "Deli doktoruymuş" diye saçmalayacakken babam bunu bilmediğini, çok merak ediyorsa gelince kendisine sorabileceğini söyledi ve kahve fincanını bırakarak kitabını yeniden eline aldı. Bundan sonra sorulan tüm soruları ya "Bilmiyorum" diye geçiştirdi ya da duymazlıktan geldi.

Kapı çaldığında her şey çoktan hazırdı. Yemekler pişirilmiş, ıspanaklı börek soğumasın diye örtülere sarılmış, limonu ve tuzu sonradan eklenecek, daha önce hiç görmediğim şekilde süslenmiş salata masanın ortasına konmuştu. Aklım birazdan yiyeceğim nefis yemeklerdeydi ama gelen misafiri ben de en az diğerleri kadar merak ediyordum. Babamın bir arkadaşı olması ve onu eve yemeğe davet etmesi konusunda herkes bir süredir birbiriyle konuşuyor, şaşkınlıklarını paylaşıyor, babamsa tüm bunları dikkate almaksızın her zamanki kayıtsızlığıyla kendi bildiğini okuyordu. Bense henüz tanımadığım bu arkadaşı delice kıskanıyordum. Acaba benimle neredeyse hiç konuşmayan babam onunla neler paylaşıyordu? Belki birlikteyken o kadar gülüyorlardı ki, biri bir koluyla karnını tutarken öbür koluyla da ötekinin omzuna yaslanıyordu düşmemek için. Ona da ablama kırptığı gibi göz kırpıyor muydu acaba? Tüm bunları kafamdan atmaya çalışarak dikkatimi içeri girmekte olan misafirimizi incelemeye yönelttim.

Babamın yanında içeri giren adam otuz yaşlarında, kesinlikle çirkin sayılmayacak ama yakışıklı da olmayan, elinde orta büyüklükte, kahverengi deriden bir çanta taşıyan, biraz zayıf,

hafif kambur durmasına rağmen görünüşünden memnun gözüken biriydi. Bir yanıyla da, sokakta biri omzuna çarpsa yediği darbeye rağmen süklüm püklüm eğilerek kendisi özür dileyen tiplere benziyordu. Ama bu sıradan denebilecek adamın en ilginç yanı sanırım gözleriydi. Tüm aleladeliğiyle çatışan, hiç görmediğim bir şekilde ışıldayan siyah gözleri vardı. Herkesle tek tek tanıştıktan sonra benim başımı okşadı ve sağ eliyle yanaklarıma bastırarak ağzımı açmamı sağladı. Sonra da eğilerek ağzımın içine baktı ve ekledi: "Çok mu şeker yiyorsun yoksa delikanlı?" Dediğini duymazdan gelerek gülümsedim. Buna benzer durumlarda annem benim yerime yanıt vermeye bayılırdı. "Ah abisi, yemez mi. Bıraksak sadece şekerlemelerle beslenir bu çocuk vallahi."

Bir süre sonra hepimiz masada oturmuş İğneci Teyze'nin misafirimiz şerefine yaptığı bezelye çorbasını içiyorduk. İğneci Teyze bu çorbanın tarifini ne zorluklarla bulduğunu ve sağlığa ne kadar yararlı bir çorba olduğunu açıklayarak adama yaranmaya çalışıyordu. Adam bir yandan çorbasını zarifçe içiyor, diğer yandan annemin ve İğneci Teyze'nin bitmek bilmeyen sorularını suratındaki hiç değişmeyen sırıtmayla yanıtlıyordu. Öyle ki, rahatlıkla yüzüne bir çeşit krampın girdiği ve orayı uzun bir süre daha terk etmeye niyetli olmadığı söylenebilirdi. Ablam –bu sefer belki heyecandan– kızarmış yanaklarıyla bir yandan hizmet ediyor, bir yandan elini kolunu nereye koyacağını bilemiyor, bense onun bu haline gülmemek için kendimi zor tutuyordum.

Gözüm sık sık adama takılıyordu. İlk gördüğüm andan beri onda bir şeyler bana tuhaf geliyordu ama ne olduğunu tam çıkaramıyordum. Konuşmasında, elini kolunu oynatışında, gülümsemesinde dikkat çeken ya da sıra dışı bir hal yoktu. Yemeğini yiyişi, bardağına uzanışı, herkese benzer bir sevecenlikle yaklaşması, tüm bunlar görgülü bir misafirden beklenileceği biçimdeydi. Konuşurken kimseye odaklanmıyor, masadaki herkesle sırayla göz göze geliyordu. Bana baktığı anlarda iyice emin oldum ki, onda bugüne kadar kimsede görmediğim tuhaf bir şey vardı, ancak buna rağmen masadaki herkes halinden gayet memnun görünüyordu. Bu tuhaflığın benim dışımda kimsenin dikkati çekmemesine içerliyordum.

Arada dikkatimi babama yöneltiyordum. Yemek boyunca her zamanki gibiydi, ne çok konuştu ne de çok güldü. Onun adamı tuhaf bulmaması belki de normaldi, çünkü babamı da tuhaf bulan insanların sayısı hiç de az sayılmazdı. Adamı davet etmiş olmasına rağmen onunla neredeyse hiç konuşmadı, genç doktorumuzun evdeki kadınlar tarafından sorguya tutulmasından faydalanarak sessizce yemeğini yedi.

Yemek bitip de kahveler içilirken, –ablamın kahveleri verirkenki halini tahmin edersiniz– annem ciğerlerindeki sürekli ağrıdan, İğneci Teyze'yse romatizmasının artık güneşli havalarda bile azmasından konuyu açtı. İğneci Teyze, emekli bir hemşire olduğunu sık sık vurguluyor, bu yüzden kendini genç doktora yakın hissediyor, onun yaptığı yorumları destekler şekilde tekrarlıyordu. Bense misafirimizi izlemeye devam ediyor ve hâlâ anlamaya çalışıyordum onda gizlenmiş tuhaflığı. Belki de doktor olduğu için böyleydi bu adam. Ne de olsa daha önce bir doktoru ne böyle yakından izlemiştim ne de bu kadar yakınına oturup yemek yemiştim. Hal böyleyken bir doktorun huyunu suyunu, nasıl konuştuğunu, nasıl baktığını bilmemem ve bu nedenle biraz tuhafıma gitmesi de normal sayılmalıydı.

Misafirimiz evi terk ettiğinde babam biraz uyumak istediğini söyleyerek odasına çekildi. Sorulan onca soruya rağmen adam hakkında öğrenilenler aslında oldukça sınırlıydı. Doktor olduğunu biliyor ama ne doktoru olduğunu ya da nerede çalıştığını bilmiyorduk. Bekâr olduğunu anlamıştık ancak ailesi nerededir, kendisi nerede yaşamaktadır bunları öğrenememiştik. Adam çok konuşmuş ama kendiyle ilgili pek bir şey anlatmamıştı. Ama bunlara rağmen, annemde ve İğneci Teyze'de bıraktığı izlenim oldukça olumluydu. Hatta açık açık söylenmese de ablam için uzun zamandır beklenen kısmetin artık kapımızı çaldığı düşünülüyordu. O üzücü nişan deneyiminden sonra mutluluk onun da hakkıydı ne de olsa. Ablamsa pek sesini çıkarmıyordu ama kızarıklığı hâlâ geçmeyen yanakları onun yerine konuşuyordu.

Benim dışımda kimse genç doktora toz kondurmuyordu. Adam geri dönse ve kapıyı çalıp ablamı istese hiç düşünmeden vereceklerdi sanki. Babam da yanında geçen bu tür konuş-

malara sessiz kalarak rengini belli ediyordu. Hem onu davet eden kendisi değil miydi? Artık hiç şüphem kalmamıştı, tüm bu yemek daveti yaşı otuza yaklaşmış güzel ablamın evde kalmaması için düzenlenmişti ve bu işin mimarının babam olması beni ayrıca şaşırtıyor, sinirlendiriyordu. Kafama düzenli olarak savurduğu terlikler ve babamın gözdesi olması bir yana bırakılırsa ablamı çok severdim ve onun evlenip bu evden o tuhaf adamla –hem de etliye sütlüye hiç karışmayan babam yüzünden– gidecek olması fikri beni mahvediyordu. Bunun yanında adam hakkındaki hislerimi kimseye söyleyemiyordum. Sorsalar ne diyecektim ki? "Ben o adamı sevmedim, çünkü çok tuhaf biri." Buraya kadar iyi ama "Neresi tuhaf adamın çocuğum" diye sorduklarında ne diyeceğimi bilemiyordum. Herkese eşit derecede mesafeli ve nazik davranması, canı yanıyormuş da gizlemek istiyormuşçasına durmaksızın sırıtması, benim dışımda herkese iyi gelen can sıkıcı ve ürkütücü varlığı diyemezdim herhalde. Sanırım onun simsiyah gözlerindeki parıltı ve anlamdan korkmuştum. Arada rastlaştığım bakışları beni kaçmaya ya da hiç yapmadığım şeyleri yapmaya teşvik ediyor, çocuk ruhumu bunaltıyordu. Belki de onda tuhaf olan şey, ancak bir çocuğun fark edebileceği, gözlerinde sinsice yanan o siyah delilikti.

Aslında tüm bunlar olmasaydı bile ondan hoşlanmayabilirdim. Hem hangi çocuk ablasıyla evlenme ihtimali olan bir adamı sevebilir ki?

Adam o meşhur yemekten sonra ortalıkta görünmedi. Annem babama sık sık arkadaşından bir haber olup olmadığını soruyordu. Bir süre sonra bu sorular da azalmaya başladı. İğneci Teyze ziyaretini uzatmıştı ve hâlâ bizde kalıyordu. Sanırım bu işin sonuçlanmasını bekliyordu. Ama artık o da sabırsızlanmaya başlamıştı. Adamın evde yarattığı heyecan artık tamamen sona ermek üzereyken babam bir iş dönüşü, omuzları iyice sarkmış, hüzünlü bir ifadeyle anneme bakarak bir haberi olduğunu söyledi. Hepimiz yemek masasına doluştuk. Evet, babam her zaman sessiz ve sakin bir adamdı ama yüzünün bu kadar düştüğünü ilk kez görüyordum.

Dudakları yarı kapalı, "Arkadaşım" dedi. Bu sözcüğü söylerken kendisi bile inanmıyordu sanki söylediğine. O meşhur öğle yemeği boyunca arkadaşıyla tek kelime etmediği düşünülürse bu gayet normaldi. "Ondan uzun süre haber alamayınca bana verdiği telefon numarasını arayayım dedim. Telefona annesi çıktı." Burada uzun bir es verdi ve sabırsızlanan annemi yok sayarak bir sigara yaktı. "Kadına oğlunu sorunca nereden aradığımı sordu bana. Söyledim. 'Demek oralarda geziyor' dedi. Efendim, dedim. 'Oğlum, demek şimdi de oralarda geziyor' diye tekrarladı." İğneci Teyze gözlerinin önüne düşen sarı beyaz saçlarını hızla çekerek "Lafı uzatmasana, neredeymiş doktor şimdi" diye babama çıkıştı.

Ablam masanın ucunda gözleri yere dikili sessizce oturuyordu. Anlatılanları hiç umursamıyor havası vardı üstünde. Sanki çok iyi tanımadığı bir eve misafirliğe gelmişti de biraz sonra izin isteyip kalkacaktı. Babam "Sözün özü" dedi, "Bizim doktor, doktor falan değilmiş annesinin dediğine göre. Doktorum diye şehir şehir, kasaba kasaba gezermiş. Gelen şikâyetler üzerine daha önce birkaç kez yakalanmış ancak cezai ehliyeti olmadığı anlaşılınca serbest bırakılmış. Annesi..."

Babam bu noktada, uzun zamandır hiç konuşmadığı kadar çok konuştuğunu fark ederek bir süre sustu. Annem aldığı bu haber karşısında "Vah başımıza gelenler, görüyor musun İğneci Teyze" diyerek sağa sola sallanmaya başladı. İğneci Teyze bir gözü ablamda, bir gözü annemde ne yapsa ne dese diye düşünür gibiydi. Sonunda babama dönerek "Ne diyorsun sen yahu, nasıl doktor olmaz bal gibi doktordu işte" diyebildi.

Babam biraz dinlendikten sonra devam etti. "Annesi uzun zamandır onu arıyormuş. Bir haber alırsak hemen aramam için ricada bulundu. Hepsi bu kadar."

İğneci Teyze annemi sakinleştirmeye ve hemşirelik günlerinden gelen alışkanlıkla nabzını ölçmeye çalışıyordu. Annem bir yandan ağlıyor, bir yandan babamı eve yabancıları ve ipini koparan delileri davet ettiği için suçluyor, "Gerçek doktor olsa ne işi olur zaten seninle" diye söyleniyordu.

Babam ablamdan yana bakar gibi oldu, hiçbir şey demeden kalktı, yeşil kadife koltuğuna oturdu. Abajur ışığının açılma sesi

annemin abartılı hıçkırıklarına ve İğneci Teyze'nin avutucu sesine karıştı.

Tüm bu hengâmenin ortasında hiç sesini çıkarmadan duran ablam sessizce masadan kalkarak mutfağa gitti, ben de arkasından. Mavi çinko çaydanlığı eline aldı ve mutfağın ortasında ne yapacağını unutmuşçasına kısa bir süre durdu. Benim mutfağın kapısında durup onu gözlediğimden haberi yoktu. O elinde mavi çaydanlık öylece dururken ve ben onu izlerken mutfak ablamın gerçek yuvasıymış gibi hissettim, koca evin içinde sığınabildiği küçük dünyası.

Sonra çaydanlığı suyla doldurarak ocağın üstüne koydu. Ocağı yaktı, karşısına geçip oturdu. Bir an beni fark edip usulca:

"Çay demliyorum" dedi.

"Gördüm abla" diyebildim.

Mutfak penceresinden vuran yorgun ışık nemli gözlerinin kenarlarındaki çizgileri daha da keskin kılıyordu. Yanakları ysa en az, o tuhaf adamın öğle yemeğine geldiği zamanki kadar kırmızıydı.

Yakup'un Bulduğu

Geçemezsin aynadan hiç yara almadan.
Geçemezsin.
Yıldırım Türker

İstasyon - Dış - Gece /
Yakup, Annesi, Babası ve Kız Kardeşi

Yakup ela gözlü, kumral, on üç yaşında bir oğlandır. Biraz zayıf, biraz uzundur. Genelde ellerini kollarını nereye koyacağını bilemez ve susar.

Babası vardır; iri yarı, bıyıklıdır.

Annesi genç ama geçkin, güzel ama çirkindir.

Kız kardeş üç-dört yaşlarında. Sarı saçları var. Kendini çok güzel duyar.

Yakup'un içinde geçmez bir sıkıntı vardır, nereye giderse götürdüğü. Karnından yarıverse kendini, sıkıntısı dışında bir şey çıkmayacaktır sanki dışarı.

Tüm aile boş istasyondaki banklardan birine oturmuş duruyorlardır.

Bilgisayarın başında gözlerini ovuşturdu. Ne zamandır yazması gereken bir ödevdi üzerinde çalıştığı senaryo. Bir kısa film senaryosu. En başarılı bulunan ödev filme çekilecekti tüm sınıfın

katkısıyla. Yaşamınızdaki bir andan ya da herhangi bir anınızdan yola çıkarak geliştirin senaryoyu demişti hocası. Senaryodan önce aslında bir taslak yazıp göstermesi gerekiyordu ama erteledikçe erteledi her zamanki gibi. Şimdi birkaç gün içinde senaryonun tamamlanmış halini teslim etmesi gerekiyordu ve karnında ağrılarla kıvranmasının sebebi de buydu.

Daha önce değil bir senaryo, herhangi bir metni –hani başı sonu belli denen cinsten– tam olarak ortaya çıkarmamış olduğunu düşündü.

Ödeve hazırlık sayılabilecek hiçbir şey yapmadı denemezdi aslında: Tünel'deki sahaflardan bulduğu birkaç senaryoya şöyle bir göz atmıştı örneğin. Sonra uzun zaman bu ödev yokmuş gibi davranmış, yumurta kapıya dayanınca bilgisayarın başına geçip bir anı seçme işiyle baş başa kalmıştı.

Geçmişini düşünüp kurcaladığında –kısa da olsa– bir filme konu olabilecek pek bir şey yaşamadığını fark etti. Herkes gibi biriydi işte. Ne bulup çıkarsındı şimdi yaşadığı eski günlerinden.

Sonra nedenini anlamasa da, aklına bir gece geç vakitlerde ailesiyle banliyö trenini bekledikleri istasyon geldi, misafirlikten dönüyorlardı hep birlikte.

Yıldızlı bir yaz gecesiydi.

Havadaki kokuları ve usul usul okşayan yaz esintilerini hatırlıyordu.

İstasyon - Dış - Gece /
Yakup

Yakup bankta oturan ailesinden biraz uzaklaşarak istasyondaki tek tük ağaçtan birinin –bir akasyadır– yanına gider ve durur.

Annesi babasına az önce görüştükleri akrabaları hakkında bir şeyler söylüyordur. Sesi, duman rengi bir kedinin çıplak bacaklara sürtünmesi gibi geçer kulaklarından. Annesinin sesiyle, yaz gecesiyle ve ılık rüzgârla tam uyum içinde duyar kendini.

Kardeşi şu anda herhalde saçlarını eliyle hafifçe tutarak kaldırıyor ve ensesini havalandırıyordur. Nasıl güzel bir kız-

dır o; sarı bukleleriyle. Daha bu yaşında –biraz da olsa– kadındır işte.

Sonra kaçınılmaz olan şey gerçekleşir: Babanın sıtma görmemiş sesiyle konuşmaya başlaması ve o sonsuz uyumun bir anda gerçekleşen katli. İleride onun gibi biri olacağı ihtimalini düşünmüş gibi suratını ekşitir. Kaba adam ne olacak. Anca höt höt konuşsun.

Ve biraz daha uzaklaşır Yakup.

Kafasını kaldırır, yıldızlara bakar. Bir şeylere bakmalıdır sürekli.

Bakmasa ölür mü acaba?

Son aylarda hızla değişmekte olan vücudunun ve duygularının yarattığı o derin boşluğa düşmemek için yapmalıdır bunu.

Ölmek kolay mıdır ki?

Bu kocaman eller ayaklar da nereden çıktı peki?

Belki çok acımıyordur.

Arkasında konuşmakta olan babasını gözünde canlandırmak ister birden.

Ve ölmek.

Babasının bıyığı olup olmadığını hatırlayamaz.

Ah, şimdi bir ölse.

Komik gelir ona bu durum.

Birdenbire pat diye yığılıp kalsa yere.

Sonra babasının bıyıklı olduğuna kanaat getirir.

Annesiyle babası telaşla gelseler yanına, ardından da kız kardeşi.

Kendi bıyıkları da bir gün çıkacak mıdır acaba?

Bağırıp çağırsalar başucunda üzüntüden.

İnşallah çıkmaz diye düşünür.

İnşallah ölürüm diye düşünür.

Kafasını indirir Yakup ve onu görür.

Hafızasını zorlayarak o geceyi düşündü. Bir şeyler olmuştu o gece, yoksa neden hemen aklına gelsindi ki? Yaz rüzgârının ılık ılık esmesinden ya da yıldızların parlaklığından öte bir şeyler olmuş olmalı. Biri gelmiş ve o sessiz geceye dokunmuş, par-

mağının yaldızlı izini bırakıp geçmiş olmalı. Sonra gecenin ılık rüzgârı yaldızı almış uçurmuştur belki daha yukarılara.

Ah, bir hatırlayıverseydi.

Hatırlasa da yazıverseydi.

Kalkıp bir kahve hazırladı. Evde biraz dolaştı, sonra masaya dönerek düşünmeye devam etti.

İstasyon - Dış - Gece /
Yakup ve O

Yakup gördüğünün etkisinde, donakalır. Bu davetsiz misafir gecenin içinde nasıl birden belirivermiştir ki?

Geceyi nasıl kendi kılmıştır böyle?

Yakup'tan nereden bakılsa dört-beş yaş büyüktür.

Boyu da daha uzundur ve dar gömleği zayıf vücuduna yapışmıştır.

Nereden çıkmışsa birden çıkıvermiş, terden parlamış siyah saçlarını geriye ata ata, koşmaktan sıkışmış nefesini düzeltmeye çalışıyordur.

Onu gördüğü an, anne ve babasının sesi, kardeşinin vızıltısı, bin bir kokusuyla istasyondaki durgun yaz, hepsi gerilerde kalmıştır.

Bir tek Yakup.

Bir tek o.

Ve onun yüzündeki umarsızlık.

İyice yanaşmıştır rayların yakınına, bir adım atsa düşüverecektir.

Tren bir an önce gelse de kendimi altına atıversem diyen bakışları, göğüs uçlarının sivri sivri belirginleştiği dar gömleği, terden sırılsıklam olmuş körpe vücudu.

Ağlamıyordur ama yüzündeki anlam Yakup'u kedere bular.

Ağlamazken bir insanın bu kadar hüzünlü görünebileceği aklına gelmemiştir Yakup'un daha önce.

Yakup hızlı hızlı inip kalkan o esmer göğse takılmıştır. Yaralı bir kaplanmışçasına soluyan oğlanın yanına gitmek ister bir an. Gitmek ve durmak yanında, yakından bakmak ona.

Elinden tutmak tam tren yaklaşırken, bu güzel yaz akşamında hiç tanımadığı bu hüzünlü oğlanla birlikte atlayıvermek belki, dünyaya nanik yapar gibi.

Ya da yanına gidip canını yakan neyse hiç sormadan, sarılmak sadece, içindeki, kendisinin bile haberdar olmadığı tüm şefkati harcayarak.

Ona doğru adım atacak gibi olur Yakup, sonra vazgeçer.

Tren gecenin içinde birden, sinsi bir akraba gibi beliriverir.

Ailesi Yakup'a yanaşır ve aceleyle trene binerler.

Öteki tüm bunlardan habersiz, donup kalmış gibidir. Hafiften titreyerek, hiçbir şey yapmadan trenin gelişini izlemiştir az önce. Kıpırdamadan, gözleri bir noktaya kilitlenmiş bir halde durmaktadır şimdi.

Yakup –aklı hâlâ oğlanın esmer hüznünde– çok eski bir gizi çözmüşçesine gülümserken uzaklaşan trenin camlarında kaybolur.

Olmuyordu işte. Ne kadar zorlarsa zorlasın hafızasındaki boşluk dolmuyordu. İstasyondaki o geceden de bir hikâye çıkmamıştı. Sanki beyni gecenin en önemli kısmını almış, en derinlere itmişti. O yaz gecesini özel kılan ve aklına getiren her neyse su yüzüne çıkmamış, kendini yazdırmamıştı. Annesi, babası ve kız kardeşiyle önce bir akrabalarını ziyaret etmişler, istasyona kadar yürümüşler, sonra da trene binip evlerine dönmüşlerdi o güzel ve sakin yaz gecesinde; hepsi bu.

Masanın üstündeki, kırmızı bir kalpten çerçeve içinde durup duran resme baktı, kız arkadaşının tombul suratıyla göz göze geldi. Başı her sıkıştığında yapacağı gibi onu arayacaktı yardım etmesi için. O çoktan bitirmiş olmalıydı kendi ödevini nasıl olsa!

Almacı eline aldı, boğazını temizledi, numarayı ezberinden çevirdi.

III

söz bitimi gibidir, odanın her köşesi
bir kuşatma büyütür

Onat'ın Odası

Amaçsızca ve bir anda karar verilerek çıkılan yolculukların ilham verici, hatta kimi zaman yenileyici olduğu söylenir. Belki de "yaşama sanatı" saçmalığına inanmış olanların uydurmasıdır bu, bilmiyorum. Ama yirmili yaşlarıma girmek üzere olduğum o günlerde çok yapmadığım bir şeyi yapmış, yerinden oynatmayı çok sevmediğim hacimli kıçımı kaldırarak eski bir arkadaşımı –Onat'ı– görmek için İstanbul'dan Ankara'ya bir yolculuk yapmayı göze alabilmiştim.

O köhne ve unutulmuş kasabada, çocukluğun ve ergenliğin gereksiz uzunluktaki sessiz öğleden sonralarını paylaştığımız Onat üniversite öğrenimi için bir sene kadar önce yuvadan uçmuştu. Artık Ankara'da bir üniversitede öğrenciydi ve bu şehrin pek de fena sayılmayan ama son yıllarda yoğunlaşan travesti nüfusu nedeniyle çaptan düşerek ucuzlayan bir semtindeki öğrenci evini okuldan bir arkadaşıyla paylaşıyordu. Bense üniversite için gittiğim İstanbul'da, babamın her daim tuhaf kokan büyük teyzesinin şehrin oldukça dışındaki yıkıldı yıkılacak evinin en küçük ve nemli odasında, büyük teyzenin üniversiteye giriş sınavına hazırlanan torunuyla birlikte kalıyordum. Bu yetmezmiş gibi hemen hemen her hafta sonunu da İstanbul'a yakın sayfiye yerlerinden birinde oturan ailemin yanında geçiriyordum. Belki de bu sebepten üniversitede okumaya başladığımdan beri korkarak da olsa beklediğim ve bekledikçe geciken o kopuşun ve değişimin bir türlü gerçekleşmediğini düşünüyordum. Üniversiteye gitmek, beni tamamen başka birine dönüştürmek bir

yana birazcık bile farklı hissettirmemişti. İşin aslı böylesine köklü –herhalde öyle olmalıydı– bir değişimi isteyip istemediğimden emin bile değildim.

Onat'ı uzun zamandır görmemiştim. Ne yapıyor, ne ediyordu merak ediyordum. O da benim gibi hiç değişmemiş mi hissediyordu kendini yoksa yepyeni bir insan mı olmuştu? Ankara'daki hayatı nasıldı? Arkadaşları neye benziyordu? İnsan üniversiteye başlayınca tamamen değişiyordu da benim kaçırdığım bir şeyler mi vardı yoksa? Belki de, tüm bu sorulara bir yanıt bulma ümidi –o zaman farkında olmasam da– bu yolculuk kararını almamda oldukça etkili olmuştu.

Onat'ın yetersiz tarifi nedeniyle evi zar zor bulmuştum. Oldum olası yarım ağız konuşur zaten. Nanemollanın tekidir. Karşılamaya gelmeyi teklif bile etmedi, ben de böyle olunca "gel beni karşıla" demeyi yediremedim kendime. Koca adam olmuştum ne de olsa, kendi yolumu bulabilirdim. Ankara'nın hepsi birbirine benzeyen ve çok yüksek olmayan kimliksiz binalarından birinin ikinci katındaydı evleri. Biraz zorlansa açılıverecekmiş gibi duran kapının önünde bir an soluklandım ve bir orangutanı boğazlıyormuşçasına öten zili çaldım.

Makul olandan biraz fazlaca bekledikten sonra kapıya doğru isteksizce yaklaşan adımları duydum. Sanki gelen birazdan ruhunu teslim edecekti de ölmeden önce "Dur şu kapıyı bir açayım, sonra rahat rahat ölürüm" diye geçiriyordu içinden.

Kapıyı nihayet açan ve yorgunluktan kim bilir ne haldeki suratımı gören Onat hiç de çok sevinmişe benzemiyordu. Ama bu onun genel hali olduğundan ve hiçbir şeye kolay kolay sevinmediğini, hatta sevinse bile bunu belli etmemek için özel bir çaba sarf ettiğini bildiğimden bu mesafeli duruşu yadırgamadım. Hatta daha ilk dakikada onda değişmeyen bir şey yakalamış olmak inceden içimi rahatlattı. Belki de hiç değişmemiş olan sadece ben değildim.

Kafasında evin içinde takmasına bir anlam veremediğim siyah bir bere vardı. Bu nedenle yüzü ön plana çıkıyor ve nedendir bilmem normalde olduğundan daha kayıtsız görünüyordu. Beni içeri buyur etti, elimde tuttuğum ufak sırt çantamı alarak

yere koydu ve bana öyle geldi ki laf olsun diye kısa bir süre için de olsa kucaklaştık.

O öğrenci evine girdiğim daha ilk anda hayatımda bir şeylerin değişeceğini hissettim. Buna benzer hisler insana sadece gençliğinin ilk yıllarında, mutlak körelmenin, her şeye ve herkese duyulan süreğen nefretin artmadığı, insanın henüz ekşimeye başlamadığı o zamanlarda bile ender olarak gelir. Aslında hiçbir özelliği olmayan büyükçe bir evdi bu ve sessizlikten anlaşıldığı kadarıyla bizden başka kimse yoktu.

Giriş kapısı bir koridora açılıyordu ve neredeyse tam karşısında ufak bir mutfak vardı. Geçerken bir an için görebildiğim kadarıyla mutfak tezgâhının üzeri uzun zamandır yıkanmamış bulaşıklarla doluydu. Mutfağın hemen sağında Onat'ın "Benim odam" diye gösterdiği ama kapısı kapalı olduğu için merakımı daha da fazla uyandıran odası vardı. Birden "Benim odam" deyişindeki bir şeylerin beni rahatsız ettiğini hissettim. Sesindeki vurgu ve anlam yukarıdan bakardan çok, bir halt başarmış da bundan oldukça gurur duyuyormuş gibiydi. Belki o güne kadar sadece bana ait bir odam olmamasının böyle algılamamda etkisi vardır, tam olarak bilmiyorum. Yine de Onat "Benim odam" der demez, odaya girip köşe bucağı didik didik etmek için derin bir istek duydum.

Ev buz gibiydi. Kafasındaki bere ve sonradan dikkatimi çekmiş olan sırtındaki kavuniçi tiftik hırka şimdi biraz anlam kazanmaya başlamıştı. Koridor boyunca, mutfağın solundaki oturma odasına doğru ilerledik. Burada küçük ekran bir televizyon ve karşılıklı konmuş iki eski kanepeye, yoluk yoluk bir halıyla kirden rengi dönmüş –bir zamanlar krem rengi olması muhtemel– perdeler eşlik ediyordu. Bu oda, gerek az eşyalılığı gerek büyüklüğüyle rahatlıkla üç dört kişinin top koşturabileceği bir yerdi. (Daha sonra Onat ve arkadaşları bu öngörümde ne kadar haklı olduğumu, farkında olmadan ama büyük bir zevk duyarak ispatlayacaklardı.)

Karşılıklı kanepelere oturduk. Neredeyse bir senedir görüşmemiştik ve muhtemelen konuşulacak çok şey vardı. İkimiz de farklı şehirlere gitmiş, yeni hayatların içine savrulmuştuk. Onun

bu süre içinde yaşadıklarını, yaptıklarını ve ona yapılanları, en çok da ne kadar değiştiğini delice merak ediyordum.

Onat bir süre sessizce beni süzdükten sonra üşüyüp üşümediğimi sordu, yanıtı beklemeden yerde duran elektrik sobasını açtı ve kafasındaki bereyi çıkararak kanepenin koluna koydu. Berenin altından kıvırcık saçları gereğinden fazla coşmuş fesleğenler misali fırladı. Saçlarını daha önce hiç uzun görmediğimden, kıvırcık olabileceklerini de düşünmemiştim. Benim saçlarımsa çocukken ve lisede nasılsa hâlâ öyleydi: Her an başımı bırakmaya hazır duran, cansız ve kısacık kıllar toplamı. Saçlarımı uzatmak benim neden aklıma gelmemişti ki? Belki o zaman daha güzel görünürdü. Zaten her şey sonradan ya da birinde görünce aklıma gelir, oturup kendim düşünemem. Şimdi Onat karşımda buklelerle dolu uzun saçlarıyla otururken benim kısacık ve dümdüz saçım sanki kafamdan içeri doğru uzayıp batıyordu.

Ben "Acaba önce kim konuşmaya başlayacak" diye düşünürken çocukluk arkadaşım uzun zamandır konuşmasına fırsat verilmiyormuşçasına birden ve ondan hiç beklenmeyecek bir hızla konuşmaya başladı. Durmaksızın ev arkadaşlarından, Ankara'nın ve buradaki öğrenci hayatının güzelliklerinden, okulundan ve hocalarının ne kadar eşsiz kişiler olduklarından bahsediyordu. (Sanki üniversiteye İstanbul'da gitmenin hayalini yıllarca kurmuş olan o değildi.) Nefes almıyormuşçasına konuşurken gözlerinin önüne gelen siyah buklelerini –belki dikkatimi onlara daha çok çekmek için– sıklıkla geriye atıyordu. Sonra yumuşak bir hareketle eşofmanının cebinde düşecekmiş gibi duran paketten bir sigara çekti ve parmakları arasında biraz yuvarladıktan sonra yaktı. Yıllardır bu işi yapıyormuş havası vardı üstünde. Bana ikram etmek aklına bile gelmedi. Hoş etseydi bile reddedecektim ama beni asıl kızdıran benim sigara içmeye başlamış olabileceğimi düşünmemiş olmasıydı. Sanki daha bir yıl önce ölü kasabamızın sahilindeki kayalıklarda oturup aynı can sıkıntısıyla hepsi birbirinin aynı dalgaları birlikte izlemiyorduk. Şimdi uzun saçları ve iki parmağının arasında hiç de eğreti durmayan sigarasıyla Ankara'daki eğlenceli hayatın bir türlü bitmek

bilmeyen anılarını anlatan bu genç adam iyice sinirime dokunmaya başlamıştı. Ben de konuşmasının arasında uygun bir boşluk bularak yumuşak karnına sıkı bir yumruk indirmeye karar verdim ve sigarasından derin bir nefes çektiği sırada annesiyle babasının nasıl olduğunu sordum.

'Pek konuşmuyoruz" dedi.

Anne ve babasını sormuş olmam hiç hoşuna gitmemişti. Sanki ona çok derinlerde unuttuğu gizli bir bilgiyi hatırlatmıştım.

"Onlarla ancak gerektiğinde konuşuyorum" diye ekledi.

Bunu pek anlamasam da anlamış göründüm. Herhalde onları arama gereksinimi parasının azaldığı zamanlarda doğuyor ya da artıyordu. Onat'ın babasının benimkine kıyasla ne kadar disiplinli ve sert olduğunu bildiğimden bu duruma oldukça şaşırdım, ama yine de daha fazla kurcalamamaya karar verdim.

Onat bir sigarayı söndürüp öbürünü yakıyordu ve bir bira içmek isteyip istemediğimi sordu. İçkiyle aram çok iyi olmasa da bu teklifi almak kendimi biraz olsun iyi hissettirdi ve kendinden emin bir tavırla "Tabii ki" dedim.

Onat mutfağa doğru yavaşça bira almaya yollanırken tek düşündüğüm korktuğumun başıma gelmiş olduğuydu. Evet, Onat görüşmediğimiz bu süre içinde tamamen farklı biri olup çıkmıştı işte ve bunu benim gözüme sokmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyor gözüküyordu. Beni nedense es geçmiş o değişim onu baştan aşağı etkilemişti.

Şimdi karşılıklı oturmuş biralarımızı içiyorduk ama ben anlatacak bir şey bulamıyordum. Gerçi Onat'ın benim konuşmama fırsat vermeye pek de hevesli olduğu söylenemezdi. Biralarımızı içerken, evet tam o anda, örneğin Onat sol elindeki bira şişesini ağzından uzaklaştırıp sağ elindeki sigarasını yaklaştırırken ondan uzun zamandır haber alamamış olan babası İhsan Amca'nın kapıya bir omuz atarak içeri hışımla girmesini ve Onat'ı duvara yapıştırıp bir güzel benzetmesini istedim. Tüm bunlar o an gerçekleşseydi dünyanın en mutlu insanı olabilirdim.

Tehlikeli ve bir o kadar da zevk veren hayallerimin etkisi daha sona ermemişti ki kapı çaldı. Ama gelenler İhsan Amca

ve onun coşkulu şiddet gösterisi yerine Onat'ın ev arkadaşıyla okuldan başka iki arkadaşıydı. Onat beni herkese tatsız bir görevi yerine getirircesine tanıttı. Gelenler de bana bakıp dişleri ağrıyormuş benzeri bir surat takındılar, sanırım bu şekilde gülümsüyorlardı biriyle tanışırken. Sonra kendi aralarında konuşmaya ve sigara içmeye başladılar. Odada dumandan göz gözü görmüyordu. Onat'a okulda olanlardan bahsedip bağıra çağıra gülüyorlardı. Tanrım, neden bu insanların başına sürekli ilginç şeyler gelmek zorundaydı? Bunun için ne yapmak, nasıl bir insan olmak gerekiyordu acaba?

Heyecan ve neşe içinde anlattıkları şeyleri biraz daha dikkatli dinleyince aslında o kadar da ilginç olmadıklarını fark ettim. Ama hepsi de yaşadıkları sıradan şeyleri çok özelmiş ve kırk yılda bir yaşanırmış gibi anlatmakta çok hünerliydiler. İşin garibi dinleyenler de bir süre sonra anlatılanların çok ilginç ya da komik olduğuna inanmaya başlıyordu. Bu insanlar –belki benim dışımdaki tüm insanlar– böyleydi işte; bir şey onların başına geldiğinde özel, anlamlı ve anlatılmaya değer bir hale bürünüyordu. Bense başıma gelen ilginç şeyleri bile anlatırken sıradanlaştırmakta ustaydım. Bir kez bile herhangi bir şeyi onlar kadar heyecanla anlatamadığımı düşündüm. Aslında gördüğüm ya da yaşadığım birçok şey bana çok ilginç geliyor, ama onları sözcüklere dökmeye başladığım anda cazibelerini yitiriyorlardı. Sönmekte olan bir balon misali yerlere düşen bir sürü ölgün sözcük... Dinleyiciler de doğal olarak biri sıkıntıdan ölmeden bu anlatının bir an önce sona ermesi için dua etmeye başlıyorlardı. Bunu, açıkça söylemeseler de, dudaklarının kenarında en başta oluşmuş hevesli izin ben konuşmaya başladıktan bir süre sonra aşağı doğru kaymasından ya da bakışlarının yavaş yavaş yere düşmesinden anlayabiliyordum.

Günlük olayların anlatılmasının bitmesinden ve halı üzerinde gerçekleşen küçük bir futbol karşılaşmasından sonra –ben elbette izlemeyi tercih ettim– Onat'ın ev arkadaşı Güven yanıma gelip bir şeyler anlatmaya başladı. İçtiği biralar nedeniyle ağzından çıkanlar tam anlaşılmasa da sanıyorum güneyden, deniz kıyısındaki şehirlerin birinden olduğunu söylüyordu. Durmaksızın bu nadide şehirden, onun şirin sahil kasabalarından bah-

sediyor, oranın ve oradaki kızların güzelliklerini anlatmakla bitiremiyordu. Oldukça kısa boylu ve şişmandı ama bu özellikleriyle barışığa benziyordu. Göbeğini –benim hep yapmaya çalıştığım gibi– içine çekmiyor, rahatça koyuveriyordu. Bense onu dinlemeye çalışırken gözlerimi bu heybetli göbekten alamıyor, ama aynı zamanda kendi göbeğimi nefessiz kalana kadar içeri çekmeyi de unutmuyordum.

Güven, Onat'ın arkadaş grubunda şair rolünü üstlenmişti. Onat'ın deyimiyle onların şişman şairleriydi. Önüne şişman sıfatı eklenmiş olsa da kendine şair denmesinden gönendiğini açıkça belli ediyordu. Tanışmamızdan yaklaşık on beş dakika sonra elime kütük gibi ve içi şiir dolu bir defter tutuşturmuştu. Şöyle bir baktım ve ne yapacağımı bilemedim. İçinde kargacık burgacık bir yazıyla yazılmış binlerce şiir olmalıydı bu defterin. Sevinçle parlayan çipil çipil ela gözlerini elimde tuttuğum şiir defterine dikerek bir süre durdu, sonra beni elimde defterle öylece bırakıp Onat'ın yanına oturarak günlük olaylardan konuşmaya devam etti.

Diğer gelenler –Gonca ve Emre– önce biraz konuşmaya katılmışlar, sonra halının üzerinde birbirleriyle şakalaşarak güreşe benzer birtakım faaliyetlerde bulunmuşlar, güreşten futbola geçerek halı üzerindeki futbol karşılaşmasına aynı takımın oyuncuları olarak katılmışlar, sonra bizim orada olmamıza pek aldırmadan oynaşmaya başlamışlardı. Gonca Emre'nin kucağına oturmuştu, aynı şişeden içiyorlar ve uzun uzun öpüşüyorlardı. Sanki öpüşmeyi icat etmişlerdi ve bu buluşlarının ne kadar pratik olduğunu biz cahillere göstermek için büyük bir heves duyuyorlardı. Öpüşmedikleri zamanlarsa Onat'ın ya da Güven'in söylediği saçma bir şeye nefessiz kalana kadar gülüyor sonra bira ve öpücük rutinine tekrar dönüyorlardı. Ne Onat ne de Güven bu manzaraya aldırıyordu. Ama nadir de olsa ikisinden de, bu ateşli çifte doğru aç ve kaçamak bakışların yöneldiğini görmek orada yalnız olmadığımı hissettirdi ve içimi biraz olsun rahatlattı.

Ben nasıl olduğunu anlamadan bir nikâh töreni düzenlemeye karar verdiler ve yüksek sesle gülmeye başladılar. Güven düğünün bir Hıristiyan düğünü olmasında ısrar etti. Kendisi pa-

paz olacaktı ve Gonca ile Emre'yi kiliseye dönüşüverecek odada evlendirecekti. Kadın kılığına bürünmüş olan Onat ise son anda karnı burnunda bir halde kiliseye gelerek damadın, karnındaki yavrucağın babası olduğunu ve bu nikâhın kıyılamayacağını bildirecek olan âşık teyze kızı rolünü üstlenecekti. Ya da buna benzer deli saçması bir şeyler...

Bir köşede olan biteni –ve özellikle de Onat'ı– izliyor, konuşmalara katılmadan ama herkes güldüğünde gülerek idare etmeye çalışıyordum. Onat da arada bana bakıyor, sanki sıkılıp sıkılmadığımı anlamak istiyordu. Artık iyice anlıyordum ki Onat tahminimden de çok değişmişti. Bu saçındaki uzun bukleler, çılgın arkadaşlar, sigara ya da içkiyle ilgili değildi; ancak dikkatle izlenirse yeniliğin cilasıyla parlatılmış tavırlarından, kolayca eskitmemek için her seferinde ağzına özenle yerleştirdiği gülüşünden ya da elini çenesine dayayışındaki yabanıl anlamdan çıkarılabilecek bir şeydi. Evet, Onat iyi ya da kötü kendine ait bir hayata sahip olmaya başlamıştı ve bu benim fena halde canımı sıkıyordu.

Suratımın asıldığını fark eden ve bunu yol yorgunluğuna veren Onat istersem odasındaki yatağa uzanabileceğimi söyledi. O sırada diğerleri ellerine geçirdikleri isli beyaz bir tülden Gonca'ya gelinlik yapmak için uğraşıyorlardı. Bu, gitgide yabancılaşan ve bir türlü içine giremediğim ortamdan kaçmak için kaçırılmayacak bir fırsattı. Güven'in verdiği içi şiir dolu kütük gibi defteri koltuğun kenarına koydum, nikâh töreninin başlamasını beklemeden usulca kalkarak Onat'ın odasına gittim.

Odanın kapalı kapısının önünde heyecan içinde durdum. İçeride ne bulacağımı bilmiyordum ve bu belirsizlik heyecanımı artırıyordu. Onat bu kadar değiştiğine göre odasına da kim bilir neler koymuştu ve bunları biraz incelemenin bana da yardımı olabilirdi. Odadaki her şeyi gürültü etmeden kurcalamak biraz hüner gerektirecekti ama bununla başa çıkabileceğimi düşünüyordum.

Kapıyı usulca açarak içeri süzüldüm. Perdeler açıktı ve ay ışığı odayı dolduruyordu. Işığı açmadım, görebildiğim kadarıyla etraftaki eşyayı inceledim. Sandığımın aksine pek fazla bir

şey yoktu odada. Bir yatak, bir çalışma masası, birkaç poster ve bir kitaplık, hepsi bu. İçeriden hâlâ gülme sesleri geliyordu. Sanırım tören başlamıştı. Az eşyalı odada bir an durarak kendime kızdım. Neden ben onlar gibi değildim sanki? Neden değişmiyordum hiç? Bir kez bile her şeyi hafife alarak oluruna bırakmıyor, bir kez bile boş veremiyordum.

Aklımda bu düşüncelerle yatağın hemen yanındaki kitaplığın önünde durdum. (Tuhaf, daha önce Onat'ı kitap okurken hiç görmemiştim.) Kitaplığın iki sırasını dolduran ve düzenli bir şekilde dizilmiş kitapları incelemeye başladım. Bir şiir kitabı gözüme çarptı, isteksizce aldım, yatağa uzandım. Ay ışığının yardımıyla birkaç dize okudum.

İçeriden gelen gülme sesleri kahkahalara devşiriyordu. Dikkatimi veremediğim kitabı bıraktım ve yatakta doğruldum.

Hissediyordum, artık zamanı gelmişti. Ama neyin zamanıydı bu gelen, hiçbir fikrim yoktu. Bildiğim şu ki o an, bir an için bile olsa her şey mümkün görünmüştü bana. O yabancı odada hayatımın iplerinin ellerimde olduğu gibi çılgınca bir fikre kapılmıştım ve kanımda bana tamamen yabancı gelen bir özgürlük hissinin ılık ılık dolanmaya başladığını duyumsuyordum. Öylesine beklenmedik ve güçlü bir coşkuya kapılmıştım ki gözlerimin dolduğunu hemen fark etmedim. Sonra kendimi iyice bıraktım ve hıçkırarak ağlamaya başladım.

Bu arada kapının açıldığını duymamışım. Gözlerimdeki yaşlar biraz izin verince yatağın hemen yanında Onat'ın durduğunu anladım. Tören nihayet bitmiş olmalıydı ve onun da muhtemelen uykusu gelmişti. Ne kadar süredir başımda duruyordu acaba? Neden bir şey söylememişti? Tepemde dikilmiş öylece bana bakıyordu. Sanki bir şeyleri kırmaktan ya da bozmaktan korkarcasına hareketsiz ve sessizdi. Elinden gelse nefes bile almayacaktı. Gözlerimi elimin tersiyle kuruladım ve ben de onun yüzüne baktım.

Bana bakışında daha önce hiç görmediğim bir şey vardı. Gözlerime beni anlamış ya da her şeyi çözmüşçesine bakıyordu ama anlayışlı olmaya çalışan, zorlama bir bakış değildi bu. Alışılmadık bir bilgelikle içimi okuyor gibiydi. Benden büyük

bir özenle gizlenen tüm yanıtlar ona sanki bir anda, büyük bir cömertlikte bahşedilmişti. Birden konuşmaya başlamasını, bana beni anlatmasını, bana kendini anlatmasını, bir hayata sahip olmaya nereden ve nasıl başlamak gerektiğini bir bir saymasını nasıl isterdim.

Onat ise bunu yapmak yerine bir süre daha orada durdu. Sonra tek bir söz bile söylemeden, yavaşça odadan çıktı ve kapıyı arkasından kapattı.

Onu tekrar aralarında gören oturma odasındakilerin tezahüratları bana kadar geldi. İçeride başka bir gösteri, tören ya da her neyse, bütün abartılı gürültüleriyle canlanmıştı sanki.

Yatakta oturmaya devam ettim ve neyi beklediğimi bilmeden bekledim. O odada bir şey olmuştu hissediyordum, ama ne olduğunu çıkaramıyordum. Bir şey olmuştu ve bundan sonra sanki hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. İçimde bir yerlerde daha önce hissetmediğim, coşkuyla karışık ince bir acı vardı. Zevk veren, küçük ve bir an önce soyulması gereken bir yara kabuğu kendisini kaşımamı, kurcalamamı hatta kanatmamı istiyordu.

Bu süre boyunca içerdekilerin neşeli ve umursamaz olmayı da başaran, henüz tamamen kirlenmemiş bir şehvetle dolu gülüş ve bağırışları kulağıma gelmeye devam ediyordu. Birden oturma odasına gitmek ve aralarına katılmak için derin bir istek duydum. Ne derlerse yapacak, ne isterlerse olacaktım. Sanki o zaman bir şeyler tam olması gerektiği gibi olacaktı, bu benden kurtulup aradığım öteki bene kavuşacaktım. Bu olabilirdi, inanıyordum. Ama bir yanım burada, Onat'ın odasında kalarak uyumaya çalışmamı söylüyordu. Uykuya dalmadan önce neden buraya geldiğimi, onun neden ya da nasıl bu kadar değişebildiğini, hayatımda her şeyin mümkün olabileceği hissinin bir anda içime nasıl giriverdiğini ve sonunda sersem gibi neden ağladığımı rahat rahat düşünebilir ve belki bir sonuca varabilirdim.

Gecenin içinde boğulacağımı sandım. Artık bir karar vermem gerekiyordu.

Gözlerimi ovuşturdum, yataktan usulca kalkarak odadan çıktım. Kontrolsüz kahkahalar iyice artmış, tüm evi kaplamıştı. Kararımı vermiştim, onların yanına gidecektim. Çünkü bu mümkündü ve o an için öyle istediğime neredeyse emindim.

Onların o tuhaf oyunlarından birine katılacak, bir bira daha içecek, büyük bir ihtimalle ilk sigaramı yakacak ve belki sonunda ben de biri olabilecektim.

Onat'ın odasından çıktım ve bu odayla neşeli gürültülerin çağlamaya devam ettiği oturma odasını birbirine bağlayan karanlık koridorun tam ortasında durdum. Ay ışığının az önce içinden çıktığım odayı nasıl çocuksu bir laciverde boyadığını, erken bırakıldığı için biraz gücenmiş duran şiir kitabını ve yatağın ben kalktıktan sonra hâlâ beni anlatıp anlatmadığını düşündüm.

Artık ne istediğimden o kadar da emin değildim.

Gözüm hemen solumda duran dış kapıya kaydı. Oturma odasından gelen ölgün ışığın kirli beyazında eşsiz bir vakarla ve tüm vaat ettikleriyle öylece duruyordu. Sol elimi biraz kaldırsam kapının koluna uzanabilecek ve açabilecektim onu. Ve buradan çıkıp gidebilecektim.

Bu mümkündü.

Mümkünlerin içinde sadece bir mümkündü.

Karar vermeden önce dış kapının önünde bir süre daha durdum. Kafamın içindekileri bir türlü toparlayamıyor, içimden sürekli "Bir şey oldu" diyordum. "Bir şey oldu."

İçerdeki gürültücülerin bir an için bile olsa susmasını diledim ve yatakta bıraktığım yarı ürkek boşluğu yıkamaya devam eden ay ışığının sesini duyana kadar bekledim.

Üç Adamlı Zaman

Sabah duşunu alan Mahir tırnaklarını kesti ve ellerine krem sürdü. Koklasın diye uyumakta olan sevgilisine uzattı. Yoğun vanilya-tarçın karışımı koku genç adamın burnunu kaşındırdı. Mahir –belki de yaşından dolayı– uykuyu vakit kaybı sayıyor, sevgilisinin bir an önce uyanmasını ve güne birlikte başlamalarını istiyordu.

Nihayet gözlerini açtı Erinç. Burnunun ucunda duran ince uzun parmakları tuttu, yavaşça ağzına götürdü ve öptü. Mahir sevilmekten hoşnut, yapay bir şımarıklıkla "Tembelsin Erinç, kabul et. Saat kaç oldu baksana. Bu tembellikle nasıl doktor olmuşsun şaşıyorum" dedi ve uyku mahmuru adamın burnuna ufak bir öpücük kondurdu. Bunları söylerken tatlı-sert bir babanın yaramazlık yapan oğlunu azarladığı tonda konuşuyordu.

Erinç yarım ağız gülerek "Doktor olmak sandığın kadar çaba gerektirmiyor, tabii benim kadar zekiysen" dedi ve darmadağın yatakta doğrulmaya çalıştı. Mahir'den on dokuz yaş küçüktü ve onun eski ruh doktoruydu. O zamanlar evli olan iki kız babası Mahir erkek kardeşiyle yaşadığı bir miras probleminin tetiklediği depresyondan kurtulmak için Erinç'le terapilere başlamış, uzun süre devam eden terapiler sonunda bambaşka bir sürprizle karşılaşmış ve –arkasından konuşulduğu şekliyle söylemek gerekirse– "durumunu" nihayet kabullenebilmişti. Bu kabullenme döneminin bir yerinde, kendisine çok yardımı dokunan ruh doktoruna âşık olmayı da unutmamıştı. Böylelik-

le, hem iyice kangren olmuş evliliğinin, hem doktor-hasta ilişkisi kurallarının getirdiği engeller nedeniyle oldukça sancılı geçen bir bekleme sürecinin sonunda beraber olmaya başlamışlardı. Bir süredir de aynı evde yaşıyorlardı; Erinç'in bir teras katındaki küçük evinde.

Mahir şimdi tuvalet masasının önündeki pufa oturmuş, bir yandan sakal çizgisinin hemen üzerinde uzayan tek tük kılı elindeki cımbızla alır gibi yapıyor diğer yandan genç sevgilisinin aynadaki suretini izliyordu. Onun her sabah uzun uzun esneterek olağan diriliğine kavuşturduğu göğüs kaslarına, kollarındaki siyah ve yumuşacık tüylere, çok uyumaktan şişmiş çizik gözlerine bakıyor ve bu geç gelen mutluluğunun tadını çıkarmak istiyordu.

Zaman zaman kendine sormadan edemiyordu nasıl bu kadar şanslı olduğunu.

Bu genç adam onda ne buluyordu acaba?

Gerinmesi biten Erinç birden "Bu akşam babamla yemek yiyeceğim" dedi.

Bunu çok zor bir işin üstesinden gelmesi gereken ve çaresizlik içinde kıvranan biri misali, başını yana doğru eğip gözlerini yatağın aşağılarında bir yerlere devirerek söylemişti. Sonra birden kafasını kaldırıp sol omzuna düşürdü ve yalvarırcasına ekledi:

"Sen de benimle gelsene."

Mahir elindeki cımbızı yere düşürüp ona doğru döndü. Anlamaz gözlerle Erinç'e bakıyor, doğru duyup duymadığını anlamaya çalışıyordu.

"Tabii ki bir arkadaşım olarak tanışacaksın, hemen panikleme."

Mahir hiçbir şey söylemedi, yere düşen cımbızı alıp yarım bıraktığı işine döndü. Aynada Erinç'in, olumlu bir yanıt için umutla bekleyen nemli köpek gözlerini görünce daha fazla dayanamadı, kendini zorlayarak gülümsedi.

"Ben ne yapacağım onun babasıyla tanışıp? Sakal bırakmamı istedi bıraktım. Göbeğin çok büyüdü dedi zayıfladım. Bütün –

ona göre eski moda– giysilerimi dağıtıp birlikte aldığımız şeyleri giymeye başladım. Kızlarımı ve karımı terk ettim, yanına taşındım. (Gerçi buna birlikte karar vermiştik.) Ama yetmiyor işte. Ben ona yetmiyorum. Bir de ruh doktoru olacak, beni babasıyla tanıştırırsa tüm sorunlarının hallolacağını sanıyor. Böyle mi sanıyor gerçekten? Sorunları mı var? Sorunsuz insan olur mu hiç, benimki de laf. Ne yapayım gözüm karardı. Aşk gözümü kararttı işte, bazen onun da herkes gibi etten kemikten bir insan olduğunu unutuyorum. Peki ya benim sorunlarım? Karım, yani eski karım alkolik oldu ve bunun sorumlusunu benmişim gibi gösteriyor kızlara. Oysa evliyken de içki sorunu vardı. Vardı da bunu koz olarak kullanmıyordu o zamanlar, çünkü buna ihtiyacı yoktu. Kızlarım benimle bir süre görüşmedi. Yaprak daha anlayışlıydı ama Hür çok direndi. Şimdi de tatsız bir görevi yerine getirirmişçesine görüşüyorlar benimle. Üçümüz hep aynı restorana gidiyoruz ayda iki kere. Hem ben Erinç'i hiç çağırdım mı ki canım, kızlarımla yemeğe giderken, o da şimdi beni çağırmasın. Ben ne yapacağımı bilemem babasının yanında. Elimi ayağımı nereye koyacağımı şaşırırım. Şarap kadehini dökerim adamcağızın üstüne, olmadı kendi üstüme. Ne Erinç'in ne de babasının gözlerine bakamayacağım için etraftakileri dikizlerim yemek boyunca. Belki fark etmeden biraz uzunca gözümü diktiğim ayının biri 'Ne bakıyorsun lan' deyip kavga çıkarır da tam olur. Gecemiz unutulmayacak bir şenlikle tamamlanır. Allah'ım nereden çıktı şimdi bu babayla yemek yeme nanesi. Hem hiç bahsetmez bana babasından, adam hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyorum. O küçükken intihar eden annesinden az da olsa bahsetmişti ama babası benim için tam bir muamma. Acaba direnip hayır mı deseydim? Ama onu öyle savunmasız bir halde yatakta oturmuş "Sen de benimle gelsene" diye adeta yalvarırken görünce nasıl hayır diyebilirdim ki. Ah benim geç gelenim, ah mürdüm gözlü sevgilim, uğruna daha neler yapacağım acaba?"

Beyoğlu'ndaki Boğaz manzaralı şık restoranlardan birinde buluştular. Mum ışığıyla aydınlanan beyaz örtülü masalarda otu-

ranlar aslında sahip olmadıkları bir gizemle parlıyorlardı. Usulca yayılan müzik –bir kadın Portekizce şarkılar söylüyor ve nasıl oluyorsa hüzünlü olmamayı başarıyordu– ve Boğaz'ın pencerelere vuran ışıkları ortamdaki her şeyi olduğundan daha yumuşak ve çekici kılıyordu.

Garsonun eşliğinde masaya vardıklarında Erinç'in babasını çoktan yerleşmiş, viski sodasını yudumlarken buldular. Adam Erinç'in otuz kilo kadar almış ve saçları dökülmüş haliydi sanki. Mahir adamı görür görmez "O zamana kadar yaşar da görürsem yirmi yıl sonra sevgilimin alacağı hal" diye düşünmeden edemedi. Zaten bu düşünmeden edememeleriydi başına ne açıldıysa hepsinin sebebi. Terapinin bir noktasında, sevgili ruh doktorunun dolgun dudaklarına yapışmayı hayal ettiği andan, oldukça geç gelen vuslat ânına kadar o öpücüğü düşünmeden edememişti mesela. Belki de bu yüzden "durumunu" kabullenmesi ve tüm ailesini terk etmesi güç de olsa gerçekleşebilmişti. Aksi halde bununla hiç yüzleşmeyecek, gündeliğin hayhuyu içinde zaman öldürecek, torun torbaya karışacak, zamanla iyice nefret edeceği karısına ve paçasındaki kirler kadar değer vermeyeceği kokuşmuş hayatına elveda deyip göçecekti bu dünyadan. Eh o zaman da, bambaşka sıkıntılar nedeniyle gittiği ruh doktorundan ibne olduğunu kabullenip bir de nur topu gibi, pırıl pırıl bir sevgiliyle çıkmış ve geç de olsa hayatını bir yerinden yakalamış olmayacaktı. (İbne sözcüğüyle de barışmıştı hazır kabullenme süreci başlamışken. Hem siyaseten doğrudan uzaklaştıkça bir şekilde kendine ya da özüne daha çok yaklaştığını hissediyordu.)

Erinç'in babası emekli konsolos gibi adamdı. Heybetli göbeği ceketinin kapanmasını engelliyordu ve çenesinde ufak bir kartopu misali duran sakalı da olmasa yüzü Erinç'le neredeyse aynıydı. Adamı fark etmeden süzmeye çalışan Mahir "Bir piposu eksik" diye geçirdi içinden. Hemen hemen kendisiyle aynı yaşlarda olmalıydı hesabınca. Ama adam Mahir'den en az on yaş daha yaşlı gösteriyordu. İçin için sevinerek spor salonunda harcadığı saatlere ve uzun zamandır uyguladığı karbonhidrat diyetine şükretti. Tamam, arada şarabı biraz fazla kaçırıyordu ve dışarı çıktığında birkaç sigara tellendiriyordu ama o kadar

da olsundu. Onun yaşadıklarını yaşamış başka biri herhalde şu anda hatırı sayılır akıl hastanelerinden birinin müdavimi oluvermişti.

Adam fark edilir bir heyecanla oğlunu kollarından sıkarak tuttu ve yanaklarından öptü. Mahir'e şöyle bir baktı, nazikçe gülümseyerek elini sıktı. Erinç "Arkadaşım Mahir" demişti tanıştırırken. Başka bir açıklama yapmaksızın sadece, "Arkadaşım Mahir." Aslında bunda yalan yoktu, arkadaşıydı onun. Peki, adam demez miydi: "Oğlum ne arkadaşından bahsediyorsun sen, bu adamın kıçının kılları çoktan kadayıfa dönmüştür. Ne işin olur senin baban yaşında adamla?"

Ama adam hiçbir şey demedi. Hatta Mahir'le neredeyse hiç ilgilenmedi. Gözlerini oğlundan alamıyor, sanki yıllardır birikmiş bir özlemle ve tuhaf bir dikkatle bakıyordu. Bu bakışlar, endişeli ve sevgi dolu bir babanın, bir kaza geçiren ve ısrarla iyi olduğunu söyleyen oğluna yönelttiği "acaba bir yerinde bir şey var mı" bakışlarına benziyordu. Erinç'se babasının gizlemeye çalıştığı ancak ufak bir dikkatle bile anlaşılabilen coşkusunu pek paylaşmıyor, kendisine yöneltilen sınırlı sayıdaki soruyu, bakışlarını önüne çevirerek verdiği kaçamak yanıtlarla geçiştiriyordu. Bazen babasına bakarken, gözlerinde birkaç kıvılcım canlanıyordu. Mahir'in anlayamadığı ancak ürktüğü bu kıvılcımlar birkaç saniye geçmeden sönüp kayboluyordu.

Hiçbiri yemek boyunca fazla konuşmadı. Babası Erinç'in özel yaşamı ve Mahir'in kim olduğuna dair hiçbir soru sormadı. Sakin denebilecek bir ortamda, sessiz bir şekilde yemeklerini yediler.

Kimsenin canı tatlı istemediğine göre artık kahveler söylenebilir ve hesap istenebilirdi.

"Hiçbir şey olmadı. Aslında çok şey oldu. Hiçbir şey olmamasından daha çok ne olabilir. Havadan sudan konuşuldu. Adam gayet nazikti. Oğluna sevgi ve özlemle, o anda dünya üzerinde ondan başka hiç kimse ya da hiçbir şey yokmuşçasına bakan bir adam. Erinç babasına karşı –sebebini anlayamadığım mesafeli duruşu ve arada gözlerinde çakan kıvılcımlar bir tarafa bıra-

kılırsa– yeterince nazikti ve hiçbir gerilim yaşanmadı. Ne bekliyordum ki, bir aile faciası mı? Bilmediğim bir sebepten birbirlerine girseler rahatlayacak mıydım sanki? Hem babasıyla sorunları olduğunu da nereden çıkarmıştım. (Ondan hiç söz etmemesinden olabilir, tam bilmiyorum.) Kim bilir, belki de sadece Erinç'in beni sevebilmiş olmasının sebebini bulmak istiyordum. Babasıyla sorunlarını görebilseydim diyecektim ki, "Beni babası yerine koyuyor işte, bu yüzden seviyor." Al sana esaslı bir klişe. Ne de olsa onu kolluyorum, ona bakıyorum, gerçi babasından farklı olarak arada bir düzüyorum. Ama olsun, o da beni düzüyor. Düzüşüyoruz. Peki, neden gelmemi istedi bu kadar? Babasını görmemi neden istedi? Yoksa sadece babasıylayken canı sıkıldığı için miydi bu davet? İnsanın sevgilisi ruh doktoru olunca her şeyin altında başka bir amaç aramaya başlıyor. Ne dememi istiyor ki şimdi? Evet sevgilim, babanla tanıştım, gördüğüm kadarıyla gayet düzgün bir adam. Aranızda –sen biraz tutuk olsan da– saygı ve sevgi temelli çok seviyeli bir ilişki var. Evet, aynı yaşlarda olmamız dışında babana pek benzemiyorum. Bu yeterliyse denebilir ki, beni onun yerine koymuyorsun; onu da anladım. Ama sana birkaç sorum olacak: O zaman tüm parasını boşanma sırasında karısına kaptırmış, neredeyse tek ayağı çukurda bu adamı neden seviyorsun? Bende ne buluyorsun? Bana başka bir sebep sunabilecek misin benim güzel sevgilim? Bu boşluğu neyle dolduracağım ben şimdi?"

Dönüş yolu boyunca aklında bir sürü şey kurmuş, arabanın camına dayadığı başını hiç oynatmamış ve Erinç'le neredeyse hiç konuşmamıştı. Arabayı kullanan Erinç ise bunları fark etmeyecek kadar uzaklara dalmıştı. Boş gözlerle yola bakıyor, arada başını bir sağa bir sola sallayarak bir şeyler mırıldanıyor, Mahir'in neler hissettiğiyle hiç ilgilenir gibi durmuyordu. Sanki buradan çok uzaktaydı ve bir süre daha gelmeye de niyeti yoktu.

Birbirlerine yabancıymışçasına, soğuk ve mesafeli bir şekilde eve girdiler. İkisi de konuşmuyor ve diğeriyle ilgilenmiyordu. Mahir dosdoğru yatak odasına gitti ve kapıyı kapattı. Hızlı hızlı yatağın üstündekileri yere attı, soyundu, ışığı kapattı ve yata-

ğa girdi. Bir yandan aklındaki sorularla boğuşuyordu. Şu anda içeri girseydi Erinç, konuşsaydı onunla. Ona duyduğu sevgiye dair yeni bir sebep göstererek içini rahatlatsaydı ne olurdu sanki. Kendine olan tüm güvensizlikleri sona ererdi böylece.

Oysa Erinç restorandan çıktıktan sonra onunla hiç konuşmamış, "Neyin var" bile dememişti. Buna bir anlam veremiyor, "Başka zaman olsa çoktan yanıma gelip sorunun ne olduğunu sormuştu" diye kurarak içleniyordu.

"Keşke kapıyı kapatmasaydım" diye düşündü Mahir, "O zaman duyabilirdim içerde ne yaptığını. Kapatmasaydım kapıyı o yanıma daha çabuk, çekinmeden gelebilirdi ve belki şimdi güzel güzel konuşuyor olurduk."

Karanlık odanın içinde göremese de biliyordu: Başucundaki resim çerçevesinde Erinç kendisine sarılmış, çocuk gözleriyle gülümsüyordu. Ama bunu bilmek bile içini rahatlatmıyordu. Çerçeveyi eline aldı, Erinç'in her an içeri girebilecek olmasının heyecanıyla bekledi.

Tedirgin bekleyiş bir süre sonra yerini rahatsız bir uykuya bıraktı.

Elinden kayarak yere düşen çerçevenin çıkardığı ses yüzünden gecenin bir yarısı sıçrayarak uyandı. Kendine gelir gelmez yatağın ucundaki ürkek ve tanıdık gölgeyi fark etti.

Erinç yatağın ucuna tünemiş, sessizce iç çekerek hıçkırıyor ve ayazda kalmışçasına titriyordu.

Bir an ne yapacağını şaşırmış bir şekilde durdu Mahir, kafasını toplamaya çalıştı. Ne olmuştu ki Erinç'e? Onu bu kadar üzen şey neydi? Restorandan çıktığında da bu kadar üzgün müydü? Eğer öyleyse, bunu fark edememesi nasıl mümkün olmuştu?

Sevgilisinin bu halini daha önce göremediği ve onunla ilgilenmediği için kendine, hep olmadık anlarda azan bencilliğine kızdı.

Yataktan hızla kalktı ve hiçbir şey söylemeden, titremesi iyice artan gölgeyi kollarıyla sıkıca sardı.

Erinç'in babası biraz sendeleyerek apartmanın merdivenlerinden çıktı, zorlukla da olsa bulduğu anahtarıyla kapıyı açarak

nem kokan eve girdi. Salondaki lacivert koltuğa oturdu, yanındaki abajurun düğmesine bastı.

Koltuğun hemen üstünde asılı duran resimdeki yaşı belli olmayan kadın –yıllar önce ölen karısı olmalıydı– solgun ışıkta olduğundan daha yalnız görünüyordu.

Adam oğlunu düşündü. Onu Mahir'le birlikte düşündü. Dayanamayıp kendini onların yanında düşündü.

Nefes alışları hızlanmaya başladı.

Abajurun hemen yanında duran eskimiş fotoğraf albümünü eline aldı ve Erinç'in çocukluk fotoğraflarıyla dolu bu albümü karıştırmaya başladı. En beğendiği fotoğraflardan birini –lunaparkta çekildiği anlaşılan bu siyah beyaz fotoğrafta hasır bir fötr şapka takmış olan Erinç nedendir bilinmez mutsuz bir halde atlıkarıncada oturuyordu– çıkararak yanındaki sehpanın üzerindeki viski şişesine dayadı.

Tam o anda biri sırtını dürtüyormuşçasına arkasına döndü ve koltuğun üstündeki resimde yıllardır durup duran karısıyla göz göze geldi. Kadının bir şeyler anlatmak istermişçesine bakan gözleri irileşmiş, kan çanağına dönmüştü.

Adam yapmacık bir tavırla, önemsemezmiş gibi tekrar önüne döndü, karısının korkutucu gözlerini unutmaya çalışarak fotoğrafa tekrar bakmaya başladı.

Bir an tereddüt edip kıpırdadıktan sonra ağır vücudundan beklenmeyecek bir çeviklikle kalktı, duvardaki resmi yere indirdi ve hızla ters çevirerek koltuğun altına itti.

Koltuğa tekrar oturdu, cebinden çıkardığı mendille kafasında biriken terleri sildi.

Gözünü Erinç'in fotoğrafına dikip elini pantolonunun önüne koydu.

Bazı Köfteler

Annem beni kolay kolay kimsenin yanına bırakmazdı, o yüzden nasıl oldu da o gün Satı Abla'ya emanet etti hatırlamıyorum. Annemin –belki bir cenaze belki bir düğün– mutlaka gitmesi gereken bir işi çıkmıştı ve ben de tüm öğleden sonrayı Satı Abla'nın evinde geçirmek zorundaydım, Satı Abla'nın ve yatalak kocasının küf-sidik karışımı kokan evinde. Gerçi bizim evden iyi yönleri yok değildi. Bir kere her zaman sıcaktı ki bu Anadolu'nun bozkır göbeğinde en azından bir kış geçirmiş olan herkesin takdir edeceği bir özelliktir.

Satı Abla hakkında babamın büyük teyzesi olması ve büyük küçük herkesin –hatta yatalak kocasının bile– ona Satı Abla demesi dışında pek bir şey bilmiyordum. Bir de benlerle dolu suratı ve ağzından düşürmediği yakası açılmamış küfürleri... Çoğu insan Satı Abla'dan iyi bahsetmezdi. Aslında çok insan canlısı ve güler yüzlü olmadığından bu normal sayılabilir. Ama onca konuşma ve küfrün eşlik ettiği, çeşitli boyutlardaki et benleriyle dolu o asık suratın ardında insana güven veren bir taraf, birbirinden bir hayli uzakta duran ufacık gözlerinde ancak çok dikkat edilirse görülebilecek bir ışık vardı. Satı Abla'nın insana verdiği his, mahalledeki en belalı çocukla –belki korkudan dolayı– arkadaş olup ona sırtını dayamak gibiydi sanırım biraz. Bu nedenle babam öldükten sonra kimseden yardım kabul etmeyen annem bir tek ondan gelen yardımları alıyor, kırk yılda bir başı sıkıştığında beni bırakmak için aklına ilk o geliyordu. (Birkaç gün önce Satı Abla ben evde yalnız-

ken bize gelmiş ve arada bir yaptığı gibi bir çuval odun bırakmıştı. Çuvalı o yaşlı haliyle bizim eve kadar taşımış, belindeki ağrılara ve kaderine bir sürü küfür savurarak içeriye girmeden çekip gitmişti.)

Az eşyalı ev, yatalak kocanın olduğu odadan doğru yayılan kesif bir sidik kokusu içindeydi. Adam artık bunamaya başlamıştı ve yanına gelmesi için sürekli Satı Abla'ya bağırıyordu. Hayatımda Satı Abla'dan daha çok küfreden bir kişiyi duyduysam o da kocasıydı. Sanki aralarında bağırmaya ve küfre dayalı bir ilişki kurmuş ve kırk yıldır başarıyla sürdürmüşlerdi. Adamın sesi koridorun öbür ucundan geliyordu ve oraya gitmem gerekir diye ödüm patlıyordu. Mutfakla ya da banyoyla kocasının olduğu oda arasında mekik dokuyan Satı Abla ben orda yokmuşum gibi davranıyordu. Sanırım o da kocasıyla konuşmasına neden olabilecek yeni bir konu daha çıksın istemiyordu. Adama benim kim olduğumu ve neden orada bulunduğumu anlatacak kadar enerjisi kalmadığını hissediyordum. Onun altını temizlerken bir de laf anlatmayı gözü almıyordu, hem anlatsa bile adamın biraz sonra hatırlayacağı ne malumdu? Ne kadar güçlü ve dinç görünse de Satı Abla da yaşlı bir kadındı sonuçta.

Nihayet kocasının sesi biraz kesildi ve Satı Abla yüzünde aynı somurtuk ifadeyle mutfak kapısına, yanıma geldi. "Acıktın mı gâvurun dölü" dedi ve enseme bir şaplak indirdi. Kendimi bildim bileli beni böyle çağırırdı. Anneme birkaç kez bunun anlamını sormuş ama soruyu geçiştirmek isteyen bir gülümseme dışında bir yanıt alamamıştım. Büyüyünce anladım ki, babamın sülaledeki adı daha gençken yaptığı ateşli din karşıtı konuşmalardan ve ölümüne sebep olan, her defasında sabahı bulmadan terk etmediği rakı masalarından dolayı gâvura çıkmıştı.

"Yok" dedim, "Acıkmadım."

Sanki çok acıktım demişim gibi hızlı hızlı konuştu:

"Biraz sabret, Mucize gelince yeriz."

Mucize, Satı Abla'nın kapı komşusunun kızıydı. Birkaç kez gene bu evde karşılaşmıştık. Adını ilk duyduğumda elimde olmadan gülümsemiştim. Ne yapayım, yaşadığımız çirkin bozkırda bir kız çocuğunun adının Mucize olması pek masal etkisi yapmıyor, sadece eğretiliğiyle tuhaf kaçıyordu. Ben de adını

duyunca elimle ağzımı kapatarak gülümseyiverdim. O günden beri aramız hiç iyi olmadı. Uzun siyah saçları ve her daim anlamamış bakmayı başaran bir çift iri, koyu kahverengi gözün –siyah değil, siyah göz bulmak oldukça zordur– hüküm sürdüğü toparlak bir yüzü vardı. Hareketleri yaşına göre oldukça yavaştı ve bakışlarıyla birleşince onu pek de akıllı göstermiyordu. Bununla birlikte göründüğü kadar salak olmadığını da hissediyordum. Onun da babası yoktu. Ama ölmüş müydü, yoksa annesiyle onu terk mi etmişti bilmiyordum. Sadece annesinin bir işi –bankacı olabilir– vardı ve Mucize okul dönüşü annesi işten gelene kadar Satı Abla'nın evinde vakit geçiriyordu.

Mucize geldiğinde genelde yaptığımız gibi birbirimizle pek ilgilenmedik. Misafir odasında konuşmadan yan yana oturduk. Pembe tiftikten bir kazak giymişti. Kazağın yakası boğazını sıkıyor olmalıydı ki, sık sık elini boğazına götürüyor ve yakayı esnetiyordu. Arada da saçlarını uçlarından tutarak bir sağ omzundan, bir sol omzundan aşağı sarkıtıyor ve püflüyordu. Sanki benden –her açıdan– çok daha iyi olduğunu duyumsuyordu ve benimle o odada oturuyor olmak onu fena halde sıkmıştı. Bense onunla ilgilenmediğimi göstermek için mahalle bakkalımız Burhan Amca'dan su geçirmez diye aldığım ve ilk deneyimden sonra paslandığı için şimdi çalışmayan kol saatimi kurcalıyordum. Gözüme arada Mucize'nin üstündeki cici bici kıyafetleri –pembe kazağın altına bordo bir kadife etek ile beyaz külotlu çorap giymişti– ve semirmiş bacakları takılıyordu.

Sıkılmaya başlamıştım. Satı Abla yeniden bağırmaya ve küfretmeye başlayan kocasına bağıra çağıra hizmet ediyordu ve sanırım bizi unutmuştu.

Bir süre sonra mutfaktan Satı Abla'nın "Acıkmadınız mı hâlâ gidinin enikleri?" diye bağıran sesini duyduk ve yanına seğirttik. Mutfaktaki küçük masada üç tabak hazırlanmıştı. İşin güzeli, burnuma kızarmış köfte kokuları geliyordu. Ne severdim çocukken köfte yemeyi. Çocukken duyulan mutluluğun kesinlikle köftelerle bir ilgisi vardı.

Satı Abla bizi oturttu, sonra masaya birkaç kap kacak koyup kendisi de oturdu. Derin bir of çekti, alnını elinin tersiyle sildi ve "İmanım gevredi, bittim ben bittim" diyerek belerttiği gözlerini

boş tabaklarımıza daldırdı. Mucize elini Satı Abla'nın göz hizasında sallayarak ve yan gözle bana bakarak:

"Heey Satı Ablaaa, gözünü daldırma, misafir getireceksin."

Satı Abla bir an kendine gelip kahkahayı bastı:

"Bak sen şu bilmiş kuyrukluya! Kızım misafir misafiri sevmez, ev sahibi hiçbirini. O süslü anan söylemedi mi sana?"

Dayanamayıp kıkırdadım. Aklım köftelerdeydi aslında, geri kalan her şey bana gereksiz birer detaymış gibi geliyordu. Masadaki turp salatası ya da pazardan alınmış yufka, zerdali hoşafı ya da acur turşusu... Bunlarda gözüm yoktu. Köftenin kokusu damarlarımdaki kanı azdırmıştı bir kere.

Sonunda tavanın kapağı açıldı. Birbirinden güzel köfteler narince çıktılar ortaya. Hepsi cızırdamaya devam ediyor, sanki coşkumu paylaşıyorlardı. Ne zamandır yemediğimdendi belki ama o köfteler için rahatlıkla birini öldürebilirdim.

Birden köfteleri saymak geldi aklıma; tavada tam altı köfte vardı. "Eh" dedim içimden, "Her birimize ikişer köfte düşüyor."

Ben bunu içimden söylediğimi zannederken aynı anda bana çevrilen iki şaşırmış yüzü görünce durumun öyle olmadığını anladım. Mucize başını Satı Abla'dan yana çevirdi, kazağının yakasını püfleyerek esnetti, çenesini kaldırdı, haksızlığa uğramış ve hemen bir açıklama bekliyormuşçasına durdu. Satı Abla biraz dalgın ve rahatsız, ağzının içinde geveleyerek:

"Köfteler Mucize'nin oğlum. Anası bıraktıydı sabah onun yemeğini."

Bu net açıklamadan sonra kimse pek konuşmadı.

Bir süre sonra Satı Abla, kocasını bahane ederek –bana öyle geldi– ve kepçe kulaklarının arkasına sıkıştırdığı yemenisini düzelterek masadan kalktı. Mucize yemek boyunca hiç konuşmadı. Yemeğini kendisinden beklenmeyen bir hızla yiyip salona geçti ve sanırım ödevlerini yapmaya başladı.

Dipteki odadan gelen sesler de kesilmişti. Satı Abla'nın bunamış kocasının yanına uzanarak uyumuş olmasını umuyordum. Ama annem gelince uyanmayacak mıydı nasıl olsa? Peki ya hepsi birdenbire ölüverse? O zaman annem gelince kapıyı ben açar, "Satı Abla uyuyor" deyip sessizce kaçardım buradan annemle birlikte. Ya şimdi kalkıp gitsem, annemi apartman ka-

pısının önünde beklesem... Bunu da kendime yediremiyordum. Hem o zaman ona neden orada beklediğime dair bir açıklama yapmam gerekecekti. Ben de bir karar verdim, annem gelene kadar mutfaktaki masadan kalkmayacaktım.

Ne Mucize'nin ne de Satı Abla'nın yüzüne bir daha bakabilirdim, bunu biliyordum. Uyumuş hatta ölmüş olmaları düşük bir ihtimal olduğuna göre burada beni unutmuş olmalarını dileyerek oturmak en iyisiydi.

Koridordaki kocaman duvar saatinin tik takları mutfağı dolduruyordu. Zamanı geriye almayı ve bugün buraya hiç gelmemiş olmayı diledim. "Annem birazdan gelecek" diyordum içimden, "Birazdan gelecek ve beni alıp götürecek."

Birden, Mucize'nin tabağında umursamadan yarım bıraktığı bir köftenin gözlerini dikmiş bana baktığını fark ettim. Zorlansam da ilgilenmemiş gibi göründüm, o da bir süre sonra bana sürekli bakmaktan vazgeçti.

Yarım köfte ve ben, arada buluşan bakışlarımıza aldırmayarak sonsuzluk kadar uzayan o öğle sonrasında hiç kıpırdamadan öylece durduk.

Bir Bavul İçin Noktürn
(Hiç Çekilmeyecek Bir Film)

Sevim Burak için

Zamanın kıyısında bir oda, bu odada iki adam var. Bilmeden leylak kokan kadının bıraktığı koku odayı garip bir eflatuna boyuyor. Adamların canı öyle çok yanıyor ki, ellerini ovuşturarak birbirlerine yarım ağız gülüyorlar. Çoktan uzaklaşmış kadın elini göğsüne koymuş ıslık çalıyor yapraklı yolda yürürken. Ve kuzguni bakışlardaki bu küs duruş tanıdık. Kısaca söylemek gerekirse: Reddedilmenin reddetmeye mutlak etkisi.

Geçen Haziran, böyle değillerdi. Kumsalda yürürlerdi o zaman. Yürürken üstlerinde kara dantelli bir tül savruluyormuş hissine kapılırdı uzun boylu adam. Kirli sakallı ise denizyıldızı arardı, karaya vurmuş. Bulamadığında ellerini ensesinde kavuştururdu, anında hilelenirdi bakışları. Çocukken de katil gözleri varmış zaten, ama bunu ona söyleyin sıkıysa. Kadın da yanlarındaydı o zaman; bilmeden leylak kokan. Beyaz giymese de yazın hep beyaz giyen kadınlar gibi hafif, uçarı, ayrık dişlerinin sağladığı kolaylıkla dudaklarını hiç oynatmadan ıslık çalan bir kadın. Adamlar bu sesi ilk duyduklarında ne çok şaşırmışlardı. Sesin kaynağını bulunca dakikalarca gülmüşlerdi kumsalın koynunda. Bilmeden leylak kokan kadın, kumsalda yürürken kirli sakallı için denizyıldızı bakınırdı ama onun buldukla-

rını istemezdi adam. Kirli sakallı her defasında bir bahane bulur ve omzunu silkerek denize fırlatırdı tekrar hepsini.

Aylar sonraydı bu dönüş. Eve ilk girdiklerinde geçen Haziran'dan hiçbir şey kalmamış diye düşündü kadın. Üstlerine sarımtırak lekelerle bezeli beyaz çarşaflar serilmiş koltuklara baktı, etrafı usulca kokladı. Kokular üstüne yaşayanlardandı ve anladı ki evde tek bir tanıdık koku kalmamıştı o zamandan. "Sanki o Haziran hiç yaşanmamış" diye düşündü. Yaşananları derinlerine gömüp, iyice saklayarak koruyabileceğini zannetti bir an.

"Hüzün saklanamayan şeylerden değildir." Kim kurmuştu bu cümleyi, ne zaman kurmuştu? Bilmiyordu. "Bir Haziran günüydü evet" diye geçirdi kadın içinden bir şeylere inanmak istermiş gibi. Uzun boylu, kanepenin üzerine oturmuş dalgın dalgın kulak memesini okşuyordu. Kadından –savunmasız bir anını yakalayıp– bir parça almıştı nasıl olsa. Netameli de olsa bir bağ kurulmuştu aralarında ona göre. En doğrusu belki de akışına bırakmaktı. Kirli sakallıya göz ucuyla baktı, neşe içinde köşelerinde taba rengi üçgenler olan hasır bavulunu seviyordu. Şaşırarak düşündü: "Her şeyi sevemez ki insan, yaralanarak hiç sevemez." Kirli sakallı kucağındaki bavulla birlikte dans eder gibi yaparak bir şarkı mırıldandı bir süre. Uzun boylu iyice şaşırdı ve şöyle düşündü: "Yağmur yağsa bile bu kadar sevemez insan bir bavulu." (Ona göre yağmur her şeyi daha güzel ve iyi kılıyordu.) Acaba içinde ne vardı bu bavulun, neden bu kadar seviyordu onu? Bunları bir an aklından geçiren uzun boylu adam kadına döndü ve sanki kadınla ilgili düşünceleri bir an bile yer değiştirmemiş gibi, "Parçan bende" diye mırıldandı ve ekledi: "Farkında bile değilsin sen hiçbir şeyin." Kadın duymazdan gelinmenin acısını biliyordu o yüzden duymazdan geldi.

"Hüzün okşanamayan şeylerden de değildir." Bu cümleyi kadın söylemek istemişti o Haziran'da. Söylemiş miydi yoksa? Uzun boylu, ellerini kavuşturdu. Kirli sakallıya nasıl baktığını gördü kadının. Kirli sakallıysa bu bakışlardan habersiz, hâlâ bavulunu seviyordu. Yeterdi artık, "Bir insan ancak bu kadar sevebilirdi bir bavulu." Ne düşünüyordu kadın? Kirli sakallının tam önüne geldi, gözlerinde anlayışlı olmaya çalışan anneleri bile kıskandıracak, neredeyse sahici bir sahtelikle elleri-

ni tuttu adamın. Sonra bir elini yanağına değdirdi. Sakallarının iç gıcıklayıcılığından hoşnut bir şekilde kulağına eğildi: "Bavul sevilemeyen bir şey değildir." Bu cümleyi söylediğine emin olmak istedi. İçinden tekrar etti. "Bavul sevilemeyen bir şey değildir." Ama kirli sakallı birden, hiçbir şey demeden banyoya girdi. Sonra kadın onu izledi kapıya kadar. Ama girmedi içeriye. Kapının önünde durarak içeriye kulak verdi. Bavulla ilgili cümlesini fısıldayarak tekrarlıyor, varla yok arası sesine banyodan gelen yüksek perdelerdeki kirli sakallının duş sesi –düş mü?– karışıyordu.

Kirli sakallı banyodan çıktığında kadın, adamın ıslak omuzlarının çekimine kapılarak ona sırrını verdi. (Ölgün ışığın altında nasıl da parlar o ıslak omuzlar, üzerlerindeki ufak, sevilmeyi özleyen kahverengi lekeleriyle.) Çok değerli bir şeyi paylaşırmış gibi değil, öylesine bir şey yaparmışçasına verdi sırrını. Kulağına eğilip fısıltıyla söylemeseydi de bir sır verdiğini anlamak çok zor olmazdı. Aralarında oluşan, bir sırrı paylaşan iki insan arasındaki o garip, gergin hava odanın içine hızla yayıldı. Bunu gören uzun boylu ölmek istedi ve bu istek gözlerinden açık seçik okundu. Kadın fark etmedi bunu. Kirli sakallı, kadın kulağından yavaşça uzaklaşırken donuk bir şekilde gülümsedi sadece ve kadının ona denizyıldızı uzattığı ve onun beğenmediği anlardakine benzer biçimde bakarak omzunu silkti. Kadın odayı terk etti, aniden ve hışımla. Keskin bir leylak kokusu bıraktı arkasında. Odadan çıkmadan bir an önce –neredeyse odadan çıkarken– eliyle kalbinin olması gereken yeri yokladı, adamlar görmeden. O da böyleydi işte. En beklenilen şeyleri en beklenilen anlarda, ama nasıl oluyorsa, sıradanlık tuzağına düşmeden yapardı. Şimdi sarı-yeşil yapraklı geniş bir yolun ortasında yürüyor, eli hâlâ göğsünde. O an bilmese de, nemli yaprak kokusu ileride canını çok acıtacak. Çocukluğundaki en korkunç anı düşündü, sırf içinde bulunduğu zamanı unutmak için. Yüksek sesle ıslık çalmaya başladı. Yürüdü, denizden ve denizyıldızlarından ayrı durarak.

Kadın artık iyice uzaklaştı. İki adam, artık sır olmayan bir sır ve yanık leylak kokusu odada kaldı. Uzun boylu, kadından aldığını sandığı parçayı tırnaklarıyla kazıdı. Acının anlamsız-

lığına –acı anlamsız olur mu?– dokundu. Kirli sakallı bavulu-na doğru yöneldi ve açarak bavulunu bir sürü denizyıldızı dök-tü ortalığa. Hepsini uzun boyluyla birlikte toplamışlardı daha önce. Sonra uzanarak çırılçıplak onların üstüne ve dönerek uzun boyluya, ellerini çırptı ve hüzünle kıkırdadı: "Soyunacak başka neyim kaldı ki?"

Zamanın kıyısındaki odada iki adam, uzakta bilmeden ley-lak kokan bir kadın var. Tutulmuşlukları belirgin, ardışık birbi-rine. Yürüyüşe falan çıkmadılar.

O geçen Haziran'dı.

IV

gece sona ermeden, peruk takan birini
öpmezsem yaram büyür

Ferda'nın Unuttuğu

... O gün geldi Ferda işten dönünce eve aynanın karşısına oturdu ilkin ayna dedikse iki odalı ev zaten iki kızıyla birlikte yattıkları odadaki tuvalet masasının aynasıdır bu kızlardan büyük olan uyur gibi yapıp anasını izlemekteydi gözleri yarım açık ama kaçın kurası Ferda anladı da ses etmedi zaten çok yorgundu oyun on'da biter sonra kuliste biraz hoşbeş viski soda ya da cin tonik artık o gece ne verdiyse yüce Rab ondan sonra acele acele içip kadehindekini son otobüse yetişmek için koşturur her gece kızlar bilirler mi analarının eve döndüğünde neden uyumuş olmalarını istediğini acaba anlatabilmiş midir derdini onlara etlerini cimcik cimcik ederken kafalarına terliğin tersiyle şak şuk girişirken onların iyiliğini istediğini bilirler mi?..

"... Aman bilmezlerse bilmesinler nasıl da beni gözlüyor şuna bak yok bunun okumaya niyeti yok orospu olmasın yeter Allah'ım ne yapsam ne etsem bari küçüğü okutabilsem sanki ben anlamıyorum rujlarım pudralarım niye böyle bitiyor vakitsiz orta üç'e giden kızın makyaj yapması da ne oluyor ben sana sormaz mıyım aynanın karşısında bir yakalarsam ah benim güzel kızım biraz kafanın dikine gitmesen bak ben iyi kötü okumuş olmasam baban olacak o uğursuzu kapı dışarı ettikten sonra nereden bulurdum bu işi nasıl geçindirirdim sizi tamam şimdi de kıt kanaat geçiniyoruz ama kimseye el açmadım kimsenin altına para için yatmadım o uyduruk tiyatroda bile olsa buldum ya bir iş zor şartlarda da olsa çalışır bakarım ben size ananızım

ben gonca güllerimsiniz siz benim ikinizin boğazından da haram para geçirmedim ah kızım kolay mı bu devirde dışarısı çakal dolu bir bıraksam sizin ipinizi dakkasında geçerler ırzınıza ipe dizerler boncuk gibi siz daha ne olduğunu anlamadan koyarlar kapının önüne tamam bazen elimin ayarı kaçar da fazlaca yakarım canınızı ama elimde değil ben de doluyorum kolay iş mi yaptığım her gece sahneye çık üç kuruş yevmiye için turnesi ayrı zurnası ayrı dert hem aklım hep sizde ne yediler ne içtiler kim bilir baca mı aktı yoksa komşu mu sarktı ama siz de hep damarıma basıyorsunuz zorla dövdürüyorsunuz kendinizi kardeşin aslında uysal bir kız senden çıkıyor bu cin fikirler biliyorum biliyorum da şimdi o an gözüm dönünce seni dövmek onu dövmemek olmuyor arada o sübyanın da canı yanıyor bak gene gözlerini kırpıyor ne varsa bakacak..."

... Bir yandan gözlerini kırpıştırıp duran büyük kızına doğru aynadan pis pis bakıyor öte yandan gözünden çıkmayan adi rimelleri farları silmeye uğraşıyor ağzı mırıl mırıl kıpırdanır hep böyle konuşur fısır fısır kendiyle birden döner bakışları gün geçtikçe kendine yabancılaşan yüzüne çıkarır tozlanmış platin sarısı peruğunu koyar tuvalet masasının üstündeki kesik korkunç manken kafasının üstüne ve bakar dip boyası çoktan gelmiş saçlarına sonra gözlerinin kenarlarındaki ve dudaklarının üstündeki çizgilere elbette sarkmaya başlayan yanaklarına kulaklar durur mu durmaz gitgide büyürler yaşlandıkça boyuna ve oradan da göğüslere indirmek gözleri cesaret ister kim bu aynadaki kadın Ferda kim bu derken kendine Karadeniz'in buz gibi sularının daha da dirileştirdiği genç kız göğüslerinin çıldırttığı sivilceli oğlanlar geliverir aklına ve kayar gözleri büyük kızının göğüslerine yorganın altındayken bile nasıl da biz buradayız diye bağırıyorlar öyle ellenmemiş öyle ısırılmamış hem hırpalanmamış bu göğüsler bir zamanlar kendininkiler de öyleydi zaten bu büyük kızı kendine benzetir küçük babası suratlı halası vücutlu odun gibi bacaklar tahta göğüs oysa büyük kız öyle mi aynı Ferda'nın gençliği uyumadın mı sen hâlâ diye yoklayacak olur çıt gelmez kızdan...

"... Ses vermezsin tabii bilmiyor muyum uyumadığını kardeşin çoktan uyumuştur uyur o dünyadan haberi yok sen böyle olmasan o benim sözümden çıkar mı hiç Allah gibi korkar benden ama sen öyle misin sen benim başımın belası hep sanırsın böyle genç kalacaksın su damlası gibi ah bırakırlardı seni böyle bekle sen bilmezsin kızım erkekleri anlamadan daha ne olduğunu donunu toplarken bulursun sokaktan kendini bir dinlesen okula versen dikkatini süse püse değil tamam güzelsin çirkinsin demedik biraz çirkince olan kardeşin ama bunu o da biliyor senin söylemene gerek yok bir daha ona çirkin de yoluk yoluk etmezsem o saçlarını ah saçları bile bana benzemiş gençken öyle gürdü ki benim saçlarım dalga geçerlerdi fırça kafa diye ben de Allah ne verdiyse taş sopa girişirdim mahalledeki oğlanlara Deli Ferda diye boşuna dememişler kızım bana..."

... Sonra biter silmesi makyajını kalakalır aynadaki solgun yaşlı yüzle bir süre ve kızının aynaya yansıyan bitimsiz güzellik dolu taze yüzüne bakarak sorar bu yüz nereden tanıdık geliyor bana böyle Karadeniz'in oynak rüzgârlı bahçelerinde dolanırken görürdüm bu yüzü su birikintilerinde ve ateşli oğlanların gözbebeklerinde görürdüm en çok nasıl özlemişim der ama kimdir bilemez özlediği Ferda unutur gelmez aklına sadece çok özlemiştir bilir yataktaki bu yüzü kalkar kapatır çıplak lambayı gözü hâlâ kızın yüzünde mermer gibi parlar odanın lacivert soğukluğu içinde usulca yanaşır Ferda bir yandan düşünür kimdi bu Allah'ım kimdi bu yüz kim bu kadar güzeldi bir zamanlar diye ve uzanır yanına okşar eliyle usuldan saçlarını kız uyuyormuş da rahatsız olmuş gibi kıpırdatır gözkapaklarını açamaz korkudan gözlerini büyülenir Ferda hatırlayamadıkça ellerinin arasındaki yüzün sahibini alır o billur yüzü dayanamaz öper uzun uzun dudaklarından nefessiz bırakana dek ve öptükçe hatırlamaya başlar yavaş yavaş unuttuğunu...

Bir Gök Bakımlık

"Pis adam yalan söylemeseydi bulacaktım o çantayı. Bir sarı çantam eksik. O da olsaydı hiçbir eksiğim kalmazdı. Tam olurdum tam. 'Getireceğim abla' demişti. Abla demesine bile kızmamıştım getireceğini söylediğinde. Söylediği için ya da. Söylemiş bulunduğundan dolayı. Amaaan, neyse ne. Hem söyle bakayım, ben senin nerden ablan oluyorum ayı! Bak gene sinirlendim. Ayısın işte, ayı olduğun için de ablan değilim ben senin. Ayı olmasaydın da ablan olma ihtimalim sıfıra yakındı. Hatta sıfırdı şekerim, çünkü kimsenin ablası değilim ben. Sarı çantayı söz verdiğin gibi getirmiş olsaydın belki olurdum ablan. Yalancıktan olurdum, sana çaktırmazdım. Sahiden ablanmışım gibi yapardım. Teres seni! Aman ne teresi, kardeşimsin şimdilik, ben de senin ablanım. Şekerimsin benim. Sen şu sarı çantayı bir getir hele, sonrasında neler olur, onu o zaman görürüz."

Otobüsün ön tarafına oturmuş, elini kolunu yavaşça oynatarak kendi kendine bir şeyler mırıldanan kadın öteki yolcuların dikkatini çekmişti. Kadının arka çaprazında oturan genç çiftten erkek olanı, sarılara bürünmüş kadını gösterip yanındaki kıza bir şeyler söylüyor ve kadın konuştukça sürekli gülümsüyordu. Kız önceleri ilgisiz görünse de, yanındaki artık ne söylediyse daha fazla karşı koyamadı ve eliyle gizlemeye çalıştığı ufak bir gülüşü otobüsün paslı nemli kokusunun tam da ortasına birden bırakıverdi.

Bunların hiç de farkında olmayan ve yüzündeki derin yol

izleri iyice belirginleşmiş kadın baştan ayağa sapsarı giyinmişti. Yazın bitmekte olduğu o günler için hafif sayılacak bir kumaştan yumurta sarısı bir ceket, biraz daha açık bir tonda sarı keten pantolon giymiş, cart sarı bir şapka takmıştı. Kanarya sarısı, birbirinin aynı iri boncuklardan yapılmış kolye ve bilezikleriyle süslediği giysilerinin hafifliğiyle örtüşmeyen modası çoktan geçmiş hardal sarısı spor ayakkabılarına neredeyse aynı tonda soket çoraplar eşlik ediyordu. Gereğinden fazla uzamış tırnaklarına da –nereden bulduysa artık– civciv sarısı ojeler sürmüştü. Tüm bu sarılığın içinde, şapkasının kenarlarından göründüğü kadarıyla kuzguni siyah olduğu anlaşılan ucuz boyalı saçlarını hafifçe hareketlendirecek şekilde başını bir ileri bir geri sallıyordu. Yüzünün ve ellerinin esmerliği, saçıyla birlikte tüm bu sarılığı biraz da olsa dengeliyordu. Dudaklarından çıkan ve anlamlı bir bütünlük sergilemeyen "çanta... abla... şekerim... ayı" benzeri sözcüklerin mırıltıya dönüşerek ulaştığı otobüs yolcularının kimi kadınla hiç ilgilenmiyor, kimi acımalı gözlerle kadını süzüyor, kimi dudaklarıyla öpücüğe benzer bir ses çıkararak temkinli "Allah korusun"ların eşliğinde otobüsün camına çaktırmamaya çalışarak iki kez vuruyor, kimi de –genç kızın sevgilisinin yaptığı gibi– dalgasını geçip gevrek gevrek gülüyordu.

Genç kız az önceki, elinde olmadan kaçıveren ufak gülüşünden pişmanlık duyarak gözlerini kadından uzaklaştırdı ve otobüsün kirli camından dışarıya dikti. Yaşını başını çoktan almış, üzerindeki her şeyi sarıya bulamış ve belki de yalnızlıktan kendi kendine konuşmaya başlamış bu kadıncağıza gülmek ve onunla ilgili böyle ucuz şakalar yapmak herhalde bir tek sevgilisi olacak bu insan irisinin aklına gelirdi. Ah niye kendine hâkim olamamıştı ki sanki. Ne vardı söylediği şeyde gülecek? Başkalarını şakayla da olsa aşağılamanın neresi komikti? Hem onun bu bayat şakalarına gülmemeyi ne zaman başaracaktı? Onda neyi sevimli buluyordu? Ya da asıl sorulması gereken soru belki de şuydu: Onu gerçekten sevimli buluyor muydu?

Bu oldukça toplu, fırça gibi siyah saçları olan, bu kadar sıradan görünmeseydi ve biraz zayıflayabilseydi yakışıklı sayılabilecek adam aslında çok konuşmadığı ve olur olmaz şakalar yapmadığı zamanlar çok da rahatsız edici değildi. Ama çok rahatsız

edici değil diye de biriyle birlikte olunur muydu canım? Hem ortada bir gerçek vardı ki asla ne zaman durması gerektiğini kestiremiyordu bu adam. Hatta şimdi bile, sevgilisinin hoşuna gidip gitmediğini düşünmeden sarılı kadınla ilgili alaylı yorumlarına hiç hız kesmeden devam ediyordu. İşin aslı kızın bunları daha fazla dinlemeye hiç hevesi yoktu. Adam kulağına eğilip bir şeyler fısıldadıkça onu dinliyormuşçasına arada kafasını sallıyor, arada da kendi kendiyle konuşmasını iyice artıran kadına kaçamak bakışlar atıyordu.

Sarılı kadın o sırada mırıldanmasına son vererek otobüsün yavaşlamasını fırsat bildi, ayağa kalktı ve kapıya doğru yanaştı. Ayakta duran kadının hareketlerinde ve bacaklarına göre oldukça ince ayak bileklerinde –ceketinin altından baş veren iri göbeğine rağmen– belki kendisinin bile farkında olmadığı eskimiş bir asaletin izlerini sezinliyordu genç kız.

Kadın şimdi tam önlerindeydi ve otobüsten inmek için hazırlanıyordu. Genç kız kulağının dibinde konuşmaya devam eden sevgilisinin ne dediğine artık hiç dikkat etmiyordu.

Bir an inmek üzere olan sarılı kadınla göz göze geldiler. Bu alışılmadık derecede parlak gözlerde belirli bir derinliğin ya da dolu dolu yaşanmış koca bir hayatın işaretlerini gördü sanki. Sarılar içinde parıldayan bu esmer kadının kimseyi umursamadığı, kurallarını kendine göre belirlediği, sorularının çoktan yanıtlandığı ve beklentilerinin iyice azaldığı hayatını hayal etmeye çalıştı. O kısa süre içinde onun muhtemel bilgeliğine ve görmüş geçirmişliğine özenir gibi oldu.

Kadın çok gizli bir sırra ermiş ama kimseyle paylaşmaya niyetli değilmişçesine bakışını hemen kaçırdı ve yüzünden taşan tüm vakarla durağa yanaşan otobüsten aşağı indi.

Sarılı kadın otobüsten iner inmez yürümeye koyuldu. Hızlı hızlı ilerleyen ve kendi kendiyle dertleşmesine devam eden kadın daracık bir yokuşun önünden geçip gidiyordu ki birden susarak duruverdi. Aniden yumuşayıveren yüz hatlarıyla, gözleri yokuşa ve her iki yanındaki evlere dalmış bir şekilde biraz bekledi. Bir şey çağırır ya da hatırlamak ister gibi değildi du-

ruşu ve bakışı. Herhangi bir köşenin, sokağın ya da yokuşun tesadüfîliğinde neredeyse hiçbir şey yapmadan zaman geçirmeyi sevmişti oldu olası. Şimdi de tek isteği o yokuşun başında öylece durmaktı.

Etrafta çöpleri karıştıran yaralı birkaç kediyle, pencerelerden sarkarak ortalıkta gözükmeyen çocuklarına eve dönmeleri için bağıran ev kadınları dışında pek bir hareket yoktu. Yorgun güneş bulutların ardına gizlenip çıkarak o ânı tamlıyordu. Sarılı kadın büyülenmiş ya da gözleri açık ayakta uykuya dalmışçasına kıpırtısız bir şekilde yokuşlu sokağa doğru bakıyor, derin çizgilerle gölgelenmiş bakışlarındaki donukluk yüzüne doğru yayılarak durgun bir huzur resmediyordu.

Orada öyle dururken –bir gök bakımlık zaman geçti geçmedi– birden kaşlarını çattı ve yüzüne sıcaktan mayışmış bir kedi misali yayılmış yumuşamayı sildi attı. Aklına birden bir şey gelmişçesine, ani bir kırılmayla yere düşerek parçalandı yüzündeki tüm huzur. Gözleri yine alevlendi, aynı anda sımsıkı sıktığı dişleri arasından tıslama benzeri bir ses çıkardı. Sarılar içindeki yorgun ruhu artık sona ermiş olan o dinginlik ve boşluk anından sonra gene eski haline dönmüştü işte. Suratını iyice ekşitti, gözlerinin önüne gelen kuzguni siyahı saçlarını şapkasının içine doğru itekledi. Kendi kendine konuşarak yürürken kirli sokağı sarıya bulamaya devam ediyordu:

"Sen şu söz verdiğin sarı çantayı bir getirme bak ayıcım, ben sana nasıl gösteriyorum ablayı mablayı."

Genç kız çoktan gerilerde kalmış kadını düşünmeye devam ediyor ve kadının hareketlerindeki umursamazlığa o anda daha çok öykünüyordu.

Birden çocukken en sevdiği rengin sarı olduğu aklına geldi. Bu hatırlayış şaşırttı onu. Nasıl da değişiyordu insan zamanla. Uzun zamandır kendini solgun gösterdiğini düşündüğü sarıdan hiç hoşlanmıyor ve bu rengi üzerinde taşımak istemiyordu. Çocukken böyle şeyler düşünmüyordu insan ne de olsa. Güdüleri ve beğenileri üçüncü kişilerin gözüyle kirletilmiş olmuyordu henüz. Mutluluğun aranan bir şey haline henüz dönüşmediği zamanlardı onlar.

Muhayyel'in Aradığı

Muhayyel o sabah yatağından kalkmayı hiç istemiyordu. Gece geç saatlere kadar annesinin yatak odasının altını üstüne getirmiş ama aradığı şeyi bir türlü bulamamıştı. Aslında ne aradığını bir hatırlayabilseydi işi çok daha kolaylaşacaktı. Ama o her neyse, bir süredir aklından uçup gitmişti işte.

Olaylar şöyle gelişti: Muhayyel ilkin güzel güzel aramaya başladı aklındakini. Evin kıyısını köşesini yavaşça kurcaladı. Ama iki katlı yarı ahşap evin altını üstüne getirdikçe ve o şeyi bir türlü bulamadıkça hırslandı, hırslandıkça pek tabii gözü döndü, gözü döndükçe elbette unuttu ne aradığını.

Günler günleri kovaladı bu arayışta. Saçı başı birbirine girdi, üstündekileri değiştirmek aklına bile gelmedi. Kesif bir ter kokusu yayılmaya başladı artık iyice gevşemiş olan sarkık etlerinden. Bunlar da rahatsız etmiyordu Muhayyel'i. "Bir bulayım da şunu" diyordu, "sonra hallederim her şeyi."

Ne zaman başlamıştı peki? Bir şey olmuştu elbet, durup dururken başlar mı insan bir şeyi aramaya. Deli miydi ki Muhayyel hiçbir sebep yokken günlerdir aç biilaç oradan oraya koşturup dursun.

Şimdi aklı başında herkesin dikkatli bir inceleme sonucunda görebileceği gibi, aslında her şey annesinin yataktan kalkmamasıyla başlamıştı. Kalkmıyordu işte kadın, kalkmamayı tercih ediyordu. Kocaman kadın canım, ne yapılabilir ki! Sıkıysa kaldır bakalım o kalkmayı istemezken.

O halde denebilir ki; yıllardır her sabah sekmeden devam eden rutinleri birkaç gün önce annesinin yataktan bir türlü kalkmamasıyla bozulmuş olmalıydı. Böylece o sabah Muhayyel'in odasının kapısı kimse tarafından çalınmadı ve bu nedenle o da her zamanki uyanma saatinden tam iki saat sonra uyandı. Uyanır uyanmaz bir tuhaflık olduğunu hissetti. Ne de olsa akıllı kızdı Muhayyel, çocukluğundan beri özel bir zekâya sahip olduğunu hissederdi. Kimse bunu açıkça söylemese de, o böyle olduğuna dair güçlü bir inanç beslerdi. Bu inancın zedelenmemesi için elinden geleni yapardı. Hoş, bunu zedeleyecek olaylarla çok sık karşılaştığı da söylenemezdi ya. Genç kızlığında zekâsından iyice emin oldu. Orta yaş ve sonrasında bundan zaman zaman şüphe duyduğu ufak anlar olduysa da (mesela bir babası olup olmadığını ve varsa nerede olduğunu annesine sormak nedense uzun zaman aklına gelmemişti) çok da üzerinde durmadı.

O sabah da annesi tarafından uyandırılmadığı için normalden iki saat daha geç uyandığında bir tuhaflık olduğunu hissetti hissetmesine ama bunun ne olduğunu bir türlü çıkaramadı. Bir süre yatağında anlamaz gözlerle etrafı seyretti. O âna kadarki yaşamının büyük bir kısmını geçirdiği çok eşyalı, yüksek tavanlı bu küçük oda bu sabah ona bir şeyler anlatmaya çalışır gibiydi.

Muhayyel baktı ses-seda, gelen-giden yok, güne başlamaya karar verdi. Kalktı, annesinin ona kırkıncı doğum günü hediyesi olan kimono benzeri kırmızı sabahlığını giydi ve aramaya odasından başladı.

Annesinin odasına geçtiğinde yorulmaya başlamıştı. Odanın altını üstüne getirirken yatakta hareketsiz yatan yaşlı kadına doğrudan bakmıyor, ama sürekli laf atmaktan da geri kalmıyordu. Kadının yanıt vermemesi ne bir sorgulamaya yol açıyor ne de aramasının bitmesine neden oluyordu. Ahşap evin daha aranacak bir sürü odası vardı. Hatta annesinin girmesine hiç izin vermediği kuzeye bakan yatak odası da dahil olmak üzere –hadi banyoyu ve mutfağı da sayalım– toplam dört oda daha aranmayı bekliyordu. Annesinin –sessiz kalarak bir anlamda– her söylediğini onaylaması onu arayışında daha da coşturuyor, oda-

nın her yerinde uçuşan iç donların, kolyelerin ve eski resimlerin içinde zevkten kesik kesik gülerek inlemesine neden oluyordu. Sanki aradığını bulursa annesi uyanacaktı ve her şey olduğu gibi devam edecekti. Aramaktan vazgeçmek aklının ucundan bile geçmiyordu Muhayyel'in.

Arada birine laf yetiştirircesine "Aaa, kalkmıyor işte kadın, keyfinin kâhyası değilim ya ben. Güzel canı nasıl isterse benim minnoş annemin" diye kendi kendine mırıldanıyordu Muhayyel; bir çekmecenin altını üstüne getirirken ya da tabloları duvardan indirip arkalarını kontrol ederken.

Üçüncü gece durum öyle bir hal aldı ki Muhayyel, bakır topuzlu yatakta boylu boyunca yatan ve bedeni artık iyiden iyiye buz kesmiş annesine, sorduğu sorulara bir türlü yanıt vermediği için kızmaya başladı. Aradığı şeyin –neyin?– ya da en azından kuzeye bakan yatak odasının anahtarının nerede olduğunu artık söylemesi gerektiğini, aksi takdirde olacaklardan hiçbir şekilde sorumlu olmayacağını açık bir dille ifade etti. Yetmedi –hıncını alamamış olacak ki– kadının yanağına okkalı bir tokat indirdi. Annesiyse bu süre içinde iyice belermiş gözlerindeki ürkütücü bakışlarını diktiği yerde tutmaya devam ederek gözlerini bir kez bile kırpmadı. Muhayyel baktı ses seda yok iyice hırslandı, annesini yattığı yerde sarsmaya ve kadının hareketsiz bedeninin üstüne oturarak hafif hafif zıplamaya başladı. Bu da yetmedi, yatağın başucunda duran mor püsküllü abajurla kadının kafasına birkaç kere vurdu. En sonunda baktı annesi uyanmaya hiç niyetli değil elindeki abajuru yerine yerleştirdi ve kadının üzerinden yere indi. Anahtarını bulamadığı için arayamadığı kuzeye bakan yatak odasını ve henüz aramaya başlamadığı öteki odaları tekrar düşündü. Onlara da bakmalıydı, hem o süre içinde annesi uyanırdı nasılsa.

Annesinin yatağının hemen karşısındaki gardırobun üstündeki, şeyleri olduğundan daha uzun ve ince gösteren aynaya bakarak kendine çekidüzen verdi. Bozulmuş topuzunu sakince düzeltti, ellerini günlerdir üzerinden çıkarmadığı kırmızı sabahlığının ceplerine koyarak odadan çıkmak üzere kapıya yöneldi.

Madam Marini'nin Tamamlanmış Bir Resmi

I

Yetmişini birkaç yıl var ki geride bırakan Madam Marini, önce neredeyse tüm arkadaşları, sonra da küçük oğlu Atina'ya yerleşince bu koca şehirde yapayalnız kalmıştı. Ne yalvarmıştı oğlu kendisiyle gelmesi için ama kadın Nuh demiş peygamber dememişti. "Ölürüm de ayrılmam oğulcuğum ben bu İstanbul'dan" diye ortalığı birbirine katmıştı. Oruçlar tutmuştu da mumlar yakmıştı. Aslında çok da inanmadığı İsa'sı onu buralardan koparmasın diye dua etmekten kiliseden çıkmaz olmuştu. Oğlu sonunda bu inatçı, yaşlı kadınla başa çıkamayacağını anlayınca onu İsa'ya havale etmiş, tası tarağı toplayıp Atina'da almıştı soluğu tam yirmi sekiz yıl önce. Hayatını Atina'da kurmuş, uzun yıllar boyunca Madam Marini'ye elinden geldiği kadar para yollamıştı. Evinin girişindeki ufak dükkânın kirası da eklenince geçinip gitmişti Madam Marini.

Bir yıl kadar önce oğlu uzun zamandır birlikte olduğu ve büyük bir aşkla sevdiği adam karısını terk etmeye yanaşmayınca kendini bir arabanın altına atarak öldürdü ve ondan sonra Madam Marini'nin sakin ve yalnız hayatında her şey altüst oldu. Atina'daki akrabaları Madam Marini'ye "Oğlun trafik kazasında öldü" dediler çünkü oğlunun bir adama duyduğu aşk yüzünden intihar ettiğini duymanın Madam Marini'yi daha çok üzeceğini biliyorlardı. Madam Marini haftalarca uyku durak bilmeden ağladı. Gözleri kan çanağına döndü. Sonunda yine yapacak başka bir şey bulamadığı için İsa'sına sığındı, kiliseye giderek acı-

sını hafifletmeye çalıştı. İnsan kalbidir gün gelir soğur. Onunki de soğudu, acısı dayanılır oldu. O kadar ki bir gün oğlunun artık para gönderemeyeceğini bile düşünüverdi. Bu aklına geldiği an evindeki tek Meryem ikonasıyla göz göze geldi. Meryem onu ayıplarcasına bakıyordu. Gitti, Meryem'in yüzünü siyah bir tülle örttü. İsa'yla olan gelgitli ilişkilerinden daha farklıydı Meryem'le ilişkisi. İsa'ya küsüyor, bir süre küs kaldıktan sonra nereden düşüyorsa aklına düşüyor ve tekrar barışıyordu. Ama ondan korkmak ya da çekinmek bir an bile aklına gelmemişti. Meryem'inse korkutucu bir yanı vardı. Çocukken öğretmeni olan, her an ayıplamaya, parmak sallamaya ya da etini burmaya hazır rahibelerden korktuğu gibi korkuyordu ondan da.

Madam Marini sonunda, küçük dükkândaki kiracısı Malatyalı Berber'in aklına geldikçe –asla tamamını değil– önüne sadaka misali attığı kirayla yaşayamayacağını anladı. Anladı da anlamak yetmiyordu, çare bulmak gerekti. Yetmişini aşmış bu kadıncağızın etrafında ne komşuları, ne arkadaşları ne de akrabaları kalmıştı artık. Biricik oğlunun etleriniyse çoktan parça pinçik edip sindirmişti tüm sivri dişli farelerle kımıl kımıl çıyanlar. Oturduğu yerin ve çevresinin bir zamanlar nasıl olduğunu, bu sokakların, caddelerin eskiden nasıl göründüğünü düşündü. Bu gibi durumlarda hep şiirsel bir tavır takınılarak söylendiği gibi, "Sepya resimler halinde geçti gözünden Pera." Bir bir ölen ya da kaçan akrabalarla arkadaşlar yanında olsaydı hayat biraz daha kolay olurdu elbet diye düşünüp iç çekiyordu. Hayallere dalmak ya da geçmişi anmak yalnızlığını gidermese de geçici bir huzur veriyordu ona, ama hepsi bu.

Tam uyumak üzereyken üst kattaki komşusu ve hayattaki tek arkadaşı olan Malik'in çığlıklarıyla irkiliverdi. "Ah Malikimu ah, gene hangi hayırsız adamı almışsındır acaba eve" diye dertlenirken uyuyakaldı.

II

Malik öğlene doğru uyandı. Ağzındaki korkunç pas tadı gitsin diye başucunda duran, Madam Marini'nin verdiği nane şekerle-

rinden birini emmeye başladı. Saçlarını karıştırıp iki yıllık para biriktirme sonunda yeni yaptırdığı memelerini kaşıdı. Dün geceki manyak müşterisinin morarttığı yerleri görebilmek için boy aynasının karşısına geçti. Vücudunu iyice inceledi. Hasar sandığı kadar çok değildi, buna sevindi. Gözleriyle karşılaştı aynanın bir yerinde. O esmer, kara kuru oğlandan geriye iri siyah gözleri ve adı dışında hiçbir iz kalmamıştı.

Gözleri neden değişmemişti bilinmez ama adını değiştirmemek Malik'in kendi tercihiydi ve bunun için çok mücadele etmişti. Çocukluğundan beri adı dışında hiçbir şeyini sevmemişti ve şimdi onu bir çırpıda kaldırıp kenara atmak ona kabul edilemez geliyordu. Aynanın önünde biraz daha oyalandıktan sonra dışarı çıkıp simit ve beyaz peynir almaya ve Madam Marini'ye kahvaltıya gitmeye karar verdi.

Bugün ikisi birlikte Güzel Sanatlar'a Madam Marini için yeni bir başlangıç umuduyla gideceklerdi. Yaşlı kadının içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkması için Malik'in aslında ressam olan ama uzunca bir süredir Beyoğlu'nun arka sokaklarını birlikte turladığı arkadaşı Selin'in –asıl adı Selim'di– aklına bir fikir gelmişti. Öğrencilik yıllarından hatırladığı kadarıyla Güzel Sanatlar'da okuyanların en büyük sıkıntılarından biri çıplak model bulma konusundaydı ve Madam Marini bu işi pekâlâ yapabilirdi. Hem kadının paraya ne kadar ihtiyacı olduğu ortadaydı, birkaç kez Malik'e evini ya da dükkânını satmaktan bahsetmiş, kendisine yardım etmesini rica etmişti. Malik hiçbir şey dememişti ama aslında çok iyi biliyordu ki ne ev ne de dükkân para ediyordu ve ikisine de müşteri bulmak neredeyse imkânsızdı. Artık parası olan hiç kimse şehrin bu kısmında yaşamak ya da çalışmak istemiyordu. Hem bunları da elden çıkarırsa kadıncağızın kısa bir zaman sonra kendini beş parasız, sokaklarda bulması işten bile değildi.

Malik bütün bunları bildiğinden, sonunda biraz çekinerek de olsa baklayı birkaç gün önce ağzından çıkarmayı başarmıştı. Madam Marini başta reddetmiş sonra biraz düşünmek istemiş ve düşündükçe fikir aklına yatmaya başlamıştı. Ne de olsa artık çevresinde bir şeyler diyecek, dedikodu yapacak konu komşusu hatta kimsesi kalmamıştı. Maddi sorunlar bir yana hayatı bir ye-

rinden tutmak istiyordu, bu yaşında yeni bir şey yapacak olmak ona henüz ölmediğini hissettirebilirdi. Sonunda gözünü kararta rak kararını vermiş, bu kararı Malik'e açıklarken "Sonunda sanat için soyunmak bana da kısmet olacaktır vre Malik" deyip göz kırpmıştı muzipçe. Kararını açıklarken gözlerini Malik'in gözlerine dikmiş ve bir an bile başka bir yere çevirmemişti. O anda Meryem ikonası ile onun yanında asılı olan kocasının siyah beyaz fotoğrafı görüş alanında değildi ve biliyordu ki onlardan yana bir an bile bakmak kararından caymasına neden olabilirdi.

Malik'le kol kola girerek Güzel Sanatlar'daki yetkiliyle –"Bölüm başkanı mıymış neymiş" diyordu Malik– konuşmak için Fındıklı'ya kadar yürüdüler. Madam Marini dinç ve sağlam bir kadındı. İnce vücudundan, yaşından beklenmeyecek bir dirilik fışkırıyordu. Öyle ki, Malik arada "Ah be Madam Marini'cim sendeki vücut bende olsa ağlatırdım anasını öbür gacıların" deyip kahkahayı basıyordu.

Güzel Sanatlar binasının önüne vardıklarında Madam Marini biraz duraksadı. Malik kadının elinden tutarak güç vermek istercesine sıktı ve sonunda binaya girdiler. Malik bölüm başkanının kapısının tam önünde "Anacım beni görünce huylanır bunlar şimdi, ben seni buracıkta beklerim" dedi ve kadının yanağına bir öpücük kondurdu.

Madam Marini odaya ilk girdiğinde bayılacak gibi olduysa da derdini anlatacak kadar konuşabildi. Görüşmesi güzel geçti, önerilen ücret Madam Marini'ye oldukça makul geldi, bu nedenle herhangi bir pazarlık gerçekleşmedi. (Gerçi pazarlık yapacak konumda olmadığını çok iyi biliyordu.) Hatta bölüm başkanı ve odadaki diğer birkaç kişi isterse hemen o gün –onların deyimiyle– nü poz vermeye başlayabileceğini söylediler. Madam Marini gözleri yerde ve yanakları utançtan pembe pembe, "Eğer mümkünse yarın başlamak isterim" dedi. Bölüm başkanı "Hiç sorun olmaz. Sizi yarın saat sekiz buçuktaki derse bekliyoruz o zaman" dedi ve yaşlı kadının artık kendisini meşgul etmemesi gerektiğini çünkü daha yapılacak bir sürü işi olduğunu belirten soğuk bir gülümseme takındı.

O gece Madam Marini kendiyle biraz ilgilenmesi gerektiğini düşündü. Önce bir güzel soyundu ve vücudunu, sırları yer

yer dökülmüş ayaklı boy aynasında kontrol etti. Allah'tan ne zamandır tüyleri hiç çıkmıyordu. "Yaşlı olmanın nadir güzel taraflarından biri" diye düşündü. Bacaklarını hep güzel bulmuştu, şimdi de yetmiş yaşını geçmiş bir kadın için kendini en çok korumayı başarmış yerinin bacakları olduğuna karar verdi. Göğüslerinin biraz küçük olmasına gençken ne kadar üzüldüğünü hatırladı. Oysa bu özellik de zamanla olumlu bir hal almış, orta boy birer portakal kadar olan göğüsleri geçen onca yıla rağmen yerçekimine çok da yenilmemişlerdi.

Kendini boy aynasında süzerken çıplak vücudunu bir grup sanat öğrencisine gösterecek olmaktan duyduğu utancın, vücudunu beğenmeyecekleri için duyduğu endişeye dönüştüğünü fark etti ve gülümsedi. Aynada gülümseyen yüzüyle karşılaşınca önce biraz yadırgadı, sonra nicedir görmediği bir dostu görmüşçesine gülümsemeye devam etti. Ocakta su ısıtıp yıkandı, tırnaklarını kesti, ertesi sabah giyeceği, –genelde kilise ziyaretlerinde giydiği– beyaz dantel yakalı siyah elbisesini çıkardı ve ütülensin diye döşeğinin altına serdi. Yatmadan önce ellerini ve ayaklarını vazelinle ovdu, yüzüne içine salatalık doğradığı yoğurttan sürdü. Tüm bu işleri sabitlediği gülümsemesiyle ve büyük bir hızla yapıyordu.

Işığı söndürdüğünde Meryem'den ve handiyse kırk yıl önceki haliyle çerçevenin içinde bıkmadan gülümseyen kocasından bütün gece kaçırmak zorunda olduğu gözleri rahatladı.

Bir süredir arasının limonî olduğu İsa'sına, inadından vazgeçerek başta Malik, sonra Selin, onların öteki arkadaşları ve kendisi olmak üzere dünyadaki tüm iyi insanlara göz kulak olması için dua etti.

Çoktan ölmüş kocasının ve trafik kazasında öldüğünü sandığı sevgili oğlunun günahlarının bağışlanması için dua etti.

Dua etmeseydi kendini çok yalnız hissedecekti o yüzden dua etti.

Heyecandan ve nedenini anlamakta zorluk çektiği gizli bir sevinçten dolayı uyuyamayacağını bildiği halde usulca yatağına yattı. Yatağın soğuk boşluğunda bir taraftan öbür tarafa epeyce döndükten sonra sabaha doğru uykuya daldı.

III

Saatinin zili saat yedide çaldı. "Bir şeyler yesem mi" diye düşündü, ama canı hiçbir şey istemiyordu. Giyeceklerini hazırlarken sürekli mırıldanıyordu: "Keşke Malikimu da benimle gelseydi, ama onun bu saatte uyandığı nerede görülmüş. Gerçi beni uyandır mutlaka demişti ama kim bilir kaçta yatmıştır çocukcağız."

Birden çalışma kararını aldığından beri evin içinde sürekli üzerinde hissettiği suçlayıcı bakışlardan iyice rahatsız oldu. "Siz artık çok olmaya başladınız ama" diyerek önce Meryem ikonasını yeniden siyah bir tülle örttü. Sonra elini kocasının resmine uzattı, bir çırpıda kaldırmak istedi resmi, ama eli havada kaldı. Adamın bunca yıldır aynı gülümsemeyle, aynı yerden ve hiç değişmeden ona bakıp durduğunu fark ederek şaşırdı. Bir şey söylemesini ya da en azından yüzünü, gözünü oynatıp bir tepki vermesini istedi. Bir süre kocasıyla göz göze durdu, adamın tepkisizliğinde kendisini suçlayan bir şey olmadığına kanaat getirince üzerini giydi, saçlarını düzeltti, artık pul pul dökülmeye başlayan siyah kadife şapkasını taktı, lavanta kolonyasından kulak arkalarıyla incecik bileklerine sürdü ve nihayet evden çıktı.

Dükkânını yeni açmış olan Malatyalı Berber bıyıklarını burarak:

"Günaydın madama, nereye böyle bu saatte?"

Madam Marini yanıt vermedi, sabah sabah bu münasebetsizi görmüş olmak canını sıkmıştı. Eliyle başına iki kez vurarak yalandan selam vermekle yetindi. Biraz para kazanana kadar Güzel Sanatlar'a yürüyerek gitmeye karar vermişti. Hem son yıllarda basenleri birazcık genişledi diye kendine kızmıyor muydu, bundan iyi fırsat bulamazdı onları biraz küçültmek için. Bu düşüncelerle yürürken duyduğu sesle birden irkildi. "Madam Mariniiii, Allah seni nasıl biliyorsa öyle yapsıın" diye bağırarak kendisine yetişmeye çalışan Malik'i görünce gülümsedi. "Sende saat varsa, bende de var. Hem de horozlu morozlu. Horozcuğum kırk yılda bir işe yaradı bari, o ötmese uyandırmayacaktın değil mi beni. Alacağın olsun" diyerek Madam Marini'nin kuru yanaklarından birer makas aldı ve koluna girdi.

Sabahın soğuk koynunda birbirlerine sokularak ısınmaya çalışan iki sokak kedisi misali yavaş yavaş ilerlediler.

Saat sekiz buçuğa yaklaşıyordu. Önlerinde soyunacağı öğrencileri düşündükçe Madam Marini'nin kasıklarından karnına doğru kaynar sular çıkıyor, elleri soğuk soğuk terliyor, durmaksızın konuşan Malik'in söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordu. Karnına doğru yükselen sıcaklık hem tarifi zor bir zevk, hem de dizlerini titreten bir korku veriyordu.

Malik sırf bir şeyler anlatmış olmak için geçen akşam kendisini benzeten manyak müşterisinden bahsediyordu. Adamın evli ve bir çocuk babası olduğunu söylüyor, kafayı kendisine fena halde taktığından, bu işleri artık bırakmasını istediğinden dert yanıyordu. "Evinin kadını olacakmışım düşünebiliyor musun? Bana ev açacakmış. Hoşt, şu manyağa bak sen. Beni sadece kendisi becermek ve canı çektiği her an bir güzel benzetmek için kapatmak istiyor. Adamın erkeklikten anladığı da bu hani. Ah Madam Marini, bu heriflerin hepsi böyle. İki kere verdin mi hepsi sahiplenmeye kalkışıyorlar insanı."

Madam Marini kafasını sallıyordu ama Malik'in anlattıklarına hâlâ kendini veremiyordu. İlk görüşmelerinde bölüm başkanı detaylarıyla anlatmıştı işinin nasıl olacağını. Kural ne kadar istenirse o kadar soyunmasıydı. Çok utanırsa vücudunun bazı kısımların örtebilirdi ama aslında bunu çok tercih etmiyorlardı. Hem öğrencilerin daha iyi yetişmesi için "utandım"larla, "sıkıldım"larla dikkatleri bölünmemeliydi. Bunun yanında molalar dışında mümkün olduğu kadar kımıldamaması gerekiyordu. Aslında Madam Marini bu uyarıların hepsini gayet iyi anlıyordu, ona göre de bir iş ya tam yapılmalıydı ya da hiç.

IV

İlk birkaç gün çok kolay olmadı Madam Marini için. Ama öğrencilerin işlerini yaparkenki önemseyen bakışları, ciddi havaları kendini daha az rahatsız hissetmesini sağlıyordu. Başlarının çizim anında suçlu bir çocuk misali yana yatışını, kollarının kâğıt üzerinde dans edişini, gözlerinin vücudunda sessizce ge-

zişini izlemeyi seviyordu. Aklına çok eskiden okuduğu bir roman geliyordu bazen, "Pavese'nin miydi kitap acaba?" diyordu hatırlamaya çalışırken: "Hani çıplak poz verdiği ressama âşık olan bir kız vardı." Romanı okuduğunda çok etkilenmediğini hatırlıyordu. Ama şimdi sık sık aklına geldiğine göre yanılmış olmalıydı. Bazen o romandaki kızın yerine koyuyordu kendini. Gencecikken çıplak poz vermeye başladığını hayal ediyordu. Eh, bu durumda yetmişini devirdiğine göre bu alandaki en uzman kişinin Madam Marini sayılması oldukça doğal ve anlaşılır olurdu. Dünyanın en iyi çıplak modeli unvanını yıllardır kimseye kaptırmamış, çıplak modelliğin kitabını yazmıştı. Aklına böyle şeyler düştüğünde bazen poz verdiğini unutarak gülümsüyor, eliyle ağzını kapatıyor, ama sonra konumunu hatırlayarak hemen eski halini alıyordu.

Madam Marini kazandığı ilk parayla bir rakı sofrası hazırladı ve Malik'i davet etti. Kadının küçücük elleriyle hazırladığı tüm mezeleri yalayıp yutan Malik "Ah be Madam Marini sende daha ne marifetler var acaba" diyerek kadehlerin dibine vurdu. Rakıdan hoşlanmayan Madam Marini'yse gece boyunca badem liköründen içti. Gece ilerlediğinde Madam Marini, ortaya bir küçük hediye paketi çıkardı. Malik şaşkınlıkla bir Madam Marini'ye, bir eline tutuşturulan pakete bakıyordu. Paket açılınca içinden üzerinde iki meleğin dans ettiği küçük bir gümüş makyaj aynası çıktı. "Kocam" dedi, "On beşinci evlilik yıldönümümüzde vermişti. Eh artık pek makyaj yapmıyorum. Çok sıkışırsam satarım diye bir köşede tuttum yıllardır. Şimdi yerini buldu" diyerek badem liköründen bir yudum daha aldı. Malik dolan gözleri belli olmasın diye işi gırgıra vurdu, Madam Marini'yi gıdıkladı, "Seni kirli çıkı seni" diyerek sıkıca sardı. Sonra iyice sarhoş oldular, birbirlerine sarılarak ve düşmemeye çalışarak yatak odasına yollandılar. Yıllardır Madam Marini'den başkasını taşımayan yatağın şaşkınlığına aldırmayıp koyun koyuna uyudular.

Sabaha doğru gelen gürültü ikisini de yataktan zıplattı. Birisi Malik'in adını bağırıyor, küfrediyor ve kapısını yumrukluyordu. Malik fırladı, Madam Marini de –mutfaktan bir tava kaparak– hemen arkasından koştu. Malik'in yeni manyağı kafası duman bir halde gelmiş, onu evde bulamayınca olay çıkarmaya

karar vermişti. Adam Malik'i yanında yaşlı bir kadınla görünce pişman oldu, ayaklarına kapanarak ağlamaya başladı. Madam Marini bir köşeye sinmiş, arkasında sakladığı tavayla görünmez olmaya çalışarak olanları izliyordu. Malik adamı üzerinden silkti, ağzının payını usulüne göre vererek ve biraz da suyuna giderek apartmanın dışına kadar götürdü. Madam Marini elinde tava, aşağıya kadar onları izledi. Adam ne olduğunu anlamadan kendini dışarıda ve apartman kapısını da kilitlenmiş buldu.

Madam Marini'yle Malik sıcak yataklarına dönmek için yukarı çıkarlarken kulaklarına adamın sarhoş kafasıyla savurduğu biri bin para küfür ve tehditler geliyordu.

V

Sabah olduğunda önce Madam Marini uyandı. Malik uyanmasın diye saatin zilini hemen kapattı. Önceki gece uykularından zıplayıp yaşadıkları macerayı başucunda duran tavayı görünce hatırladı. Mışıl mışıl uyuyan Malik'in saçlarını okşadı. Adamın pek sağlam ayakkabı olmadığına kanaat getirerek bu konuyu Malik'le sonradan konuşmaya karar verdi. Malik uyanınca yesin diye kahvaltılık bir şeyler hazırladı, hızla giyindi ve derse geç kalmamak için evden çıktı.

Bugün önemli bir gündü, çünkü öğrenciler Madam Marini'nin modellik yaptığı çalışmalarını tamamlayacaklardı. Onları atölyede kendisini beklerken hayal etti ve gülümsedi. Belki aralarından birkaçı ileride önemli ressamlar olacaktı ve bunu biraz da Madam Marini'nin yaşına göre oldukça diri vücudunun onlara sağladığı zorunlu cömertlik sayesinde başaracaklardı. Evet, bugün son gündü ve o bugüne kadar kendi çıplak vücudu karşısında yapılan resimlere hiç bakmamıştı. Poz verirken bazen utanmış, bazen mutlu olmuş, vücudunun her kıvrımında dolaşan taze bakışlarla yıkanmaktan bazen zevk alarak ve pek kıpırdamamaya çalışarak işini en iyi şekilde yapmak istemişti. Tüm bu süre boyunca merak etse de, her şey tamam olmadan resimlere göz atmak istememişti ve bugün nihayet bakabileceği için sevinç duyuyordu.

Bu düşüncelerle aşağı inip apartman kapısından çıktığında Malatyalı Berber'in henüz dükkânını açmamış olduğunu görerek sevindi. Onunla karşılaşmamak için artık on dakika daha erken çıkıyordu evden ve görünüşe bakılırsa bu işe yaramıştı. Aklında bu düşüncelerle ilerlerken arkasından birinin seslendiğini duydu.

"Teyze, bir bakacak mısın?"

Arkasını dönünce, iri gözleriyle kendisine şaşkınca bakan adamı hemen tanıdı. Malik'e kafayı fena halde takmış olan adamdı bu ve dün geceki halinden eser yoktu. Sakinleşmiş, düzelmişti. Madam Marini mesafeyi korumaya çalışarak "Ne istiyorsunuz benden?" dercesine baktı. Adam bir yandan üstünü başını düzelterek: "Malik seni çok seviyor Teyzeciğim. Bir güzellik yapsan, bana yardım etsen. Hastayım ben ona. Gözüm başkasını görmüyor. Bu işleri bıraksın, evinin kadını olsun istiyorum, kötü bir şey mi bu? Yoksa elimden bir kaza çıkacak, yeminle çıkacak."

Son sözcükleriyle birlikte sol elini yumruk yapıp Brezilya dizilerindeki kötü oyunculara benzer şekilde alnına koydu ve öylece durdu. Madam Marini adama "İşim gücüm, acelem var benim" der gibi baktı ama adam yumruğunu alnına koyduğunda gözlerini de kapattığı için bu bakışı görmedi. Madam Marini bir şey söylemeden arkasını döndü ve yürümeye devam etti. Yumruğunu alnından indirdiği anda gözlerini de açan adam kadının arkasını dönerek yürümeye başladığını görünce aynı anda koşmaya ve bağırmaya başladı. "Kimle konuşuyorum lan ben, yaşlı orospu!" duyduğu son sözcükler oldu Madam Marini'nin.

Yaşlı kadın sırtındaki bıçakla Malatyalı Berber'in dükkânının biraz ilerisine yorgun bir gölge misali yayılıverdi.

VI

İşleri yarım kalan öğrenciler söylenmeye başladılar. İçlerinden gözlüklü ve sakallı bir tanesi bölüm başkanına verip veriştiriyordu: "Doğru dürüst insanları bulamıyorlar bir türlü. Hepimizin işleri gene yarım kaldı." Diğerleri de kendilerini haksızlığa

uğramış hissediyorlardı. Biraz daha abartsalar planladıkları başarılarla dolu sanat hayatlarının o pek gülümsemeyen, mesafeli moruk yüzünden tehlikeye düştüğünü söyleyebilirlerdi. Bu modeller fazla olmaya başlamışlardı artık. Hepsi mi aynı olurdu bu tarz insanların? Açız diye gelirler, elleri biraz para görünce dönerlerdi eski hayatlarına.

Madam Marini'yle sınırlı da olsa bir ilişki kurmuş olanlarsa endişelenmişlerdi. Onun yaptıkları işe ne kadar önem verdiğini bildiklerinden gelmemesinde bir tuhaflık olduğunu, başına bir şey gelmiş olabileceğini düşünüyorlardı. Vakit iyice ilerleyince dersin hocası öğrencilere serbest olduklarını söyledi. Aynı anda atölyeyi bir uğultu kapladı ve öğrencilerin hepsi sözleşmişçesine kâğıtlarının üstünü örterek kalemlerini yerlerine yerleştirdiler ve dışarı çıktılar.

Bomboş kalan atölyedeki pencerelerden vuran ışıkta toz zerreleri dans ediyordu. Sanki az önce burada bir sürü insan yoktu, hatta hiç olmamıştı.

Derin bir sessizliğin hüküm sürdüğü atölyede, üstleri örtülmüş kâğıtlardaki Madam Marini'nin çıplak vücudunun acemi ellerden çıkmış ve farklı açılardan çizilmiş resimleri, tamamlanmamış olmanın hüznüyle kıpırdanmaya başladılar.

VII

Madam Marini'nin iyice soğuyan vücudunu, üzerine kapaklanmış ve bomboş gözlerle adeta nefes almadan bir şeyler anlatan Malik yüzünden kaldırmakta zorlandılar. Malik, ölü kadının kendisini duyduğuna emindi ve anlatacakları bitmeden onu yerinden kıpırdatmalarına izin vermiyordu.

Sonunda Malik'i bin bir güçlükle Madam Marini'den ayırdılar. Malik kadının incecik, ölü bedenini hafif ve değersiz bir nesneymişçesine tutarak sedyeye koyan ve ambulansa kadar taşıyan iki sağlık memurunun arkasından boş gözlerle bakakaldı.

Ağzından bazı sesler büyük bir hızla dökülmeye devam ediyor ancak söyledikleri artık hiç anlaşılmıyordu. Kimsenin bilmediği bir dilde son hızla yakarır ya da küfreder gibiydi. Çı-

kardığı bu sesler soğuk havada bir süre asılı kalıyor, nereye gideceklerini şaşırıyor sonra yükselmeye başlayarak puslu gökyüzünde kayboluyordu.

Sağlık görevlileriyle Madam Marini'nin taze cesedini taşıyan ambulans Malik'in donuk bakışları altında yavaşça uzaklaştı.

Malik başını Madam Marini'nin az önce yattığı yere çevirdi ve onun ölü bedeninin polis tarafından beyaz tebeşirle çizilmiş sınırlarının oluşturduğu resmi gördü. Konuşmasına ara vermeden, soluk soluğa bir halde bu resmin yanına, o hâlâ orada yatıyormuşçasına uzandı.

Gözlerini Madam Marini'nin kapanmayı unutmuş gözlerinin az önce bulunduğu yere dikti ve beyaz tebeşirin kirli sokakta çizdiği yolları okşamaya başladı.

İlk öykü kitabı *Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler* ile adını duyuran Yalçın Tosun, kısa sürede ikinci baskısı yapılan bu kitabıyla 2011 Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülü'ne de layık görülmüştü.

Yalçın Tosun, ikinci öykü kitabında gönül kırıklıklarını ustalıklı bir sevecenlikle onarmaya çalışıyor. Dostluk, arkadaşlık, sevgi, tutku, bağlılık ve keder... Bu duygular arasında mekik dokuyan bir kitap *Peruk Gibi Hüzünlü*.

Kapak resmi: Mete Özgencil

58. Sait Faik Hikâye Armağanı

THG 281331 DVB

ISBN 978-975-08-2109-7

9 TL

9 789750 821097